

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ ת"ר א. מרטון ד"ר

1 FONT 20 OLDAL

TEL-AVIV, 1971 SZEPTEMBER 10., PÉNTEK

7041. szám

A MÁRÁCH DÖNTÖTT

Törvényerővel akadályozzák meg a közszolgáltatások megbénítását

Vasárnap kerül a javaslat a minisztertanács elé jóváhagyás végett — A Mápám a döntés ellen szavazott — Szápir pénzügyminiszter elutasította a gyárosok különböző követeléseit — A jövőben kizárólag az árfolyammódosulás arányában engedélyeznek áremeléseket

A Márách intézményei tegnap úgy határoztak, hogy törvényes hatályt adnak mindazoknak a fennálló elrendezéseknek, amelyek a munkaviszonyok rendezésére vonatkoznak a létfontosságú állami és közszolgáltatásokban. A határozat kimondja, hogy a Hísztradur nem fog semmiféle szakmai védelmet nyújtani olyan munkácsoportoknak, amelyek egyezményeket és törvényes rendelkezéseket megszegve, vadsztrájkot proklamálnak.

A Mápám megbízottai a többségi határozat ellen szavaztak. A Mápám politikai titkára az éjszakai órákban közölte, hogy pártját „nem kötelezi” a Márách döntése, mert az a sztrájkok megszűntetését és a munkaviszonyok rendezésének folyamatába való „törvényes, de szükségletlen beavatkozást” jelenti.

A Márách ilyen körülmények között úgy határozott meg, hogy nem engedélyezi a Mápám megbízottainak, hogy akár hísztradur, akár állami keretben a drágasági pótlék idő előtti folyósításának a követelésével lépjenek fel. A Márách többségének álláspontja az, hogy a drágasági pótléket csakis 1972 januárjában kell folyósítani, amint erre vonatkozólag még az év elején megállapodás jött létre.

Visszatért Luddra az El Al Jumbo gépe

Az El Al őrsége, a több mint 400 személyes Boeing 747 típusú „Jumbo” tegnap délelőtt mintegy fél órával felszállása után visszatért Luddra, mert Oded Abarbanel pilótakapitány gyanus zörögést észlelt a gépben és helyesebben talán üzemtartályát kitérítve leszállni, mintsem a legkisebb mértékben is veszélyeztetni az utasok biztonságát. A vizsgálatok megállapították, hogy a repülőgép csomagtartályában két szállítmányt nem kötöttek meg kellőképpen és ez okozta, hogy amikor a Jumbo a levegőben kiegyensúlyozott, a csomagok ide-oda gördültek és a raktár falához ütődve hangos zajt keltek, ami felkeltette a pilótakapitány gyanúját.

Délután 4.30 órakor az őrséggel Londonon át New Yorkba repült.

Gyáriparosok Szövetségének kiadottát és elutasította a magán-gazdasági szektor képviselőinek számos követelését. A pénzügyminiszter leszögezte, hogy „a gyáriparosoknak, mint a lakosság nagy részének, kötelességük az árfolyam módosítás teljes terhért viselni. Nem fogjuk megkönnyíteni ezt a teherterítést különféle engedélyekkel.”

Szápir miniszter hangoztatta, hogy a jövőben kizárólag az árfolyammódosítás mértéke szerint engedélyeznek csak bármilyen ár-emelést a gyárosoknak és ezt is csak abban az esetben, ha kifejezett a meglévő készlet.

A továbbiakban Szápir pénzügyminiszter figyelmeztette a gyárosok kiadottát, hogy nem szabad megengedni az ügynökök haszonkulcsának növelését az árfolyammódosulás következtében, hanem ellenkezőleg, ügyelni kell arra, hogy abszolút számokban megmaradjon az ügynökök korábbi nyeresége, ami azt jelenti, hogy a produktum drágulásával ténylegesen csökken majd az ügynökök keresete.

Szápir pénzügyminiszter egyebeként ezt megelőzőleg közölte az Áser-bizottsággal, hogy valószínűleg csak 1972 október 1-től vezetik be az értékfelet adót, mert technikai szempontból sok időt igényel annak előkészítése.

Hír szerint azonban 1972 áprilisától különböző könnyítéseket honosítanak meg a jövedelmi adó rendszerében.

A LUDDI VAMÖRÖK TÖBBSÉGE VISSZATÉRT A MUNKÁHOZ

A tel-avivi törvényszék utasítása értelmében a luddi repülőterén

vámterveztek közül tegnap délelőtt 135-en visszatértek a rendes munkához. Luddon összesen 220 állandó és ideiglenes finác dolgozik és ezek között csak azok vettek fel a munkát, akiknek névszámát kiközösítették a bíróság utasítását. Mint tegnap jelentették, a sztrájk beszüntetésére vonatkozó utasítást S. H. Löwenberg tel-avivi törvényszéki bíró adta ki Itamar Pilpel kerületi ügyész kérésére, aki a kormány jogtanácsosát képviselte.

A vámterveztek tegnap reggel 7.20 órakor kapták kézhez a bíróság utasítását és rövid tanácskozás után elhatározták, hogy 9 órakor munkába lépnek. A tényleges munka azonban csak sokkal később kezdődött meg, mert a finácok 9 órakor közgyűlést tartottak, ahol a vámvivatali tisztviselők országos üzemi bizottsága beszámoló tartott az általános helyzetről.

A közgyűlés elhatározta, hogy azok a vámterveztek, akik nem kaptak névre szóló utasítást a bíróságtól, folytatják a sztrájkot.

ELFOGTAK EGY NŐNEK ÁLCÁZOTT TERRORISTÁT

Tegnap két terroristát lőttek le a Dzsibália menekülttábornál

— AZ ÚJ KELET KATONAI TUDOSÍTÓJÁTÓL —

A gázai sávbán lévő Dzsibália menekült-tábor közelében, az egyik narancsosban a hadsereg egyik őrszolgája tegnap délután két terroristát, akiknél kézigránát volt, nincsenek sebesültek.

A hadsereg egyik őrszolgája az előző nap a gázai sávbán Dzsibálijé menekült-táborban elfogott egy nő ruhába öltözött terroristát, akinél kézigránát volt. Kihallgatása nyomán felfedeztek két bunkert a menekült-táborban és egy harmadikat Nazala faluban. Az egyik bunkerben Karl Gustav

Sajtófogadás a „robbanó bőröndöt” hozó két turistalánnyal

«Most már tudom, hogy arab szeretőmnek minden szava hazugság volt»

A perui varrónőt „Roberto” hálózta be — „Gonosz, rossz ember ez, el kell fogni és meg kell büntetni!” — A holland diáklány hasiparti révén esett George Farach csapdájába

A tel-avivi rendőrkapitányságon tegnap délután a helyi és külföldi sajtó, rádió és televízióállomások népes csoportjának valóságos ostromgyűrűje vette körül a két turistalányt, akiket arab szeretők arra használtak fel, hogy robbanóanyagot csempésszenek be Izraelbe, illetőleg az El Al gépébe.

A rendőrség csak a lányok keresztnéveinek közlését engedélyezte és letiltotta családi nevük publikálását. Így tehát a 21 éves perui varrónő Adelia néven mutatkozott be, míg a 19 éves felülnő szépségű holland diáklány Itti néven jelent meg filmszínésznői makeup-al az arcán és esokoladébarna rövid nadrágban. Érdekes, hogy míg a perui lányt a televízió és a sajtó zavartalanul fényképezte, addig az utána sajtófogadásra érkezett holland lányt nem engedték fényképezni.

— Ha azt javasolták volna nekem, hogy maradjak Izraelben, szívesen beleegyeztem volna. Ugy érzem magam itt, mintha otthon lennék — mondotta a perui lány, aki hangoztatta, hogy „a sors hozott ebbe az országba...”

A perui lány közölte, hogy barátja, aki Roberto Antonio néven mutatkozott be, mérnöknek adta ki magát és 34 éves. Tulajdon-

képpen már tavaly ismerte meg és „első pillanatban szerelemre lobbantunk.”

Mint közölte, szülei azonban nem nézték jószemmel az állítólag már braziliai születésű, de arab szülőktől származó Robertoval való barátságát és ezért Limába küldték, hogy próbálja elfelejteni arab amozóját. Az idén azonban Roberto újra feltűnt és Adelia vakon követte. Az arab férfi házasságot ígért a lánynak, akivel keresztül-kasul utazott Amerikába, majd New Yorkon keresztül Londonba repültek, ahol Roberto a robbanóanyagokkal megtöltött bőröndöt gondjaira bízta anélkül, hogy a lány tudta volna, mit tartalmaz a csomag.

A kreol bőru, mollett és nem különösen gyors észjárású mutatózó perui lány, aki az újságírók kérdéseinek pergőtűzében nem mindig adott talpraesett válaszokat, kijelentette, hogy Roberto „jóképű, magas és kövér” ember, akivel gondolkodás nélkül elutazott egész Európáig, mert „Roberto egy felelősségteljes férfi...”

Amikor azonban az újságírók emlékeztették a lányt arra, hogy szeretője, aki házasságot ígért neki, de valójában ugyanazt a sorsot szánta számára, mint az El Al gép utasainak, ha terve sikerült volna, a lány hangnemet változtatott.

— Most már tudom, hogy milyen ember ő... gonosz rossz ember... El kell fogni és meg kell büntetni. A mai sajtófogadásom is saját akaratomból azért jelentem meg, hogy a velem történtek ismertetésével felgyelmeztessem mindazokat a lányokat, akik esetleg a Roberto típusú férfiak hálózába kerülnek — mondotta a perui lány.

JÖVŐ HÉTŐL 20-30 SZÁZALEKKAL LESZÁLLITJÁK A FAGYASZTOTT MÁJ ÁRÁT

A vágóállat más belső részeit is hasonló arányban olcsóbbá teszik — A vámlételek azonnali csökkentése teszi lehetővé az árleszállítást

A különböző húsfélék árának stabilizálására irányuló erőfeszítés keretében és a máj, valamint a belső részek árának leszállítása végett Pinchász Szápir pézügyminiszter, továbbá Chájim Gvati földművelésügyi miniszter több intézkedést fogantatosítottak. A miniszterek a többi között úgy határoztak, hogy csökkentik a vágott fagyasztott májra és megszüntetik a vágóállat belső részeire vonatkozólag. Ugyancsak elhatározták, hogy vámlételek engedélyezik az élő vágómarha behozatalát.

Ezen intézkedéseknek megfelelően jövő héttől átlag 20–30 százalékkal olcsóbb lesz a fagyasztott máj árának leszállítása kihatással. A kereskedelem és iparügyi minisztérium szóvivője közölte, hogy ez az árleszállítás úgy vált lehetővé, hogy azonnali hatállyal csökkentették a fagyasztott máj vámját. A vámcsoökkentés révén a jövő héten 20–30 százalékkal kell csökkenni a fagyasztott máj fogyasztói ára, amely 7.25–7.50

Adelia után a rendőrsztek felkérték a filmoperatőröket és a fotóriportereket, hogy készülkeiket távolítsák el a teremből, mielőtt a holland lány odaérkezne, mert ő maga nem kívánja a fényképezést. Ilyen előzmények után lépett a terembe Itti, aki nyakán hatalmas gyöngyöt viselve, láncban cigarettázva, folyékony angol-sággal és kivételes önbizalomról téve tanuságot, felelt az újságírók kérdéseire. Ellenében a perui Adeliával, aki tolmács útján tudott csak felelni az újságíróknak, Itti, aki színházművészetet tanul, bájos mosolyokat lövetlenül a kérdésekre.

Elmesélte, hogy az ő arab csapítója, Georges Farach volt, akét Belgrádban ismert meg. Azért barátokt össze vele, mert hallva, hogy Beirutból jött, remélte, sikerül hozzá kerülni hasishoz jutnia.

— Hamarosan összeharatózunk George-al, akivel együtt szívtuk a hasist és közeli kapcsolatba kerülünk egymással... Georg elmesélte, hogy jordániai, aki négy éve elvesztette kapcsolatát Izraelben élő szüleivel. Arra kért, vigyék ajándékot édesanyjának. Csak most tudom, hogy minden egyes szava hazugság volt ennek a lelketlen férfinak, aki rámbizta a bőröndöt, amelyben robbanóanyagok voltak.

Itti elmondotta, hogy minden vágya mielőbb visszatérni Hollandiába. Arra a kérdésre, hogy ezután is folytatja-e a hasisszávit, a felvágott nyelvi holland lány csodálatos tekintettel replikázott: — Micsoda kérdés? Persze, hogy folytatam...

IDŐJÁRÁS

A Meteorológiai Intézet tegnap esti jelentése szerint a mára várható hőmérsékleti értékek: Jeruzsálem 19–26, Tel Aviv 22–29, Haifa 25–28, Afula 19–31, Názaret 19–29, Ludd 20–31, Beer Seva 19–31 és Ejlát 25–37 fok.

TIME — Dubek gyártmány — Az élen járó legjobb cigaretta

Dr. POLITZER ZSIGMOND és KATÓ

Komárno — Natanja örömmel közlik, hogy

MOSE fiuk

szepember 7-én, szük családi körben HAZASSÁGOT KÖTÖTT RUTH EILONNAL

DRÁGA SZÜLEINK

SCHWARZ ÉVA és JISZRÁÉL Püspökladány — Haifa

25-İK HAZASSÁGI ÉVFORDULÓJÁRA

BOLDOGSÁGOT ÉS JÓ EGESZSÉGET KIVÁNNAK 120 ÉVIG

gyerekeik: DAVID, CIPI, EDNA és a LICHTENSTEIN család

MÁRAMAROSSZIGETIEK!

Felkérünk benneteket Izraelben és külföldön, hogy szeretitek emléke megörökítésére, a „Héjchál Sziget” (Szigeti Emlékesarnok) falain elhelyezendő emléktáblákra mielőbb biztositatok helyet.

A tatarozás befejeztével tudnunk kell az előjegyzők számát. Kérjük a már előjegyzőket, hogy a hátralékot egyenlitsék ki. Befizetési mód: „Héjchál Sziget” 20750 szám, Bank Hámzráchi minden fiókja.

A „Héjchál Sziget” kuratórium és az Irgun Máramarossziget Böjiszrael vezetősége

Mély fájdalommal közöljük, hogy a legdrágább testvér, sógor és nagybácsi

SLOMO JÁKOV BECK (DUCI)

Erdmihályfalva — Haifa

hosszú szenvedés után örökre ithagyott bennünket. Temetése tegnap, csütörtökön volt Jeruzsálemben, ahol örök nyugalomra helyeztük.

A GYÁSZBATORULT CSALÁD

קלות דעת רצחנית

האסון המהיר, בו נספו 11 איש 467 נפצעו, שוב הקפין מעלה-מעלה את הסטטיסטיקה של קרבנות תאונות הרכבים...

התחבורה המודרנית, שאינה עומדת בשום יום למצב הרכבים במיוחד בירושלים, הוציאה חרם של הורים...

התחבורה המודרנית, שאינה עומדת בשום יום למצב הרכבים במיוחד בירושלים, הוציאה חרם של הורים...

GYIKOS KÖNYVELMŰSÉG

A megrendítő szerencsétlenség, amelyben két autóbusz összeütközése folytán 11 ember vesztette életét és 46 sebesült meg...

A modern közlekedés, amelynek rohamosan növekvő méreteit az ország utahálózata és főleg a szűk városi utcák labirintusa nem képes befogadni...

Megállapítást nyert, hogy a balesetek túlnyomó részét nem technikai hiba okozza, hanem az emberek — járművezetők és gyalogjárók-könyveltségük, vagy tévedése...

Az általános erkölcsi zűllés, a törvénytisztelet ijeszítő csökkenése, minden téren érezteti hatását...

2 ÚJ KELET 1971. IX. 10

ELOFIZETESI DIJ HAVONTA 11.50 FONTI Tel Aviv, POB. 831

HAIFA: Hirdetések felvétele: Sachar. Shapira-u. 13. 8-20 óráig, tel. 62453.

Előfizetés és este 8 óra után hirdetések: Grünberger, tel. 527010

Levontin-u. 24., 1. em. Postabank: 4-26984-2

JERUZSALEM: Előfizetés és hirdetések: Erdős. Telefon: 24723

Délután 4-6 között

Szerdán reggel az El Al gépevel újabb olcsócsoport érkezett a Szovjetunióból.

BÜTYKOS, elferdült újjá, valamint érzékeny lábakra speciális betét gipszintára, Vámosnál, Tel-Aviv, Dizengoff 155.

KÖNYVET KERES? Megtalálja! Jöjjön a Hadash könyvtárba!

HADASH Nyitva 9-11 és 4-7-ig Tel-Aviv, Nesz Cioná utca 4

KÜLFÖLDÖN LEPIE MEG családját az IZRAELI SZEMLE társadalmi folyóirat előfizetésével.

SZORMESZALON T.A., BEN JEHUDA 40. (udvarban) • Tel.: 249311

OLVASSON JÓ KÖNYVET A TAR BUT KÖNYVTÁRBÓL.

Nátán Peled kltügyi miniszter csütörtökön látogatást tett a Kerem d'Javne jesivában.

Uhorokát és törökparadicsomot vágott az egyik vásártalpa fehérez Avrahám Alfi 18 éves utcai árus, akit a tel-avivi bíróság három havi börtönrre ítelt.

A jeruzsálemi Szociális Dolgozók Iskolája által rendezett kutatásból kiderül, hogy a fővárosban működő prostitúáltak 60 százaléka kiskorú, 17 éven aluli.

A rendőrség tegnap hivatalosan megcáfolta az egyik déli lap szerdai jelentését, amelynek értelmében a biztonsági hatóságok két terrorista, egy férfit és egy nőt tartóztattak le a Jeruzsálemi Sheraton szállóban.

A rendőrség országos főkapitányának szövegét, M Tavor alezredek közölte, hogy a hír teljesen alaptalan.

A Kneszet pénzügyi bizottsága szerdán formálisan jóváhagyta a kormány határozatát, amelynek értelmében drágasági kártalanítást fizetnek az alacsony keresetű alkalmazottaknak.

A Szochnut alijaszálya új kirendeltséget nyitott az amerikai Florida állambeli Miamiában.

A Kneszet pénzügyi bizottsága szerdán formálisan jóváhagyta a kormány határozatát, amelynek értelmében drágasági kártalanítást fizetnek az alacsony keresetű alkalmazottaknak.

A Szochnut alijaszálya új kirendeltséget nyitott az amerikai Florida állambeli Miamiában.

A Kneszet pénzügyi bizottsága szerdán formálisan jóváhagyta a kormány határozatát, amelynek értelmében drágasági kártalanítást fizetnek az alacsony keresetű alkalmazottaknak.

A Szochnut alijaszálya új kirendeltséget nyitott az amerikai Florida állambeli Miamiában.

A Kneszet pénzügyi bizottsága szerdán formálisan jóváhagyta a kormány határozatát, amelynek értelmében drágasági kártalanítást fizetnek az alacsony keresetű alkalmazottaknak.

A Szochnut alijaszálya új kirendeltséget nyitott az amerikai Florida állambeli Miamiában.

A két autóbusz összeütközésének következménye: 11 halott és 46 sebesült «MINDKÉT AUTÓBUSZ SZÉDÜLETES SEBESSÉGGEL ÉS EGYMÁST ELVAKITVA SZÁGULDOTT»

Példásan működött a nagyszabású mentőszolgálat — Mofálszim országútjának ezen a szakaszán a múltban is több halálos baleset történt

Amint tegnap már röviden jelentést tettünk, borzalmas közlekedési baleset történt szerda este 7.26 órakor a délvárosi Mofálszim kibuc közelében, a Jechini szövetkezeti faluba vezető útélágazástól délre.

A halottak között hét zsidó és négy arab van.

A déli hadtest egyik orvosi alakulata percekben belül megjelent a szerencsétlenség színhelyén és a katonák gyors beavatkozása, valamint az áskeloni kórház orvosainak és ápolóinak villámgyors és önfeláldozó, megfeszített munkája nyomán valamennyi sebesült percekben belül már kórházban volt és alig két órával később az összes sebesültet sérüléseik szerint osztályozták, a megfelelő szakkórházokba szállították.

A baleset színhelyén az országút mindössze négy méter széles, sőt ahol az autóbuszok összeütköztek, még egy keskeny híd is van, amelynek korlátja megrongálódott a baleset következtében.

Szemanuk elmondották, hogy a szembejövő autóbuszok nagy sebességgel száguldottak és a reflektorok kölcsönösen elvakították a sofőröket.

A haifai Blue-Band gyár üzemi bizottsága közölte a munkaiügyi minisztériummal, hogy munkaviszály tört ki a gyárban.

A 39351 rendszámú autóbusz, amelyet Avinoám Lévi 40 éves tel-avivi sofőr vezetett, este 6.30 órakor indult Be'er Szevárról, Szádon keresztül Tel Avivba.

A 39096 rendszámú autóbusz, amelynek volánjánál Sámíach Bási 34 éves Mádzsdál-Krum-i sofőr ült, 49 gázai diákat és tanítót vitt haza, akik előzőleg kirándulást tettek Tel Avivban, Natánján és Haifán.

A baleset színhelye borzalmas látványt nyújtott. Az országúton szétroncsolt hö-röndök, ruhadarabok, cipők hegyeztek egy korára és egy cuklisüveg hevert. Az óra pontosan mutatta a szerencsétlenség idejét: 7.26.

Az összeütközés következtében mindkét autóbusz baloldala a padokkal és padlózattal együtt valóságosan elült. Az összeütközés ereje olyan nagy volt, hogy a két nehéz jármű kölcsönösen „legyalulták” egymást.

Mose Finis (40), Berechjá szövetségi faluból, aki a Be'er Szevárból kiindult autóbusz utasai között volt, így mesélte el a történeteket.

Egy Tóra-avatási ünnepségről utaztam haza. A jobboldali oldal padon ültem le és amikor elindultunk, már besütemedt.

A jechini útélágazástól körülbelül egy kilométer távolságra voltunk, azon a helyen, ahol az országút elkeskenyedik, amikor észrevettem, hogy egy autóbusz robog velem szembe, amelynek reflektorai elvakítottak bennünket.

Hirtelen hatalmas ütéssel éreztem és az autóbuszunk baloldala teljesen elült. Az ülések darabokra hulltak, az utasok a levegőbe repültek, s az ültetűre zuhantak.

Az autóbusz padlója elült a lábam alól és hatalmas ütéssel kaptam arcomba. Az volt az érzésem, hogy a jármű felrobbant. A lámpák kialudtak és üvegszilánkok hullottak rám.

Finist, aki könnyű sokkot kapott, az első sebesültekkel az áskeloni kórházba vitték. Egyike volt azoknak, akik ebben az autóbuszban csaknem sértetlenül kerültek ki a balesetből.

A másik autóbusz utasa volt a 23 éves Dzsarád Abdallah, aki a csodálatos módon karcolás nélkül került ki az összeütközésből. Abdallah, aki tanító, elmondta, hogy a gázai kórház ápolói és ápolónői számára társaskirándulást rendeztek Izraelbe és a csoportot csatlakoztak 16-22 éves kórházpótlások. Már sötétedett, amikor az errei sorompóhoz értek, ahol a katonák megállították őket és a személyi biztonságuk érdekében nem engedték meg, hogy a terroristák támadásának kitért területen folytassák az utjukat.

Percekkel később, amikor a helyszínre érkezett a közelben tartózkodó katonai járó, a sebesültek jankijáltásával és hörgésével telt meg a levegő. A katonák azonnal riasztották a bázisukat és még mielőtt a katonai mentőalakulatok megérkeztek, az őrfjárt tagjai nekiláttak az elsősegélynyújtásnak, s a sebesültek elszállításának.

A szemanuk egyöntetűen megasztalták és dicsérték a katonák segítségét: néhány percen belül már a helyszínen volt három katonai mentőautó, s csak ezután érkezett meg a környékbeli 20 mentőautó és segítő-jármű. A halottakat az áskeloni kórházba szállították, három súlyosan sebesült gázait pedig a be'er-szevai kórházba vitték.

Ezután a mentőautók közel egy órán át ingajárásban szállították a sebesülteket, főleg az áskeloni kórházba, ahol ekkor már teljes készülékben jelen volt az orvosi, az ápolói és az ápolónői kar. A polgári és katonai egészségügyi személyzet nyomban nekilátt az elsősegélynyújtásnak.

Amikor látták, hogy a kórház betegfelvételi helyisége szűknek bizonyult, riasztották a hadsereg helikoptereit, amelyek a súlyosan sebesülteket az ország központi részében lévő kórházakba, elsősorban a Tel Hászmerba szállították.

Dr. M. Lávi, az áskeloni kórház igazgatója, aki orvosi élen résztvevett az elsősegélynyújtásban, elmondta, hogy az egészségügyi szolgálat óramű pontossággal működött. Szükség volt egy rendkívül ritkafajtájú vérre és az önkéntes adományozók rövid időn belül jelentek meg. Az egyik helikopter további veredagokat hozott a Tel Hászmer kórház vérbankjából.

Az éjszaka folyamán és tegnap délelőtt 28 könnyű sebesült hazazengedtek, viszont még a Tel Hászmer kórházban marad egy csecsemő, amelynek személyazonosságát még nem állapították meg.

A tegnap esti jelentés szerint az áskeloni kórházban még nyolc sebesült ápolnak, köztük egy nyolcnapos csecsemő. A Tel Hászmer és a be'er-szevai kórházban még kilenc sebesült gondoznak, javarésztük a fején és a végtagjain sérült meg.

Azonnal riasztották a bázisukat és még mielőtt a katonai mentőalakulatok megérkeztek, az őrfjárt tagjai nekiláttak az elsősegélynyújtásnak, s a sebesültek elszállításának.

A szemanuk egyöntetűen megasztalták és dicsérték a katonák segítségét: néhány percen belül már a helyszínen volt három katonai mentőautó, s csak ezután érkezett meg a környékbeli 20 mentőautó és segítő-jármű.

A halottakat az áskeloni kórházba szállították, három súlyosan sebesült gázait pedig a be'er-szevai kórházba vitték.

Ezután a mentőautók közel egy órán át ingajárásban szállították a sebesülteket, főleg az áskeloni kórházba, ahol ekkor már teljes készülékben jelen volt az orvosi, az ápolói és az ápolónői kar.

A polgári és katonai egészségügyi személyzet nyomban nekilátt az elsősegélynyújtásnak.

Amikor látták, hogy a kórház betegfelvételi helyisége szűknek bizonyult,

riasztották a hadsereg helikoptereit, amelyek a súlyosan sebesülteket az ország központi részében lévő kórházakba, elsősorban a Tel Hászmerba szállították.

Dr. M. Lávi, az áskeloni kórház igazgatója, aki orvosi élen résztvevett az elsősegélynyújtásban, elmondta, hogy az egészségügyi szolgálat óramű pontossággal működött.

Szükség volt egy rendkívül ritkafajtájú vérre és az önkéntes adományozók rövid időn belül jelentek meg.

Az egyik helikopter további veredagokat hozott a Tel Hászmer kórház vérbankjából.

A tegnap esti jelentés szerint az áskeloni kórházban még nyolc sebesült ápolnak, köztük egy nyolcnapos csecsemő.

A Tel Hászmer és a be'er-szevai kórházban még kilenc sebesült gondoznak, javarésztük a fején és a végtagjain sérült meg.

A HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA KÖZLEMENYEI

KERESIK ÖKET A TEL-AVIVI HOH UTJÁN: BERKOVITS Pék, vándor származású, kb. 3-4 éve alijázott, közölte címét a HOH-val, POB. 26033, Tel Aviv.

CSASZÁR IMRE, azelőtt Freund Imre, keresi egykori barátait, akikkel 1905/1906 évben Szegeden a felsőkereskedelmiben együtt érettségizett.

WEINREB JUDITH - férjhezett Róth István születésű, akinek fia Róbert kb. 18-20 éves, Romániából keresik, közölte címét a HOH-val; ALTMANN Jakab keresi, aki 1911 szeptember 13-án, hétfő reggel 9.30 órakor eszközlik a HOH Hájárkon 61 alatti helyiségében.

Mindenki hozza magával a tudat zsebját. A tel-avivi HOH Szociális és Hölgybizottsága HAIFA

Felkérjük tagjainkat és aktivistáinkat, hogy a közölgő ünnepi programot tekintettel tartassák el hozzájárulásaikat — melyeket teljes egészében támogatottaink megsegítésére fordítunk — Irodánkba (Pezner u. 2. sz.) naponta, péntek kivételével, 9-12 óra között.

Egyben közöljük, hogy a segélykért szeptember hó 14-én és 15-én, kedden és szerdán d. e. 10-12 óra között és d. u. 4-6 óra között lehet jelentkezni.

NATANJA Az „OHEL DAVID” Templomegyesület, Natánja, Soham utca 6, közli, hogy a szept. 10-ig fennmaradt és ki nem váltott ülések szept. 12-től kezdve az új igénylők rendelkezésére bocsátjuk a Fixler vasútiútban, Herzl utca 34, minden d. u. 3-7 óra között.

Az „OHEL DAVID” templomegyesület, Natánja, Soham utca 6, templomülések jegyei kiválthatók aug. 22-től a „Libál” könyvelési irodában, Rech. Smuel Bánászov 12 sz. alatt.

Egy hely-tulajdonosoknak rendelkezésére állnak az ülések szeptember 10-ig bezárólag. Ezen dátum után a helyekkel a vezetők rendelkeznek. A templombizottság

CHEDERA Felkérjük tagjainkat, hogy a nagyvárani pénzügyi bizottságunk megsegítésére Tessler chavérnával — Arnel cipőüzlet — leadni szíveskedjenek.

Azon tagjaink, akikhez a pénzbeszedés nem jutott el, ugyancsak Tessler chavérnával — Arnel cipőüzlet — rendezhetik tagdíjhátralékaikat.

Boldog, békés új esztendő kívánunk tagjainknak és barátainknak.

Miközben a rendőrök elirányították a járműforgalmat a szerencsétlenség környékéről, további rendőrök valóságos közelharcot vívtak az ezreire menő kíváncskodó tömeggel, amely körülvette a kórházat és zavarta a mentőautó közlekedését.

Közben megrázó, szívtépő jelenetek játszódtak le. Megjelentek az első hozzátartozók, hogy a halottakat agnoszkálják, sőt a sebesültek elbeszéléseiből néhány család tragédia bontakozott ki.

Aliza Vaknis, egy be'er-szevai fiatalasszony férjével és öt éves kislányával Szdeeróra utazott, hogy résztvegyen a Boros és a Vazana-családok esküvői előkészítő ünnepségén. A baleset során

a fiatalasszony férje, gyereke és csecsemője súlyos csapás érte a be'er-szevai Báruč-családot. A 12 éves Jáel Báruč meghalt, szülei, valamint Nurit nevű négy éves kishuga pedig súlyosan megsebesült.

J. Jitrach, Kneszet képviselő, a Szdeerói körzeti tanács elnöke, aki az elsősegélynyújtó önkéntesek között volt, bejelentette, minden befolyását latbavefi, hogy azonnal kiszélesítsék az országútnak ezt a szakaszát, ahol a múltban is már több baleset történt.

továbbá kibővítsék az áskeloni kórház betegfelvételi osztályát. Az éjszaka folyamán és tegnap délelőtt 28 könnyű sebesült hazazengedtek, viszont még a Tel Hászmer kórházban marad egy csecsemő, amelynek személyazonosságát még nem állapították meg.

A tegnap esti jelentés szerint az áskeloni kórházban még nyolc sebesült ápolnak, köztük egy nyolcnapos csecsemő. A Tel Hászmer és a be'er-szevai kórházban még kilenc sebesült gondoznak, javarésztük a fején és a végtagjain sérült meg.

A HALÁLOS ÁLDOZATOK NÉVSORA: Mose Vaknis (35), Be'er Séva, Jáir Vaknis (5), Be'er Séva, Jáel Báruč (12), Be'er Séva, Eszter Dánán (28), Be'er Séva, Jisáj Chermoni (28), Dorot kibuc, Háni Ibrahim Al-Gandur (18), Gáza, Szálách Áschári (18), Gáza.

További négy halott, köztük két férfi és két nő kiletét meg nem állapították meg.

SÜLYOSAN SEBESÜLTEK: Jozsef Dánán, Nurit Báruč (4), Be'er Séva, Szulika Dári, Jiccháq Chámádsz (23), Szdeerótról, Fáni Aloni ápolónő, Be'er Séva, Jákov Sárvit, Be'er Séva, Sosáná Afilalo, Osnát Feldmann, Avinoám Lévi (40), Tel Aviv, sofőr Számíach Bási (34), Mádzsdál Krum, sofőr

A NEPÁLI KIRÁLY LUDDON

Mahendra Bir Bikram Shar Dev nepáli király és Ratna Devi királynő, valamint kíséretük tegnap éjjel közbeeső pihenőt tartottak a ludi repülőtéren, ahonnan Rómába folytatták útjukat az Air France gépén.

A nepáli királyi pár New Delhiből repült Európába. A ludi repülőtéren Arje Lapid, az izraeli protokollfőnök helyettese és más magasrangú személyiségek köszöntötték az átutazóban lévő nepáli királyt, akinek kormánya szívesen kapcsolatot tart fenn Izraellel.

HAIFAI MOZIK MUSORA

ÁRMON — EGY FERJES ASSZONY NAPLÓJA ÁRMON — AZ UTOLSÓ KERDES RON — JANE EYRE AMFITEÁTRUM — AZ EMBERRABLÓK MAY — SABATA ORAH — TÖRVÉNTELENEK VÁROSA MIRON — A HOLLO

HABIMA

Tel-Aviv, szept. 11, szombat CALIGULA A kisteremben MINDEN ATTÓL FÜGG Rövidesen bemutató: JAFFAI CIGANYOK Itta: Niszim Aloni

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MUSORA

ELOADASOK KEZDELEI: 4.30 - 7.30 - 9.30 ALLENBY: A szokevény ARMON DAVID: A kristályszarnyu madár

CINERAMA: A csirketozok varosa ESZTER: Hajnali ígért CAFON: Flatalok és lázadók GAT: Joe

OPHIR: A lepke OPHIR: Az Anderson hangszalagok HOD: Tiszta időben az örökérvölöség látni

CHEN: Ut sáinaba MAXIM: A juh MUGRABI: Fischev tartalek: PEER: A kis nagyember PARIS: Kes

STUDIO: A zene szerepesei TEL AVIV: A tífing pont JARON: Indulás

OPHIR: A lepke OPHIR: Az Anderson hangszalagok HOD: Tiszta időben az örökérvölöség látni

CHEN: Ut sáinaba MAXIM: A juh MUGRABI: Fischev tartalek: PEER: A kis nagyember PARIS: Kes

STUDIO: A zene szerepesei TEL AVIV: A tífing pont JARON: Indulás

OPHIR: A lepke OPHIR: Az Anderson hangszalagok HOD: Tiszta időben az örökérvölöség látni

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

A nők jogai és a család

Miről tárgyal a jogászok nemzetközi kongresszusa?

Napi hírből megittuk a héten, hogy megnyitott Jeruzsálemben a jogászok világszövetségének nemzetközi kongresszusa. A nagy tekintélyű szervezetben hosszú éveket át jelentékeny munkát fejtettek ki az izraeli jogász-társadalom asszony-tagjai és tevékenységük megbecsülését juttatta kifejezésre az a határozat, amelynek értelmében sor került a jeruzsálemi kongresszus megrendezésére.

Nálunk nem mindegy, hogyan nyilatkoznak majd rólunk hazatérésük után.

Alább néhány soros kivonatot adunk a külföldi delegátusok nyilatkozataiból: A francia küldöttség vezetője:

CSAK PAPIRON...

— Nálunk, a francia törvények értelmében teljesen egyenlő a nő és a férfi, de csak papíron.

OSZTROVSKI-KOHEEN ügyész, a világszervezet alelnöke

Tíz országból mintegy 150 delegátus érkezett a kongresszusra, s központi témájuk, hogy milyen védelmet biztosít a büntetőjog a nők számára, hogyan büntetjük körül a családot.

KÉT ÉVE KÉSZÜLNÉK

Batja Osztrovski-Kohen asszony, a tel-avivi körzeti ügyész vezetője, — a világszervezet egyik alelnöke — a szervezőbizottság nevében elmondotta az újságíróknak, hogy a külügyminisztérium és az igazságügyi minisztérium nagyon sok segítséget nyújtott a kongresszus előkészítéséhez és a napirendben szereplő téma előkészítéséhez.

Már 1969-ben megszületett a határozat, hogy Izraelben kell megrendezni a kongresszust, de különféle nehézségek merültek fel. Később aztán minden rendeződött és a januári szűkebb vezetőségi ülésen kinttették a jelenlegi időpontot.

A külföldi delegátusok nagy része távol áll a zsidóságtól és az izraeli problémáktól. Azt akarják a vendéglátók, hogy a kongresszus tartama alatt ismerjék meg országunkat, problémáinkat és azt a hitet, amelyet a jövőnkbe vetettünk. A vendégek jórésze befolyásos jogász és közéleti asszony a saját hazájában, s a közvélemény formálása szem-

A valóság kicsit más. Engem, személy szerint, a házasságjog érdekelt. Váloperekes problémákkal foglalkozom. Az a véleményem, hogy ma már felesleges egy elrontott házasságnál azt keresni, hogy ki a hibás. Nem kell vétkességet megállapítani. — Jobb, ha a felek elválnak. Békésen, amennyire ez csak lehetséges...

A holland delegátus: — Nálunk nagyon jó a nők helyzete és egyre javul. Most októberben lép életbe egy új törvény, amely további jogvédelmet biztosít a gyengébb nem számára — válaszában.

A török delegátus:

MAR MINISZTERNO IS VAN!

— Hazában én vagyok az első nő, aki ügyvédi diplomát szerzett. Az apám professzor az egyetem jogi-karján és én már 7 éves korom óta erre a pályára készülök. Az utóbbi évtizedekben nagyon sok jogot kaptak a török asszonyok. Ma már szinte egyenrangúak vagyunk a férfival. Ne gondolják, hogy csak Izraelben vannak katonalányok. Nálunk ez nem olyan általános, de azért néhány török asszony tisztelt rangot ért el a hadseregben. Ami a legfontosabb, azt majdnem elfelejttem. Ezelőtt 5 hónappal újjászervezték a török kormányt, amelybe egy miniszter is bekerült. Ez nálunk történelmi jelentőségű dolog volt...

Az egyik angol delegátus: — Már több, mint husz éve professzor vagyok az egyik londoni főiskolán. Közéleti sikonom sokat dolgozom, annak a mozgalomnak vagyok a tagja, amelyik a nők teljes felszabadítására, a jogegyenlőség biztosítására szűk szikra. Egy nagy baj van. A nőmozgalmak kezdenek öregedni, mert öregsznek a vezetők. Hogy félreértsen ne essék, én is öregszem. A cél az, hogy a fiatalok rákapjanak a közéleti munkára. Kedvet kell csinálni ehhez. Be kell vonnunk az ifjúságot, az új nemzedéket...

A NŐMOZGALMAK ÖREGSZENEK

— Már több, mint husz éve professzor vagyok az egyik londoni főiskolán. Közéleti sikonom sokat dolgozom, annak a mozgalomnak vagyok a tagja, amelyik a nők teljes felszabadítására, a jogegyenlőség biztosítására szűk szikra. Egy nagy baj van. A nőmozgalmak kezdenek öregedni, mert öregsznek a vezetők. Hogy félreértsen ne essék, én is öregszem. A cél az, hogy a fiatalok rákapjanak a közéleti munkára. Kedvet kell csinálni ehhez. Be kell vonnunk az ifjúságot, az új nemzedéket...

A koreai delegátus:

— Én vagyok az egyetlen ügyvéd Dél-Koréában. Pár év múlva már többen leszünk, most szerzik meg a diplomát néhányan a lányaim közül az egyetemünknél. Csak átvitt értelemben a lányaim, mert éveken át a jogi fakultás dékánja voltam. Egyébként 20 éve van ügyvédi iródam és professzori tevékenységem mellett, soha nem hagytam abba az ügyvédeként sem. A koreai nők papíron egyenlő jogúak a férfival, a gyakorlatban persze más a helyzet. Én már éveket ezelőtt nyitottam egy jogvédő irodát, amely körül társadalmi mozgalmat szerveztem. Azt akarjuk, hogy a valóságban is azonos jogú legyenek a koreai nőknek és férfiaknak.

Szigorúan kóser

Minden drágább — NÁLUNK A REGI ÁR! MERKÁZ HÁAVÁZ, Tel-Aviv, Hásáron 21. Telefon: 36863, 33769

DELILA — a csábító illat

01 IS MEGIGÉZTE A CSODÁS ILLAT

NINCS OKUNK A SZÉGYENKEZÉSRE!

Az is megszervezte a vendéglátással törődő bizottság, hogy a delegátusok ismerjék meg az izraeli asszony-szervezetek munkáját, mert — mint a fenti nyilatkozatokból is kiderült — a jogászok nem csak a száraz paragrafusokkal, de általános társadalmi kérdésekkel, a nők jogainak védelmével, minden köztudott nélkül előrehaladást lehetővé tegyék a vélemények megteremtésével is foglalkoznak.

Ugy is mondhatnánk, hogy a jogászok képzett ügyvédek, bírák, ügyészek, akik szakmai tekintélyüket, a talárt és a törvénykönyvet asszonytársaik érdekében alkalmazzák, s fegyverként bírnak vele. Fegyverként — az elmaradottság elleni küzdelemben.

Ha megismerik az izraeli demokráciát, nem lesz okunk a szégyenkezésre. Nagyon érdekli, egyébként a delegátusokat, hogyan élnek Izraelben az arab és más kisebbségekhez tartozó asszonyok. Ebben a tekintetben is van mire büszkének lennünk.

Csak egyetlen példa: A kelet-jeruzsálemi asszonyok elmondhatják a nemzetközi jogászok kongresszus részvevőinek, hogy a jordániai uralom idején nem is álmotk olyan alapos jogvédelemről, mint amilyen négy éve valamennyiüket megilleti.

AZ ÁPOLÓNŐK NEM VETTÉK ÉSZRE...

— Beteg, vagy örült volt a hammi rém? —

Minden rendben, nincs különös jelenteni való — mondotta Karin Viser, a nyugat-németországi Hamm városka evangélikus kórházának ápolónője. Adatta a szolgálatot kollégájának, Johanna Kelsnek, akivel felváltva látja el a csecsemők gondozását. Johanna Kels egy negyedrival később felfedezte, hogy az egyik újszülöttnél a jobbkarján bántalmat látott az ágyból. Akkor még nem gondolta, hogy az egyik legkülönösebb bűncselekménynek jutott a nyomára.

Odahívta Siefert főorvost, akit meg utasítására a gyermeket megvizsgálták. A vizsgálat során kiderült, hogy az újszülöttnél nemcsak a karja tört el, hanem koponyatörést is szenvedett. Azonnal átszállították egy közeli szaktintézetbe és akkor még azt hitték, hogy a sérülések a szülés alkalmával történtek, azt felülelteségből akkor nem vették észre...

A következő napon egy másik ápolónőnek tűnt fel, hogy két másik gyermeknek is bántalmat látott a karja az ágyból. Most már általános vizsgálatot tartottak és kiderült, hogy azoknak is súlyosan sérült a fejük és kivülük még nyolc újszülöttnél volt koponyaalapi törése vagy hasonló súlyos sérülése.

Erre már kihívták a rendőrséget.

Svájcban azok a férfiak, akik legalább 5 éve élnek házasságban, egy "letet" alakítottak. A tagokhoz nemrég körkérdezt iméztek a házastársi hírségről. A kérdések között volt az alábbi is: — Véleménye szerint ki a leg hüségesebb: a szőke, a barna, vagy a fekete hajú asszony?

A legtöbb válasz így hangzott: — Az őszhajú.

Érdemes megnézni!

Exportból visszamaradt divatos diolen-lob, jersey, stb. Exkluzív minták Maradék áron Butikoknak, varrónőknek, konfekciósoknak és privátoknak „ILANA” Nevé Säänán 7., Tel Aviv passzázsban

ÉRDEKES ASSZONYOK

CHEDVA ÁLMOZ, KÖZVÉLEMÉNYKUTATÓ

Kevés olyan foglalkozás van, amely annyira nőnek való, mint a közvélemény-kutatás. Az utóbbi egy-két évtizedben egyébként foglalkozásból tudomány lett a közvéleménykutatásból, annak módszereit és az összefüggött anyag elemzésének irányait, egyetemen tanítják világszerte.

Chedva Álmoz 26 éves, mosolygós teremtés, akiről nem derül ki az első pillanatra, hogy milyen komoly dologgal foglalkozik. Kétszáz tagu kis „hadereg” élén áll, ő a vezetője ugyanis az egyik közvéleménykutató intézetnek, amely a munka nehezét, a vélemények összegyűjtését végzi.

Társadalomtudományi tanulmányokat folytatott az egyetemen és a diploma megszerzése után, rövidesen férjhez ment. Már két gyermeke van.

A közvéleménykutatásra egy újsághirdetés hívta fel néhány évvel ezelőtt a figyelmét. Interjú készítő tisztviselőket keresett egy intézet. Tudni kell ugyanis, hogy a közvéleménykutatás kicsit az újságíróhoz is hasonlít, mert a kizsármolt alanyoktól interjút kérnek. Kifagytatják, hogy mi a véleménye erről-arról, amire éppen kíváncsi az intézet. Nos, azért alkalmasak a nők erre a pályára, mert a munka kellemes modort, bizalomkeltő stílust és finom, asszonyi érzékenységet igényel.

Chedva Álmozt azért tartják jó vezetőnek, mert jó érzékkel választotta meg a munkatársait, akikről sokat követel, de biza-

lommal és megbecsüléssel van irántuk. Az a célja, hogy egy nagy család alakuljon ki az irodájában. Egyébként — a sok és fele-

lősségteljes munka ellenére a szűkebb értelemben vett kis családját sem hanyagolja el.

Van háztartási segítség, de azért maga tartja kezében a dolgokat, egyedül neveli és lehetőleg maga gondozza gyermekeit. — Hogy van ereje mindenre? — Ez csak beosztás kérdése. Korán kelek. Fél ötkor. Reggel én irányítom a házat. És munkába indulás előtt még sportolok is...

— Mikor megy aludni? — Éjjel körül...

Az izraeli gazdasági élet abban az irányban fejlődik, hogy a közvéleménykutatás mind nagyobb szerephez jusson. Chedva Álmoz nem bánja meg, hogy erre a mesterségre adta a fejét.

HUSEVŐK MARADNAK A KATONÁK...

Az izraeli vegetáriánus mozgalmnak kevés keresnivalója van a katonák körében. Erre mutat, hogy kedden délelőtt új, modern husfeldolgozó üzemet nyitott meg a Sekem, a hadsereg kátrin-vállalata, s a megjelent vendégeket Chánán Giora szolgálaton kívüli ezredes, a vállalat vezérigazgatója köszöntötte. Természetesen a legmodernebb hűtőberendezéssel látták el az új üzemet, amelynek arányaira jellemző, hogy 70 ember dolgozik falai között.

A vállalat átvállal az önellátásra, ami azt jelenti, hogy a katonák és családtagjaiknak igényei szerint maga gyártja a jövőben a kuktól sokat követel, de biza-

husárukat, a különböző felvágottakat és kolbászokat. Mivel a Sekem-árúházak nívója egyre emelkedik, ebben a tekintetben sem lehet szűkebb a választék, mint más beszerzési forrásokban, ezért 40-féle kolbászárut és 30-féle húst szállítanak az új üzemből, az ország minden városában és a katonai táborokban működő kátrinokba.

Saját állategészségügyi szolgálatot rendelkezik a vállalat, s alkalmaztak egy élelmiszer-technológust is, aki a legmodernebb árufeldolgozó eljárásokat vezettet be. Végül, különös súlyt helyeznek arra, hogy a husár gusztusos, nyicsiklandó formában kerüljön a Sekem fogyasztóhoz.

A kereskedelem és iparügyi minisztérium és a hadügyminisztérium munkatársai is jelen voltak a megnyitón és szerencsés kiáramlatokkal halmozták el a Sekem igazgatóságának tagjait ebből az alkalomból.

tesztet kézrekerítésére.

A közelgő nagyünnep alkalmából eddig mintegy 60 ezer etrogot exportáltunk Amerikába és az európai országokba. Képünkön (balról) az egyik exportcég tel-avivi csomagoló raktárában a munkások gondosan megtisztítják az érzékeny héjú gyümölcsöt, az ünnepek elengedhetetlen részét. Az állami mezőgazdasági export ellenőrző szolgálat dolgozói minőségi szempontból felülvizsgálják a kivitelre szánt etrogot (jobb oldali képünk).

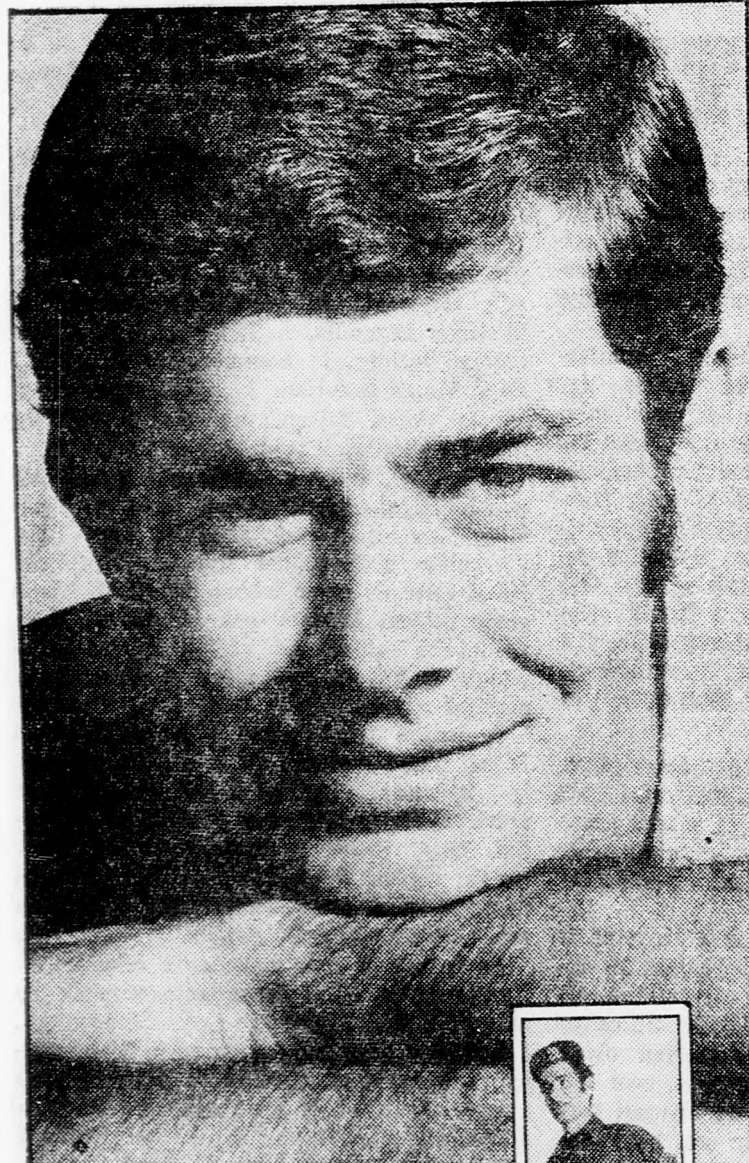
Fényképezte: Jigál Jiszzaharov

API DIZENGOFF
● BEÉPÍTETT SZEKRENYEK ÉS HALÓSZOBAK
● MEGHIVJUK ULTRAMODERN HALÓSZOBAINK MEGTEKINTÉSÉRE
DIZENGOFF 220., TEL-AVIV
— PARKOLÓHELY BIZTOSÍTVA —

MAMÁK FIGYELMÉBE!
Feltöltöttjük gyermekeit 18 éves korig a legújabb divat szerint.
MINDEN EXKLUZÍV!
MÁRTA TEL-AVIV • BEN JEHUDA 30
Telefon: 22 82 92

Hölgyeim!
Kitógástalan szabású elegáns szoknys
BINDER KONFEKCIO
Tel-Aviv, Náchlát Benjámn u. 21, tel. 623081
● Rendeléseket méret után vállalunk ●

BÖRKABÁT
1971-es modellek, kitűnő minőség — rendelésre
GLUCK
PETACH-TIKVA, MONTEFIORE 16

A fiuk bevonul tényleges katonai szolgálatra

megérdemli, hogy takarékoskodjanak jövője érdekében, amíg katonai szolgálatot teljesít. Mire leszerel, szép összeg áll majd rendelkezésére, biztosíthatja jövőjét. Takarékoskodjanak számára a „Choszen Lechájál” különleges, e célnak megfelelő takarékosági program keretében.

»Choszen Lechájál»
A Bank Hápoálim kizárólagos terve.

BANK HAPOALIM B.M.

Héber elemi iskola a szuezi parton

Irta: CHANÁ ZEMER

A tanév megkezdődött és a szokásos öröm mellett szem-és fültámad vagyis a különféle problémák napjának is. Egyik helyen tanítói sztrájk fenyeget, máshol nincsenek előkészítve az iskolaiületek, a harmadik helyen hiányoznak tantermek és így tovább. Ezernyi öröm és ezernyi gond a hatszáz ezer főnyi diák körül.

Az elemiiskola első osztályától a főiskoláig. Szerintem, az idei tanév egy szempontból lesz emlékeztető az elkövetkező évekre. Az idén ugyanis első alkalommal héber iskola nyílt Abu Rudészben, közközlés hálózatunk legutóbbi pontján. Ötven család, amely ebben az olajvárosban dolgozik, megelégedte a különléte, az asszonytól és a gyerektől való távollétét. Az 50 család elhatározta, hogy magává teszi az olajkutatót végző társaság javaslatát és állandó jelleggel Abu Rudészben fog élni. A Szezi-öböl partján.

Az egész család egyetemben. Így született meg a bölcsőde, az ovoda és az iskola Abu Rudészben.

Nemrégiben lent jártam Abu Rudészben. Mai napig az elmény hatása alatt állok. — Nem tudom máskor hogy annak ezzel, de engem valósággal elbűvölt, hogy mi, izraeliek, akiknek sajnos, szinte semmi tapasztalatunk sincs kökolaj kiaknázás terén — több mint másfél millió tonnával növeltük az évi termelést Abu Rudészben. Ez azt jelenti, hogy most, körülbelül egyharmadával több fekete aranyat termelnek Abu Rudészben, mint az egyiptomiak idejében.

Senkinek vonhatja ki magát ennek a dinamikus munkának a hatása alól. Amint óriási és bonyolult gépezet irányítanak izraeliek. Furútornyok és szivattyúk amerre csak nézünk. Egy mondták, hogy husz furútorony és szivattyú működik a tenger mélyén és legfeljebb száz a szárazföldön. Olyan mennyiségű kökolajot hoznak itt felszínre, amely önmagában elegendő ahhoz, hogy fedezze Izráel egész energia szükségletét.

Hiszen, ha értenék ahhoz, hogy mindezt leírjam. Hogy elmagyarázzam a végtelen csőhálózat szerepét. A szállító tankerek, a tisztító berendezések és a segédberendezések feladatát. Ki tud mindenről beszámolni? Hogyan lehet mindenről írni? A vízedesítő berendezéstől kezdve egészen a mosodáig (teljesen ingyen az itélőknek).

Mosodát említtettem? Igen, ez külön megemlékezést érdemel. Talán azért is, mert asszonyaim néztek a dolgokat. Van ebben a mosodában két mosógép, amely szent és sérthetetlen, — a pelenkák kivételével. Csak a csecsemők pelenkáinak sterilizálására szolgálnak. Tiszta pelenkák előkészítésére.

Lehet, hogy meglepődnék, de jómagam — Erről akartam valójában beszélni Abu Rudész kapcsán.

Az első és számomra meglepő jelenség az volt ebben az olajvárosban, hogy egyáltalán csecsemőket láttam ott. Nem is egyet. Kocsikban, bölcsődben a nagy palmafák alatt a városka főterén, a „Fekete arany” mozi közelében.

Most, amióta számos család leköltözött ide, ahol a szivattyú találik az öbölre, vannak már gyerekek szép számmal Abu Rudészben. A csecsemők, akiket ott, a téren láttam, valóságosan „helyi produktumok”, ha szabad ezt a kifejezést használni. Hadassza Cholev, a hébonapos Gáj ifjú mamája büszkén mondja:

— Nézz csak meg ezeket a csecsemőket. Az anyjuktól és a többiekét. Nem talál hozzájuk hasonlókat fent. Északon. Valamennyi jóval fejlettebb a koránál.

AZ UNO KÖZGYÜLÉS ELŐTT

(Folytatás a 3. oldalról)

ról, amely, természetesen nem is hasonlít az arab propagandisták által festett rémképekre. Annak ellenére, hogy a nyugati part vezetőinek körében nem gyengül az elvi ellenállás az izraeli uralommal szemben, egyre valószínűbbé válik egy belső koexistencia kidolgozásának lehetősége. A gázai sávbán a biztonsági erőknél lassan sikerül megtisztítani a telepítéseket a terror fészkeiből és ezt a biztonságot elengedhetetlen fontosságú politikát konstruktív gazdasági jellegű intézkedések kísérik. A menekültek áttelepítése feltétlenül jó kihatással lesz a gázai sáv gazdasági helyzetére és joggal remélhetjük, hogy nincs messze a nap, amikor teljes csend és nyugalom lesz ezen a területen.

Es mindenzen, a legfontosabb tény: a Cánhál elrettentő ereje tekintélyes mértékben megváltozott az utóbbi időben és ez szolgál a tüszünre fenntartásának legbiztosabb zálogát. A Cánhál, amely a Szezi-estornara partján maradt, a teljes vagy részleges békesszerűség aláírására, lényegileg megakadályozza a szovjet terjeszkedést a Szezeen tundra és elejét veszi annak, hogy a tömeges szovjet gyűfegyverszállításoktól elbizakodott Egyiptom újabb katonai kalendokba bocsátkozzon. Végeredményben a Cánhál Szezi-parti állásának köszönhető, ha a közgyűlés és a Biztonsági Tanács tárgyalásai nem az azonnali háborús veszély árnyékában folynak.

Természetesen a közgyűlés tárgyalásainak kimenetele rendkívül jelentős mértékben függ az Egyesült Államok állásfoglalásától a közgyűlésen és a Biztonsági Tanácsban. Erről azonban legközelebb.

Valóban, — a gyerekek gyönyörűek.

Hadassza két évvel ezelőtt ment férjhez az egyik munkavezetőhöz. Leköltözött Abu Rudészbe, állást vállalt ott helyben és lent maradt a gyermek megszületése után is. Azelőtt kihasználta a dolgozók jogát, hogy minden tíz napi munka után a vállalat számlájára öt napi pihenésre északra repüljön.

Amióta megérkezett a csecsemő, csak havonta egyszer repülnek északra.

És nem unalmas. Szép, rendezett, kellemes benyomást keltező házuk van. Megjegyzendő — és ez külön cikk érdemelve — sohasem zárják be az ajtókat. Ugyanúgy, mint a kibuchban. Ha kedvük támad, moziba mennek. Minden este más film. A férfiak esténként halászni járnak az öbölbe. Azt mondják, hogy egyenesen észbontó a zsákmány. A zsákmány, amelyből késő este rendszerint rostsült lesz a tábori tűz fényénél.

Főzni ugyanis felesleges. Az étel Abu Rudész kollektív éttermében izletes, bőséges és ráadásul — teljes ingyen.

Mosni sem kell. Mint említettem, mindenki ingyen mosatja ruháit. Sőt, a házakat sem kell takarítani. Van takarítószer, amely nap mint nap gondoskodik a munkáról. Ez sem kerül pénzbe a letelepülőknél.

Mindent a vállalat fizet. Még az óvónőt is, aki az apróságokkal foglalkozik. És ráadásul különleges munkaidőt állapítottak meg a dolgozó anyáknak. Reggel 7-től déli 1-ig. Hogy legyen idejük a családra, a diáklányok a JARDÁN

Diáklányok a JARDÁN

Döbbenetes méreteket ölt Amerikában a fiatalok prostitúció

A középkorú, kínos eleganciával öltözködő üzletember még akkor sem tért magához a megdöbbenéstől, amikor elmesélte az esetet:

— Reggel negyed kilenc volt, amikor kilepém a Metro állomásra. Fiatal lány lépett hozzám. 18, talán 19 éves. Az én lábnyom is idősebb nála az Isten szerelmére. Azt hittem, hogy egy címet akar megkérdezni, vagy esetleg kikünyerl tőlem egy negyedik dollárt, tudja milyenek manapság a gyerekek.

— Nem fogja elhinni. Tudja mit akart tőlem ez a kislány? Hogy menjek vele a szállodai szobájába 20 dollárért. Azt mondta: hajlandó vagyok megesküdni, hogy európai utazásra gyűjti a pénzt.

Amerika egész rendőrsége egybehangzóan megerősítette, hogy a fiatalok prostitúciója döbbenetes méreteket öltött az Egyesült Államok egész területén.

San Franciscótlól New Yorkig, Bostontól Miamiig fiatal, sokszor iskolaköteles lányok tömegével vonzza a legelsőbb foglalkozás. Számosan közülük megszöktek hazulról. Néhányan narkománok és kábítószerek beszerzésére van szükségük a pénzre. Mások úgy találják, hogy a prostitúció a kényelmes megélhetés legkönnyebb módja. Tíz évvel ezelőtt a prostitúció vádjával letartóztatott nők mindössze egykedve volt 25 éven aluli New Yorkban. Ma az utcalányok háromnegyede fiatalabb 25 évesnél.

A prostitúciók átlagos életkora 20 év Bostonban, 18 Miamiában és a korszint egyre csökkenő tendenciát mutat. Miami rendőrségén nemrégiben kihallgattak egy 14 éves kislányt, akit brutálisan megerőszakoltak. A kihallgatás során a lányka bevallotta, hogy 10 éves kora óta prostitúcióból él.

Chacagóban, ahol az utóbbi öt év folyamán megkésztőlődött a huszonöt évnél fiatalabb prostitúciók száma, a rendőrség nemrégiben tartóztatott le egy call-girl intézetet fenntartó asszonyt, akinek specialitása volt a középiskolás lányok beszerzése. A „madam” négyoldalas, sokszorosított ismeretterjesztő füzetet látta el a lányoknak, amelyek többek között megmagyarázták a munkamódszereket.

A nagyvárosokban általában mindig szoros a kapcsolat a prostitúció és a kábítószerezés között és a fiatal utcalányok legnagyobb része használ bizonyos kábítószereket. San Franciscó egyik narkomán elleni klinikáján, nemrégiben 24 évesnél fiatalabb, 500 narkomán-nőt vizsgáltak meg. A személyi adatok felvétele során kiderült, hogy valamennyien foglalkoznak prostitúcióval, kizárólagosan, vagy mellékesreteként. „Honnan szednének fiatal lányok különösen pénzt a kábítószerekre? — jegyezte meg a klinika orvosa.

A kutatóknak egyelőre nem sikerült megállapítaniuk, melyik jelenség előzi meg a másikat. A prostitúció a narkomán, vagy fordítva.

— Nem tudom, hogy a kábítószerek szükségletét vezet-e őket a prostitúcióhoz — mondta a san-franciscói klinika pszichiatere, — vagy pedig azért használnak heroint, hogy lecsillapítsák a prostitúció miatt háborgó lelkiismeretüket.

Feltételezhető, hogy a fiatal prostitúáltak egy része a selyemfűk hatására szokik rá a kábítószerekre. „Amikor egy ilyen selyemfűt vagy őrzi, hogy elveszti a lány fölött az uralmat, iszákossá, vagy narkománá teszi” — mondja egy volt detektív Miamiából.

gyermekre.

A fizetések magasak. És vannak adókezelvények, mint Eljáiban.

Ezek után gondolom Önök is megértik, miért tiltakozik Hadassza az ellen, hogy chalucának, utórnékné nevezék Abu Rudészben való tartózkodása miatt. Az ifjú asszonya ösztönösen beszél: „Sokkal kényelmesebb itt az élettem, mint Északon volt.”

Abu Rudész szempontjából minden Északnak számít...

Persze nemcsak a gazdasági előnyök miatt él a fiatal anya Abu Rudészben. Van ebben a helyben valami sajátos vonzerő is. Talán az, hogy a homoktenger közepén és a Szezi-öböl partján egy valóságos olajváros kelles közepén, a világtól távol és elvágyva, Hadassza villany, gáz, hűtőszekrény és állandó melegvíz szolgáltatással rendelkezik.

— Amikor Tel-Avivba utazom — meséli Hadassza — és szembetűnő magam a zajjal, a rohanással, a fullasztó levegővel, — a második nap már vágyom ide vissza. Azt mondják, hogy boldog vagyok ezért, de én csak így felelek: „Jöjjenek le és meg fogtok érteni engem.”

Hadassza eredetileg 1-2 évre ment le, de azóta már több mint két év múlt el és észégekben sincs elmozdulni innen. Különbözők is már van iskola és működik a bölcsőde...

Bizonyára előjön majd az az idő, amikor elől Abu Rudész sorsa politikai vonatkozásban is. Nem tudom mikor kerül sor erre. Csak egyet tudok: egyelőre nincs semmiféle terv Abu Rudész kiűrtésére...

„Ez finomabb eljárásnak számít, mint a tettség.”

Az igazság azonban az, hogy a prostitúció legnagyobb része ma önállóan dolgozik, selyemfűk nélkül. Kliensekben nincs hiány és miután a városi bíróságok legnagyobb része enyhe büntetést, általában alacsony pénzbírságot ró a prostitúálakra, — nincs többé szükség a selyemfűre, aki a múltban az ovadé előteremtésért is felelős volt.

New Yorkban nemrégiben látott sajtó egy tudományos jelentés az „előhív kereskedelméről”, amelynek készítője szerint a fiatalok prostitúciója elterjedésének egyik fő oka a családi környezetben keresendő. Különbözően amikor olyanoktól van szó, akik megszöktek otthonról.

A fiatal szökevények — írja a jelentés, általában nem használnak sulyos kábítószereket, azonban összekeverik egyénire ezeket azzal az óhajjal, hogy zavarba hozzák szüleit. Számos fiatal lány a prostitúció keresztlél fejleszti ki a pszichológusok által „negatív öntudat”-ként meghatározott érzését.

Egy harvardi szociológus szerint Amerikában rendkívül elterjedt az álcázott, vagy félprostitúció számos formája. Azok, akik ennyival és hálóbélyeg adnak otthonról megszökött lányoknak, általában fizetésért várnak ezért a szolgáltatást. Az ilyen életforma, állapítja meg a szociológus, egyáltalán nem olyan távoli a klasszikus prostitúciótól.

A HOSSZU ÉLET TITKA

Irta: RÖSSEL MORDECHAJ

A modern ember nagyon sokat foglalkozik önmagával. Ezértéle módszert és gyógyszer próbál ki annak érdekében, hogy egészsége legyen és meghosszabbítsa néhány esztendővel az életét. Ebben az igyekvésben mind egocentrikusabbá válik, elhanyagolja az embertársával való törődést és szinte életprogramját lépteti elő a táplálkozás kérdésével. Idejének jelentős részét az veszi igénybe, hogy mit és hogyan szabad enni, olyan könyveket olvas, amelyekben orvosok felfedni vélik a hosszú élet titkát és ha eszik, vagy koplal, mindig megkérdi önmagától, jól jött-e el, vagy sem?

Nem tudom, hogy ez a módszer meghosszabbítja-e az életet, azt sem tudom biztosan, hogy érdemes-e ilyen rendkívüli erőfeszítéseket tenni az élet meghosszabbítására, de miután az emberek javarésze törő magát ezért, talán megésem felesleges. Egy dolog kétségtelen, amíg az ember él, kövesse el mindent, hogy betegségmentesen éljen.

Zsidó ember szerint a Tóra „mekor chájim”, az élet forrása. Ez a szent forrás fontosnak tartja megemlíteni legtöbb hősnéket életéért. Nem érdekelten, hogy minél megszöktek napjaink, annál hosszabb életűebbek voltak őseink: Adám 930 évet élt, míg fia, Set 912 esztendőt és unokája, Enoš „csak” 905 esztendőig.

Szinte hihetetlen, hogy minél primitívebb volt az ember, annál magasabb voltak életévei.

Az első zsidó ember, Abrahám öspánk „csak” 175 esztendőt élt és töle kezdődött — a Tóra elbeszélése szerint — az emberek élettartama állandó csökkenésben van. Mózes tanítónk viszonylag fiatalon halt meg, 120 esztendő korában. Innen származik a közkeletűvé vált kivánság: „ad méa veszrim”. De míg a Tóra többi alakjának egészségi állapotáról alig esik említés, Mózes esetében a Szentírás megállapítja „lo káhta éjno vo lo nász lecho”, vagyis, látása nem gyengült és frissesége nem hagyta el.

Pszichiáterek a fiatalok prostitúció elterjedésének okai közé sorolják azt is, hogy lányok mekként találnak érdekes, vagy jörfizető munkát és hogy egyre általánosabbá válik a mindent kipróbálni akaró kivánság a fiatal nemzedék körében.

A bostoni rendőrség parancsnoka nemrégiben letartóztatott egy egyetemista lányt, akit a rendőrség prostitúcióval gyanúsított. — A rendőrségnök megkérdezte, a kétségkívül intelligens és csinos diáklányt, miért foglalkozik prostitúcióval. A válasz megdöbbenően „klasszikus” volt.

A barátom azt mondta, hogy ha szeretem, segítsek neki a megélhetésben — válaszolta a diáklány — így kezdődött az egész.

Szociológusok szerint, ezek az úgynevezett „ideiglenes” prostitúáltak örömtelenül élnek az utca életén.

A nemi élet — mondja a san-franciscói klinika pszichiatere — nem szerelemre és nem megteremtővülésre való a szemikben, hanem élvezet. Miután ez a felfogás általában problematikusan nemi élethez vezet és hiányérzetet kelt, a lányok számára az anyagi haszon nyújtja a kielégülést és a nemi élet értelmét.

9.04: Hanglemelek. 10.05: Könnyű és klasszikus. 11.03: Tikl Daján a mikrofon előtt. 12.05: Tarka műsor. — 13.05: Büntigyi hanglételék. — 13.40: Cházmot. 14.10: Hová menjünk ma este 14.35: Ismert és kedves. 17.04: A hallgatóság kérdez, az illetékesek válaszolnak. 17.52: Erec-járszlát emlélékek. 18.05: Beszélgetés új órákkal. 18.25: Sport. 21.35: Héber dalok. 21.30: Jazs. 22.05: Rádió-tek. 0.05: Hátikvá.

ALLANDÓ HIRKOZLÉS (Szombat és ünnepnap) — **A-MUSOR** 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19 (és hirtámegző) 20, 22, 23, 24 órák. — **B-MUSOR** 7.06, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 (könnnyű héber nyelvű), 19, 30 (jiddis), 20, 30 (román), 20, 45 (magyar). 21, 22, 23, 24 és 01 órák. — **A HADSEREK RADIOJA** 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 22, 23 és 24 órák.

A MUSOR 8.07: Közlemények. — 8.15: Mendelsohn és Purcell művek. — 9.05: A tudomány világából. 9.35: zenei feltűrés. 10.05: hangos heti híradó. 10.52: Héber dalok. 11.30: Hangjáték. 12.05: Közéleti bíróság. 13.05: Hangverseny: Weber. Haendel és Sibeltus művek. 17.05: Ben Clon Orcaid zenevezető és művel. 17.55: Közlemények. 18.07: Anekdoták nagy zenevezetőkről. 18.30: Közéleti magazin. 19.30: Tűnére-észleték. — 20.10: Hámvévil és Melive Máká. 20.40: Spanyol románcok. 21.00: Zenevezető és művel. 22.05: Szórakoztató és írodalmi műsor. 22.35: Kármel Or zongoristák Mozart és Liszt műveket. 23.05: Szelichot imák kövességére az esküszár titus szerint. 0.35: Hátikvá.

A HADSEREK RADIOJA 11.00: Hanglemelek. 11.15: külföldi dalparádé. 11.30: déli vendég. 12.05: hanglemelek. 12.30: A zsidó szempont — Chana Zemer. 12.35: hanglemelek. 12.50: sport. 13.35: idővezető daltal. 13.55: közlemények katonáknak. 14.05: Személyi hírek. — 15.05: Hátikvá. 15.10: Hanglemelek. 16.05: Üdvözlés daltal. 17.05: Rádió dalok. 18.05: Hangos heti híradó. 18.45: Hagományok. 19.05: Rám Evron a mikrofon előtt. 20.05: Jogi fejttörő. 21.05: Kivánságkiosztó. 22.05: Boáz Evron kivánságkiosztó. 23.05: Humor és szatíra. 0.05: Műsorzáras.

5731. Etlal 21. 1971., szeptember 11., szombat.

B-MUSOR 7.00: Adon olám. 7.16: hanglemelek. 7.55: Műsorismertetés. 8.07: Hanglemelek. 8.55: Országismertetés.

MA ESTE A TVÉ-BEN

- 15.30: Tarka műsor az ifjúknak. Nira Ádi és Jiszráel Gurjon közreműködésével.
- 18.30: Hírek arab nyelven.
- 18.50: Arab nyelvű film.
- 20.30: „Jó este”. — Efrájim Bánél, valamint Eli Adási és zenekara.
- 21.30: „Minden publikálható”. — Egy fiatal újságíró erőfeszítéseket tesz, hogy megmentsen egy nagybeteg lány életét, akiről kiderül, hogy teljesen egészséges. Főszereplő Carole Lombard.
- 22.50: Hírek. Befejlesztül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

- ISKOLATEVE**
- 8.15: Számtan 7. oszt.-nak.
 - 9.10: Fizika 7. oszt.-nak.
 - 10.00: Biológia 10. oszt.-nak.
 - 10.25: Állampolgárság 7. oszt.-nak
 - 11.00: Biológia 10. oszt.-nak.
 - 11.25: Részlet az illegális alijával foglalkozó „Rejtett ösvények” című könyvből.
 - 11.44: A Himalája hegységben élő sárfák törzs élete és szokásai.
 - 12.00: Beszélgetés Cvi Javetz professzorral a tel-avivi egyetem történelmi fakultásáról.

ALLANDÓ HIRKOZLÉS (Csak hétvégén)

A-MUSOR 6.05, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 (könnnyű héber nyelvű), 19, 30 (jiddis), 20, 30 (román), 20, 45 (orosz). 21, 22, 23, 24, 01 órák.

HADSEREK RADIOJA 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 és 24 órák.

SZOMBAT 18.00: Rajzfilmek.

RADIO

- 5731. Etlal 29. 1871. szeptember 10., péntek.
- Az izraeli rádió külföldre sugároz magyar nyelvű adást minden este 20.45 órák és 33.3 és 31.17 hui lánghosszon hallható.

ALLANDÓ HIRKOZLÉS (Csak hétvégén)

B-MUSOR 6.05, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 (könnnyű héber nyelvű), 19, 30 (jiddis), 20, 30 (román), 20, 45 (orosz). 21, 22, 23, 24, 01 órák.

5731. Etlal 21. 1971., szeptember 11., szombat.

B-MUSOR 7.00: Adon olám. 7.16: hanglemelek. 7.55: Műsorismertetés. 8.07: Hanglemelek. 8.55: Országismertetés.

Egymás között...

— MAGYAR ZSIDÓ KURIR —

Szekely István, az Új Kelet belső munkatársa, lapunk haifai szerkesztője, néhány hetes európai szabadságra utazott.

Dán Dalmát visszaérkezett Olaszországból. A bordigherai nemzetközi humorista-fesztiválra átvette a Zámara megítelt „ezüst pálmát”-át.

Forrai Eszter költő, lapunk párizsi levelezője egy hónapos látogatásra az országba érkezett.

Sok jókívánságot kapott a héten Koltai Vilmos és felesége, ugyanis Kfár Smárjában megnyitották bridge és rómiszalonjukat.

Dr. Gergely Vilmos orvos, a haifai „Kibuc Gálujot”-pályó elnöke hazatért több hetes külföldi tanulmányútról, amelynek során számos amerikai és európai kórházban, illetve egészségügyi intézményben tett látogatást.

Szép külsőségek között rendezték meg az elmúlt szombaton Beér Seván, a HOH kulturteremben — a Nánási-otthonban — Schön Joszi bár mióvá ünnepélyét. A magyar jisiv tagjai nagy számban voltak jelen és jókívánságokkal halmozták el az ünnepeltet, illetve az örömszülőket, Schön Györgyöt és Ancit.

Doron Amiel rendőrelvezető, aki legutóbb Tel Aviv déli körzetének helyettes parancsnoka volt, új beosztást kapott. A városi és körzeti vezetés átvette a járószolgálat és a művelési osztály vezetését.

Bensőséges családi körben ünnepték Kfár Achimban Ganz Frida 75. születésnapját.

Megjelent a Szamosújvár, Ik-lód és a környékről elszármazottak emlékkönyve. A szép kiadványt Bár On (Deutsch) Micháel és Herskovits Benjámin szerkesztette. A technikai szerkesztő Fuchs Ávrám volt.

Sikerrel előadást tartott idősebb problémákról Kfár Atán, a Wizo közönsége előtt Czimant Imre tanár. Az előadót Hoffmann Juci titkárnő vezette be.

Bensőséges hangulatu szombat-bucszatózó ünnepély volt Jeruzsálemben, a Chug Jocé Hungária klubjában. A magyar-zsidó származású Ráv dr. J.D. Bergmann rabbi és dr. Jichák Ráfáel Kneszet-képviselő, a Vallásos Nemzeti Párt egyik vezető személyisége mondott beszédet. A közönséget és az előadókat Fisch Ábrám, a szervező elnöke köszöntötte.

Barátaink és ismerőseink meleg szeretettel köszöntötték dr. Spiegel Jehuda haifai gimnáziumi tanárt és nejét, a győri származású Korálek Liviát, abból az alkalomból, hogy fiuk, Uriel

chupá alá vezette Wolf Cháját. Az esküvő szép külsőségek között, a Tel Aviv-i mérnökházban zajlott dr. Benedikt áchuzai főrabbi közreműködésével. A munkási származású dr. Spiegel Jehuda a pesti rabbiszemináriumban végezte tanulmányait és a háború után fivérével, dr. Spiegel Tiborral megalapították Budapesten az első héber középiskolát.

Szük családi körben ünnepelték dr. Szépkuti Andor és neje Ibi ezüstlakodalmukat. A szegedi származású dr. Szépkuti a pesti Szeretet-kórház laringológusa volt és családjával a budapesti forradalom után alijázott. Előbb Beér Seván fejtett ki a Kupát Cholimban laringológus-szakorvosi tevékenységet, később Kirját Biálkba került hasonló minőségben.

A Wizo tel avivi székházának fogadótermében szép külsőségek között rendezték meg Stössel Zsuzsi és Lerner Adrian esküvőjét. A násznép sok szeretettel ünnepelte a fiatal párt és az erdélyi származású örömszülőket, Lerner Smuél és Annát, illetve, Stössel Chanát és Meírt.

Minden vágya az volt, hogy hátralévő éveit Izraelben élje le, itt akart letelepedni. Ebből csak annyi valósult meg, hogy valóban eljött az országba, de már nagyon beteg. A Tel Hásómér kórházban adta vissza nem elkelt a Teremtőjének. Az Olajfák hegyén temették el.

A beregszászi származású Feuerwerger Mose mélyen vallásos életet élt, s aki csak meg-

Sok jókívánságot kapott a héten dr. Szilágyi László, a kálói cádik élettörténetének feldolgozója és felesége, Erzsébet, ugyanis Julia lányuk férjhez ment Chájim Friedmann-hoz, Nina és Salomon Friedmann fiához. Az esküvő Tel-Avivban, a „Sossanim” teremben volt.

Bensőséges családi körben ünnepelte meg Gombó Éva s Baruch a 30. házassági évfordulójukat. Gombó Baruch a jeruzsálemi „Izrael Múzeum” fizetési osztályának vezetője és a fővárosi magyar jisiv érdemes tagja.

Ünnepi zárandókat rendezett az Aranykor klub Jeruzsálemben. A Chug Jocé Hungaria vezetősége és tagsága ünnepi látogatást tett a tel avivi

kirándulókat. Fisch Ábrám elnök és Kaufheil Jehosua tanár köszöntötte őket. Szép Relia, a klub tiszteletbeli elnöke köszönte meg a vendéglátást, majd Leichter Éli részleteket adott elő vidám műsorából.

Dr. Izsak Ederől, az érdeműs közéleti emberről, a Magyar Cionista Szövetség egykori elnökéről emlékeztek meg Jeruzsálemben, a Makkabea ülésén. Az este második részében Kaufheil Jehosua Arje elnök az ünnepi jelentőségéről beszélt, majd — Fleischmann Margit felolvasta egy irását.

A choloni temetőben megemlékezés volt a héten Vida Erzsébetről, a halála harmadik évfordulóján. Dr. Berg József főrabbi beszélt. Férje, Vida Smuél mondott kádist.

Feuerwerger Mose emlékére

— A sívá alkalmából —

ismerte, őszinte megbecsüléssel viszonyult hozzá. A felesége, Zsni ott állt mellette a betegágyánál az élete utolsó pillanataig és igyekezett enyhíteni a fájdalmát. Halálát a felesége, a lánya, a veje és a Wiesner-család valamennyi tagja gyászolja. Legyen az emléke áldott!

Ben Zeév, Bné Brák

SZENES CHANA ÉLETREGÉNYE — ANGOLUL

Fogadás a londoni izraeli követ házában a könyv megjelenése alkalmából — A londoni társadalmi élet színe-java a Szenes Béláné tiszteletére rendezett összejövetelen

London. — (Az Új Kelet tudósítójától) — Szeptember 2-án, csütörtök délután londoni lakásán nagyszerű partit rendezett Michael Comay, Izrael angliai nagy követe abból az alkalomból, hogy Szenes Chana, a tragikus sorsú magyar-zsidó fiatal író nő életregénye, angol nyelven megjelent.

Az angol Chána Szenes-könyv bővített formája a Háikub Hámeuchád kiadványát gondozásában sok évvel ezelőtt megjelent műnek, amely a hősnő életrajzát és hátrahagyott irodalmi műveit tartalmazza. Az angol kiadáshoz hozzáfűzték Joel Págit „És jött a fergeteg” című könyvének Szenes Chanára vonatkozó részleteit. A Háikub Hámeuchád Szenes Chaná könyve egyébként magyarul is megjelent Izraelben, Danzig Elisava szerkesztésében.

A cocktail-partyn, amelyen Szenes Béláné, Szenes Chaná édesanyja is résztvett és akinek tiszteletére nagykövetünk a fogadást tulajdonképpen rendezte, — a londoni irodalmi és társadalmi élet színe-java megjelent, élén Janner Barnet lordal és feleségével, aki maga is filmíró. Ott volt, többek között, Morris Edelman filmíró, parlamenti képviselő, továbbá az angol sajtó ismert személyiségei. Eljttek a londoni magyar-zsidó társadalom

vezetői, Roth Siegfried, Eppler Erzsé és mások, megjelent dr. merőse és baráti köréhez tartozó személyiségek. Így például: Singer Leó író és újságíró övegye, aki Hay Gyula, a világhírű magyar drámaíró anyosa.

Tábori Pál író feleségével Barlay Katóval, az ismert íróval, Ignótus Pál, továbbá Szenes Béláné sok személyes londoni ismerőseivel.

A nagykövet tágas, pompásan berendezett villája az Avenue Road 58 alatt, ez alkalommal színiknek bizonyult, olyan érdeklődéssel vették körül a meghívottak az izraeli hős leány édesanyját. A fogadást megelőző napokban a londoni lapok nagy cikkeket szenteltek Szenes Chaná életéről. A 350 oldalas könyv első kiadásából a fogadás napján már egyetlen példány sem volt kapható. A cocktail-partyt Comay követe feleségének néhány mondata vezette be, mely után a könyv kiadója mondott rövid beszédet, ezután Michael Comay bemutatta Szenes Bélánét, majd Roth Siegfried felszólalása következett. — Roth Siegfried elmondotta, hogy Szenes Chana, akivel együtt volt a Gestapo rabságában, hogyan öntött erőt a többi fogolyba és hogyan találta meg mindig a módját szembeszállni rabtartóival. — Olyan egyéniség volt — mondotta —, aki még a Gestapo kegyetlen hóhéraiban is tiszteletet ébresztett.

Alkalmam volt beszélgetni M. Cohn íróval, aki a könyvet lefordította és aki elmondotta, hogy a Szenes Chanáról szóló könyv angol nyelvre való átültetése eredetileg férjének volt az ötlete sok évvel ezelőtt, amikor egy antológiát akart kiadni. — Férje, az ismert író, tragikus körülmények között 1958-ban Mike Toddal, Liz Taylor volt férjével, az ismert filmessel — repülőszerecséltenség áldozata lett. Mrs. Cohn, aki most Genfben él, éveken ezelőtt Haifán járt, akkor döntött úgy, hogy lefordítja a művet. Szenes Chana verseit Ruth Mittels fordította angolra, akinek héber-angol versfordításai általánosan ismertek. Az író nő Szenes Chana életrajzát végül is Beverly Hillsben fejezte be és az angol kiadó most — az 1971-72-es idény kezdetén — hozta ki a nagyközönség számára.

Bérczi György

SPORT

Labdarugóink 2:0-ra kikaptak Hollandiában

A bíró a 60. percben kiállította Spielert

Nemzetközi karrierje során első alkalommal történt meg Mordecháj Spiegelrel, Izrael 1. számú labdarugójával, hogy a bíró válogatott mérkőzésen kiállította. A kiábrándító eredményű és lefolyású mérkőzést a hollandok 2:0 arányban nyerték meg.

Az eset a 60. percben történt, amikor az ellenfél 1:0 arányban vezetett. Egy adott pillanatban Bouskamp holland játékos Spiegel trikójába kapott és az amúgy is idegesen játszó izraeli csapatkapitány tulságosan erősen reagált. Pecchére a bíró közel állt és azonnali pályán kívülre küldte.

Az izraeliek játéka a 23 évvel fiatalabb holland futballistákból összeállított együttes ellen igen gyenge volt. A két nagyevű holland csapat, a Feijenord és az Ajax játékosaiól összeállított válogatott sokkal jobb volt az izraelieknél, különösen labdakezelés, gyorsaság és veszélyes támadások szempontjából. Az izraelieket bizonyos mértékben zavarta a gyenge világiítás (a mérkőzést este játszották), valamint a nem egészen pártatlan bíró.

Az első félidőben kifejezetten barátságos mérkőzés jellegét viselő, meglehetősen unalmas mérkőzés folyt, szünet után azonban a hollandok éles játékokat kezdeményeztek és több alkalommal elgáncolták az izraelieket.

Csapatunk kétségkívül legjobb játékosa Viskzer kapus volt, aki számos nehéz labdát csipett el. Rajta kívül Spiegel (kiállításáig), Rozen és Schwarru magyar drámaíró anyosa.

Theater in der Leopoldstrasse, München bemutatja az év komédiáját

3 utolsó előadás Izraelben, szeptember 15-én Münchenbe repülnek

MEINE MUTTER DIE GENERALIN

Írta: JOEL SAGI

Rendező: ELI ZILBERG

HAIFA, „Sávit”, szombat, 11.9. — 9.00

TEL-AVIV, „Oheh-Sém”, hétfő, 13.9. — 8.30

JERUZSALEM, „Binjáné Háumá”, kedd 14.9. — 8.30

Jegyek: Tel Aviv, „Átid”, rech. Hagálul 5, tel. 31688, „Union”, Dizengoff 118 és a többi jegyirodában

KIVÉTELES ALKALOM!

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK,

külföldi és magyar szerzőktől, eladási ár:

1.50 IL DARABJA.

Zsebkönyvek ára csak 50 ÁGORÁ.

Minden könyv olvasás után becsérélhető 50 agóra ellenében.

„HÁSZFER” könyvtár,

Tel-Aviv, Allenby 35, I. emelet

ger nyújtott elfogadható játékot. A két hátvéd, Bár és Beló jó volt, de mindketten tulságosan előre húzódtak. Ezzel szemben nagyon kiábrándító volt a debütáló jaffai Slomo Ninio szereplése, akit a félidőben leváltottak. Sum is megszokott színvonalán alul játszott, míg a csatársorban Sáhárábáni, valamint Ben Rimozs jobb teljesítményt nyújtott Schwarznál.

Az izraeli válogatott a 32. percben közel volt a gólszerzéshez: Spiegel jó labdával küldte előre Sáhárábánit, akitől baloldali kapus az izraeli belső védő lábrá vette magát, de nem esípte el a labdát, amelyet a Hákoách igazgató játékosok közvetlen közelből a kapu mellé lőtt.

Utána a hollandok néhány veszélyes támadást kezdeményeztek, amelyek egyike során Schneider jobbhatvéd (!), a holland csapat kapitánya 16 méterről hatalmas bombát küldött az izraeli kapura, amelynek öre, Viskzer, tetetlenül nézte a hálóba ivelő

Izrael — Meringen 97:75 (31:23)

Ma kezdődik az Európa-bajnokság — Izrael első mérkőzését Olaszország ellen játssza

Izrael kosárlabda válogatottja szerdán este játszott a németországi Böblingenben utolsó edzőmérkőzését, a ma, pénteken kezdődő Európa-bajnokság előtt. Az izraeli csapat igen kiábrándítóan szerepelt, habár 22 pont különbséggel legyőzte a német Meringen együttest, amely csak az idén került fel a német kosárlabda bajnokság első osztályába.

A sportújságírók véleménye szerint az izraeli játékosok nem vették komolyan a mérkőzést és lebecsülték az ellenfelet. A németek jól ki tudták használni az izraeliek egykedvűségét és ambiciózus játékokat kezdeményeztek. Az ellenfél 40 arányú vezetésre tett szert, az izraeliek egyenlítették, de utána ismét feljöttek a németek, akik 31:23 arányú vezetéshez jutottak.

Ezek után Selach edző lecsereelte Brodier és Bärzilájt, ami után az izraeli csapat mintha szárnyra kapott volna. 40:39 arányú vezetés után az izraeliek a félidőt 51:45 arányban a maguk javára fejezték be. Utána a németek értek el néhány kosarat, de végül az izraeli csapat 97:75 arányban győzött. A mérkőzésen a keret 12 tagja közül 11 vett részt, csak a sérült Starkmann hiányzott.

Az izraeli játékosok közül Brodie 20, Tornschein 13, Teichner és Leza 12, Bärziláj 11, Meringel 10, Inbár 8, Schwartz 6, Ke-

ren 5 és Jánaj 4 pontot ért el. A ma kezdődő Európa-bajnokságon az izraeli csapat első mérkőzését Olaszország ellen játssza.

ren 5 és Jánaj 4 pontot ért el. A ma kezdődő Európa-bajnokságon az izraeli csapat első mérkőzését Olaszország ellen játssza.

SPORTHIREK

● Chájim Levin, aki a tavalyi idényben a Betár Jeruzsálem kapusa volt, majd összeközlönbözött a vezetőséggel, leszerződött a Makkábi Natanjához.

● A Hápoel Haifa és a Hápoel Chedera befejezés előtt álló tárgyalásokat folytatnak játékoscsere ügyében. Ha a tárgyalások sikerrel végződnek, úgy Salom Schwarz a jövő idényben Haifa színeiben játszik, míg a haifaiak cserébe Benest, Dámit és Jakubovszkát adják át a Hápoel Chederának.

● A romániai Arges labdarugó csapata a Hápoel Beér Sevá vendégeként ma érkezik az országba. Valószínűnek tartják, hogy az Arges a Hápoel Beér Seván és Jeruzsálemben kívül a Simson ellen is barátságos mérkőzést játszik, mégpedig jövő szerdán, a bajnok csapat Makkábi Natanja és a kupagyőztes Hákoách közötti találkozó előmérkőzéseként. A terv szerint a román csapat holnap, szombaton a Hápoel Jeruzsálem, kedden pedig a Hápoel Beér Sevá ellen játszik.

ÜZLETI UT? • ÜDÜLES? • TURISZTIKA? ROKONLÁTOGATÁS? BARMILYEN UTAZÁSI ÜGYÉVEL FORDULJON BIZALOMMAL

CITOUR

UTAZÁSI IRODÁHOZ T. A., BRENNER 2. (Allenby sarak)

Telefon: 625959, 611755

Csoportos repülőutazások kedvezményes áron:

* USA-ba * KANADABA * * DELAMERIKABA * AUSZTRALIÁBA * * ROMANIABA * * EUROPA összes fővárosiba * * TÁRSASKIRÁNDULÁSOK

ES HAJÓKIRÁNDULÁSOK ROS HASÁNARA ES SZUKOTRA

ROMÁNIAI, MAGYARORSZÁGI ES CSEHSZLOVAKIAI hozzátartozók részére utazási jegyek azonnali továbbítása

MAGYARUL BESZÉLUNK

A MAGYAR MŰVÉSZ SZÍNHÁZ bemutatója: RÉGINYÁR

Operett 3 felvonásban — Zenéjét szerezte: LAJTAY LAJOS
Írta: BEKEFFY ISTVÁN
Rendező: SUGAR JENO. Művészeti vezető: REMÉNYI JOZSEF
Szereplők: Peér Emmy, Regős Klári, Szalai Klári, Fischbein D., Friedman Lia, Reményi József, Sugár Jenő, Sándor György, Ungvári Endre.
Zenei vezető: Szalai B. Duci.
A beteg Fogel Julika szerepét Szalai Klári vette át.

HAIFA	NATANJA	BEÉR SEVA	TEL-AVIV
szept. 11., SZOMBAT Bétenu-terem	szept. 13., HÉTFŐ	szept. 14., KEDD Bét-Háam terem	közkívánatra megismételve szept. 23., CSÜTÖRTÖK
Elővétel: H.O.H. Pevzner u. 2.	Wizo-terem Elővétel ugyanott	Elővétel: ugyanott	Z.O.A.-terem Elővétel: Rokoko jegyiroda
RECHOVOT	Petach-Tikva	Jeruzsálem	ELŐADÁSOK KEZDETE:
okt. 2., SZOMBAT Gordon-terem	okt. 4., SZUKOT KIMENETELE Sárét-terem	okt. 11., YMCA-terem	HAIFAN 8 órákor, MAS VÁROSOKBAN 8.30-kor
Elővétel: Lotus jegyiroda	Elővétel: Klein könyvüzlet, Mobiliver 11.	Elővétel: Rausnitz	

„DO-RE-MI”
Tel-Aviv, Frischmann 37. Tel.: 236458
Új és használt zongorák.
Nagy választék.

Minden étkezés ízezzék
A JIKVÉ LATRUN borával.
ÜNNEPI AJÁNDÉK MINDEN BARÁTNAK!
Intézményeknek, gyáraknak és a nagybani megrendelőknél — engedmény.
Megrendelés: tel. 23 87 30
BOR - LIKOR - BRANDY

JIKVÉ LATRUN T.A., Dizengoff 328

SZOMBATI NAPTÁR

5131 elul 20.
1971 szeptember 10, péntek

GYERTYAGYÚJTÁS

Jeruzsálem 5.36
Tel Aviv 5.34
Haifa 5.32
Beer Seva 5.32
Ejlat 5.31

SZOMBAT KIMENELEK

Jeruzsálem 6.29
Tel Aviv 6.31
Haifa 6.31
Beer Seva 6.29
Ejlat 6.29

HETI SZAKASZ

KI TAVO
Hátfőre: KUMI ORI
Jesájahu 61
PEREK 3-4

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK
TEL-AVIVBAN

Péntek: 17 — 23 óráig
Frenkel, Hámelech George 28, tel.: 232721, Kaszél, Ibn Gvirol 147, tel.: 443716.

Szombat: 8.30 — 19 óráig
Avramski, Allenby 42, tel.: 57526, Beni, Dizengoff 174, tel.: 222286, Janni, Jehuda Hálevi 67, tel.: 612474, 19 — 23 óráig

Moskovits, Hámelech George 25, tel.: 612650, Cárton, Jehuda Hámelech 33, tel.: 449065, Noga, Haifa, — Noga mozi mellett, tel.: 821896.

RAMLÁ-LUDD
Szombat: Mázor, Ludd, Merkáz Mischari.

BEER-SEVA
Szombat: Chedera

RAMAT-GAN
Péntek: Allija Jáháalom 2, telefon: 722840

CHOLON — BAT-JAM
Péntek: Vita, Bat-Jam, Sz. Acemut
Szombat: Briut, Cholon, Krause 46

HERZLIA
Péntek: Ráchnut, Rámát Hászaron, S. Jiszráel 79

MERKÁZ
Péntek: Kádmá, Nóv Mágén, — Merkáz Mischari, Rámát Hászaron

NATANJA
Péntek: Hámelech, Merkáz Mischari
Szombat: Merkáz

ORVOSI SZOLGÁLAT
TEL-AVIVBAN

Dr. Simon Saul, — rehov Keren Kálmér 43, tel.: 231378, dr. Bár-Even Jákob, rehov Epstein 6, telefon 443281, dr. Segál D., rehov Bloch 12, tel.: 247860.

« JERUZSÁLEM »

● LAKÁSOK, HAZAK, üzletek, tel-kek örökön, kulcskézért, havibe, Blechner átal. Hotel Zion, 10-12, 4-6 22-367, reggel 7-8-ig, este 8-10-ig 35-889.

● VÁSÁROLUNK ES ELADUNK porcelánkészleteket, antik butort, órákat, bútor, és szőnyegeket, toledo asztrókát, Román blúzok, Briun & Berohn, Jeruzsálem, Slomcion Hámaika 18. Tel. 22417.

Ezúton értesítem a t. közön-
séget, hogy a nagyünnep
alkalmából minden nap friss

BAROMFI, KACSA, LIBA és mindenféle hal

(darálva is)
korlátlan mennyiségben
(házhöz szállítva is)
kapható.

HÁDÁG S. BRAUN, JERUZSÁLEM,

Háhsiztádrut u. 18.
Telefon: 22952

JÁRMU

● JÁRMU- ES TORPEMOTOR-
KÉREKPAR VIZSGÁLAT (visszafelé
előtt). Befuttatás, bűtöcsztatás, el-
sőkerek berántás. Kérékgyógy-
szulvas, vizsgálókat az évi teszt
előtt.

● BNE-BRAK: M.M.M.-nél, Hajar-
ron u. (Ce-De kvíz) telefon 798992
HAIFAN a jármu-godény hivata
mellett telefon 721339.

● JERUZSÁLEMREN, Merkáz Mischari, telefon 26852.

Más vallások megismerésére

TNACH ÉS AZ UJTESTAMENTUM
minden nyelven kapható
2 fontért (szállítással)

Küldje el az összeget
Jeruzsálem, POB. 7089 címre,
a könyvet azonnal továbbítják!

MINDENKINEK...

HAZASSÁG

● „DALIA” beszél magyarul. Azon-
nali ajánlatok:
● HOLLAND turista, 26/182, szép,
szégy, ismert családból.
● KERESKEDŐ, 47/170, egyedülál-
ló, üzlettel, lakással Tel-Avivban.
● FIATALEMBER, 26/188, üzlettel,
lakással, Tel-Aviv központjában.
● Mernök, 28/175, mernök 38/175,
mernök 48/175.
● DIPLOMÁS, szép, fiatal lány,
15/168, modern-vallásos, gazdag.
● 35/164 özvegyasszony, központi
üzlettel, lakással Tel-Avivban.
● 60/160 özvegyasszony, egyedülál-
ló, nagyon gazdag, luxuskalással.
● „DALIA” külön osztállyal ren-
delkezik modern-vallásosok száma-
ra.
● „DALIA” nyitva megszokás nél-
kül 19-20, szombaton 18-20 óráig.
● „DALIA” Tel-Aviv, Alcházri u. 7,
Slomo Hámelech — Arlozorov sar-
ok. Telefon: 2339 66.

KOZMETIKA

● UJ VEGLEGEZ, HAJELIÁVOLA-
TAS arccal, karokkal, a leg-
újabb epiaciók, epepi a leg-
modernebb szerint. Arckezelés, Parisi
diploma. — MARKOVITS AG-
KOZMETIKA, Tel-Aviv, Seimkin ut.
ca 4. II. emelet. Telefon: 623-144

TÁRS

● KARTONÁZS ÜZEM Tel-Aviv-
ban — évtizedek óta bevezette —
tele része átadó 25.000-ért. Evi brut-
to hozam 12.000. Erdeklődni szeptem-
ber 12-16, vasárnapot telefon: 823-376, délelőtt 10 óra után.

ADÁS-VÉTEL

● JÓLSZABOTT ÖLTÖNY, elegáns
kostüm készült Indig D. szabósa-
gában. Tel-Aviv, Allenby 32. I. em.
(Mugrabíval szemben). Tel. 58572.
● UJ ZONGORÁK, híres cégek
gyártmányai; alkalmi vételek is,
300 fonttól. Vétel, eladás, csere, köl-
csönzés. Részletek is. Gottesmann
Tel Aviv, Allenby 38. (Mugrabíval szem-
ben).

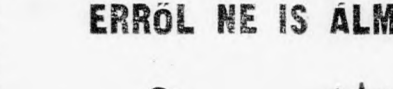
62 ÉVES

jólszituált férfi,
jólétkü hölgy ismeretségét
keresi házasság céljából.
Azor, POB. 10.

● AUSZTRÁLIAI, 38 éves, aktív,
önálló, értelmiségi, házasság célja-
ból megismerkedne levelezés útján
jólejtű, magyar úrihánnyal. Kicsit
vallásos elnyben, Valások nevel,
pontos, olvasható címmel: T. A.,
POB 831. „Ausztrália” jelicere.
● FORTUNA házasságközvetítő
iroda, dr. Révész, Haifa, Pevzner-
utca 13. Telefon 62995.
● TURISTÁK! Boldog és szerencés
házasságok gyorsan, teljes diszkre-
cióval. Tel: 224380.
● VALLÁSOSOKAT minden korban
keresünk sürgösen házasság célja-
ból. Tel. 224580.
● ÖTVEN ÉORULI CSINOS, jóké-
delvű, nemeselekkü, gyermekteien fe-
leséget keres. Akadémikus pályán
dolgozó hatvanas férfi. Ajánlatot
ker (8280) Jeruzsálem) életkörülmé-
nyek részletes leírásával.
● AKADEMIKUSNO 27/170, nagy,
szégy gyárral, 40 éves amerikai turis-
ta, 44 éves new-yorki orvos, tu-
rista, 54 éves gazdag asszony, saját
üzlettel. „Joffi”, T. A., Dizengoff
212, tel. 220868.
● ÖZVEGYASSZONYT, egyedülál-
ló, jóméglejű, 46 éves, középpmagas
úriúnt feleséget keresek. Tel-Aviv,
POB 1334, „P-074” száma.
● DARLING házasságközvetítő iro-
dákat, egykor, korrek. Tel-Aviv,
Ben-Jehuda 9. Tel. 51907, déltán,
4-8-ig. Magyarul beszélünk.
● JÓ HAZASSÁGOT csak jó iroda
útján köthet. — SZIGORU diszkre-
ció. Akadémikusok, Fortuna,
Tel-Aviv, Idelson 29. (Mugrabí-
nál). 10-8-ig. Magyarul beszélünk.

ERROL NE IS ALMODOZZON...

Találja meg a párját
HAZASSÁG
rovatunk útján!

KÜLÖNFÉLE

● KÜLFÖLDI UTAMRÓL VISSZA-
ERKEZTEM. — Parókák merete, ke-
zímunka, a legmodernebb és legto-
kéletesebb háttelben készülnék.
Szalon Háma Goldstein, Tel-Aviv,
Dizengoff 125. felületel. Telefon:
22 45 96.

ÁLLÁS

● A HASMIRA vállalat keres ter-
fiakat torpomotorkerekeparial, mo-
torokerekeparial, kerekpárral,
éjelvezéssel. Alkalmazás a tel-avivi
riónál. Ben-Jehuda 77, 16-18 óra
között.

● SZALON PAULA a Sheraton
szállóban, keres haladó tanuló-
lányt, aki manikűrözni is tud, és
hosszú hajhoz érto fodrásznót. —
Ajánlkozás: tel. 445620.

● FERFI FEJERNEMÜ varrónót
felvezek azonnala, állandó munká-
ra. Ötnapos munkahét. Csakis elő-
resúnd munkarót jelentkezzen. Zim-
szel, Szalon Léa, Natánja, Herzl
u. 41. telefon: 238119.

● KERESUNK női kabát- és kos-
tüm-vasalót, Hoffmann, Tel-Aviv,
Hásmér 4. II. emelet.

● JÓ FODRÁSNÓT keres állandó
munkára, esetleg társulási lehetősé-
ggel, Szalon Léa, Natánja, Herzl
u. 41.

● 80% ENGEDMÉNY (Kolar) elad
izraeli bélyegeket, sorozatokat egyes
darabokat borítékokat. Lord Byron
u. 9. (a Dvora szállóval szemben).
● BÉLYEGEK: 50 db különböző bé-
lyeg adok 1. — font és választé-
beleg ellenében. Reistfeld, Ramat-El-
jáhu 135/10.

● UJ ZONGORAK, híres cégek
gyártmányai; alkalmi vételek is,
300 fonttól. Vétel, eladás, csere, köl-
csönzés. Részletek is. Gottesmann,
Tel-Aviv, Allenby 38. (Mugrabíval szem-
ben). Tel. 55682.

● HASZNÁLT FRIZIDEREKET
újra cserélünk. „Amor” alkalmi
vételek. Részletfizesre is. Javítá-
sok és festés (sprice) a vevo laká-
sán. „Merkáz Hámecherim”, Csle-
nov 3. (Levinszki 74 sarok). Tel.:
821-864.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● KÜGNÖKÖT keresünk gyógyszer-
tárak látogatására. Haifa és az or-
szág északi részén. Haifa, telefon:
24149.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

HALOSZOBÁ AGYAK

fejtmák, gumavir és pa-
rise matracokkal, gyári árban

ADLER

ÁGY-GYARBAN
T. A., Náchát Benjámin 134,
telefon: 82 55 36
Magyarul beszélünk

● FRIZIDEREK ALKALMI VE-
TEL: Jótállás 5 évre, olcsó árak,
havi 50 — font részletfizetésre. —
„Kirur Aviv”. Tel Aviv, King
George 29.
● PRIMA NADRAGOKAT jó kivitel-
ben legolcsóbban mérete készít:
Kasztor szabóság T. A. Haráv Kuk
u. 27.

INGYEN EKSZER-beccsés
VADNAI órákészérez.
Saját műhely.
Vétel eladás.
TEL-AVIV, ALLENBY UTCA 72.

● MILVE KLITA és Bitachon,
értékpapírért magas árat fizetünk.
„Eichon”. Tel-Aviv, Lilienblum
43, Allenby sarok.
● KIRUR AVIV: Frizider vétel
bizalom kérdése. Forduljon hoz-
zánk, a legértebb céhez! Magyarul
beszélünk. „Kirur Aviv”, T.A., King
George 29.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

● HÁFPAI nagy könyvkötő vállalat
keres munkásnót. Irvit nyelvtu-
dás és szakmeret nem feltétlenül
szükséges. Jó feltételek. Haifa, tele-
fon: 65283.

Küldjön vámmentes IKKA ajándék-utalványt

magyarországi rokonainak és barátainak
A SZEPTEMBERI LISTARA FELADOTT
MEGRENDELÉSEKET IGYEKSZUNK MEG-
SZUKOT ELŐTT

KIOSZTANI
MEGRENDELŐHELYEK:
● JERUZSÁLEM: Vajda Jolán található a „Sova” k

AMERIKA HIVATALOSAN KÖVETELI A JAPÁN YEN FELÉRTÉKELESÉT

Rogers külügyminiszter a japánok által életbe léptetett behozatali korlátozások megszüntetését is kéri — Jövőre legalább 27-28 milliárd dolláros költségvetési deficitje lesz az Egyesült Államoknak

Washington (UPI, Reuter, IFP). — William Rogers amerikai külügyminiszter tegnap az amerikai-japán tárgyalások megnyitóján hivatalosan azzal a követeléssel fordult a japán kormány megbízottaihoz, hogy értékeljék fel a japán yent a nemzetközi pénzügyi rendszer stabilitásának a helyreállítására irányuló erőfeszítés keretében.

Rogers követelte még mindazoknak a korlátozásoknak a megszüntetését, amelyeket Japán már korábban életbe léptetett az importra és a tőkebehozatalra. Az amerikai külügyminiszter hangsúlyozta, hogy amennyiben a tokiói kormány megteszi ezeket az intézkedéseket, úgy hozzásegíti a washingtoni kormányzatot a Japánal kapcsolatban mutató deficitcsökkentés amerikai külkereskedelmi mérleg felszámolásához.

Az amerikai külügyminiszter ezt a kijelentést annak a kétnapos amerikai-japán külkereskedelmi konferenciának a keretében tette, amelyet Washingtonban nyitottak meg tegnap maasaru japán külügyi részvételével. A State Department szóvivőjének magyarázata szerint Rogers külügyminiszter hozzátette, hogy a Nixon elnök által augusztus 15-én életbe léptetett 10 százalékos védővámot csakis akkor fogják hatályon kívül helyezni, ha az amerikai kormányzat meggyőződik arról, hogy sikerült kiegyenlíteni a krónikus hiánnyal küzdő amerikai külkereskedelmi mérleget.

John Conally amerikai pénzügyminiszter tegnap a kongresszus pénzügyi bizottsága előtt tett előadásában kijelentette, hogy az 1972-es pénzügyi évben, amely jövő júniusában ér véget, Amerikának becsülése szerint 27-28 milliárd dollár költségvetési deficitje lesz.

Az 1971-es pénzügyi év, amely az idén június 30-án ért véget, ugyancsak deficittel zárult: 23 milliárd dollárral.

Conally egyébként cáfolta azokat a vádakot, mintha Nixon elnök új gazdasági terve hátrányos megkülönböztetésben részesítene a szegényeket és a „big business”-t, tehát a nagytöke érdekeit szolgálná.

A pénzügyminiszter közölte, hogy a Nixon-terv megvalósítása révén hét milliárd dollár adókönyvnyitáshoz jutnak a polgárok.

A japán külügyminiszter felszólalásában udvariasan ugyan,

de határozottan Amerikát tette felelőssé a jelenlegi világgazdasági krízisért. Takio Fokoda külügyminiszter kijelentette, hogy a világon mutatózó nehézségek az amerikai nemzetgazdaság gyengeségéből erednek és ajánlatos lenne devalválni a dollárt. Hozzá tette még, hogy nemcsak Japán, hanem sok más állam ragaszkodik a Nixon elnök által életbe léptetett behozatali vámilletékek megszüntetéséhez, mert ha a 10 százalékos behozatali vámtarifa hosszú ideig érvényben marad, Japán és más Amerikával kereskedő országok „esetleg megtorló akciókat foganatosíthatnak, melyek a nemzetközi monetáris rendszer összeomlásához vezetnek”.

A HAZATÉRÉSI TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁT KÖVETELIK

Gyűlésezett a „nép egységért küzdő bizottság” Tel Avivban

A „nép egységért küzdő bizottság” népes gyűlést tartott a napokban a tel-avivi Héjchal Hártarban, amelynek közönsége nemcsak vallásosokból, hanem a nép minden rétegéből tevődött össze. A közgyűlésen számos ismert rabbi és közeleti személyiség vett részt. A gyűlést Páldi Jehuda, a nép egységért küzdő bizottság elnöke nyitotta meg, aki felolvasta azt a táviratot, melyet a jelenlévők Golda Meír miniszterelnökhez intéztek.

A szónokok, közöttük Kálmán Káhné rabbi, a Poalé Agudát

Jisráél elnöke, J. M. Lau tel-avivi rabbi és Jicchák Ráfél, a Vallásos Nemzeti Párt egyik vezetője követelték a „hazatérési törvény” módosítását.

A Golda Meír miniszterelnök-höz intézett távirat rámutat arra, hogy kizárólag a hálacha utasítási szerint végrehajtott procedúra akadályozza meg, hogy nem zsidókat zsidóként ismerjenek el. A távirat megszövegezői felkérték a miniszterelnököt, hogy az ország és a nép egysége érdekében támogassa a bizottság munkáját.

A Benelux államokban megértés mutatkozik Izraelnek a Közöspiacca kapcsolatos kérése iránt

Hazaérkezett európai körútról Gideon Ráfél külügyi államtitkár

Gideon Ráfél külügyi államtitkár szerda éjjel az El Al gépén visszaérkezett Európából, ahol több országban tett látogatást.

Ráfél államtitkár elmondta, hogy a skandináviai és a Benelux

államokban járt, ahol több országban az utóbbi időben új kormányok vették át az ügyek intézését.

— Valamennyi államban, ahol csak megfordultam, mindenütt a hagyományos baráti magatartást tapasztaltam Izrael irányában — mondotta a külügyi államtitkár.

Ráfél közölte, hogy az Európai Közöspiac és Izrael kapcsolatainak kérdését is megvitatta az általa felkeresett államokban, — ahol azt tapasztalta, hogy hajlandóság mutatkozik segítséget nyújtani Izraelnek, hogy különleges előnyöket biztosító státust hagyjanak jóvá a Közöspiacca való kereskedelem terén.

— Meggyőződésem arról is, hogy ezekben az államokban egyre inkább idejét múlt és céltalan erőfeszítésnek tekintik az úgynevezett Schuman-akmányt, amelyben Franciaország kezdeményezésére közös politikai irányvonalat akartak kidolgozni a közkeletű vitaszál megítélésére — mondotta Ráfél államtitkár.

ÁKSZ JEHUDA JENŐ

Kolozsvár — Haifa
74-İK SZÜLETÉSNAJARA
JÓ EGÉSZSEGET, HOSSZU ÉLETET KIVÁNNAK
BARÁTAID és a VEZETŐSÉG

Alkalm! Speciális árak divatos ruhák

NŐKNEK ES FÉRFIAKNAK RUHÁK, ÖLTÖNYÖK, BLÜZÖK, TUNIKÁK ES NADRÁGOK, SZVETTEREK EXPORT FELESLEGBŐL.

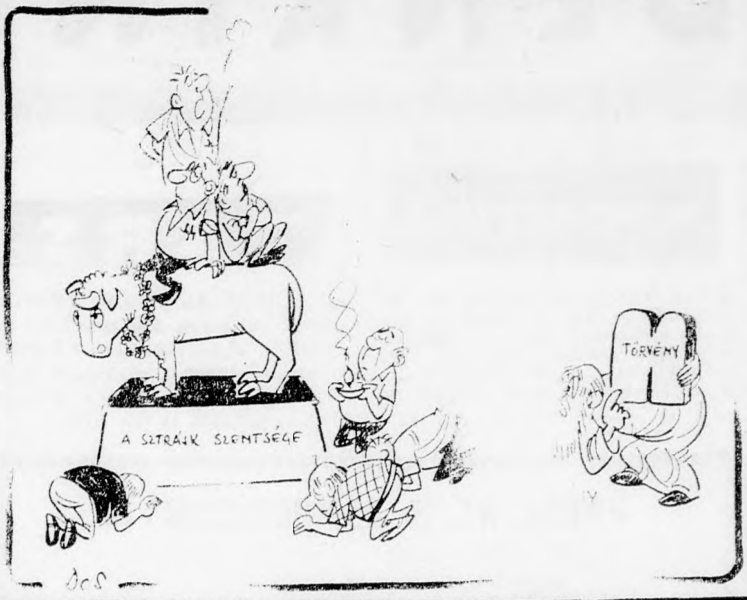
DUKERT PAZ Ltd.,
Tel-Aviv, Lilienblum 31,
8.30—17.30 óra közt

S. FARKAS
Vége a szaladgálásnak!
Minden cég egy címen!
Vámmentes szállítás
10 napon belül,
garanciával. Tekintse
meg bemutató
termünkét, minden
Kötelezettség nélkül,
Porcelán és kristály,
tűzhely, frigider.

Tel-Aviv: Derech Petach Tikva 9. I. em. Tel. 621272 • Nyitva: vasárnap kedd csütörtök 8.30—18 óráig, hétfő, szerda, péntek 8.30—14 óráig.
Jeruzsálem: R. Hásoreg 2 (Gád ép.), 7. emelet. • Nyitva: vasárnap, kedd csütörtök 8.30—18 óráig; hétfő, szerda, péntek 8.30—14 óráig. • Telefon: 527914.
Haifa: Herzl utca 24. • Nyitva: vasárnap, kedd, csütörtök 10.30—19 óráig; hétfő, szerda 16—19 óráig. • Telefon: 523609.
Natanja: Herzl utca 18. I. em., bejárat Stampfer u. 2. • 16—19 óráig.
Asdod: R. Kibne Gálatot 1. (városbánya). • Nyitva: 16—19 óráig. • Telefon: 32033

„A borju, melyet (Ben) Áron készített...”

(Kivonulás Könyve 32/35)

Drága férjem, édesapánk, nagyapánk, fivérünk
GILAD (Grünwald), NÁFTALI
Miskole — Tel-Aviv, Jád Eljáhu
SIRKOAVATÁSÁT

1971 szeptember 16-án — כ"ב אדר תשל"א — csütörtök d. u. 4.30-kor tartjuk a Cholon-bát-jámi körzeti temetőben. Találkozás a temető bejáratánál.

A CSALÁD

Drága férjem, apám
BRAUN EMANUEL
Nagyvárad — Kfar-Szabá
ÁZKARAJÁT ES SIRKOAVATÁSÁT

szeptember 14-én, kedden délután 4 órakor tartjuk a kfar-szabái temetőben.

Autóbusz indul 3.45-kor a kfar-szabái nagytemplomtól.
Felesége ESZTER, fia DAVID

Felejtethetlen drágánk,
ILLES JOZSEF
Tenke — Nagyvárad — Párdesz-Chiná

Elhunytának slosimján
ÁZKARÁT ES SIRKOAVATÁSÁT
tartunk 1971 szeptember 12-én, vasárnap délután 4.30 órakor a párdesz-chinái temetőben.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik részvételükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen férjem, apánk, nagyapánk
rabbi
MENACHEM (EMANUEL) ZIMMERMANN
Ségesvár — Johannesburg — Haifa

ÁZKARAJÁT ES SIRKOAVATÁSÁT
1971 szeptember 12-én — כ"ב אדר — vasárnap délután 3 órakor tartjuk a Haifa, Kármel-parti temetőben.

Találkozás a főbejáratnál.
Külön autóbusz indul 2.30-kor a Haifa, Nevé Sábanán, Gilboa u. 12. sz. a., lakástól.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Szeretett drágánk
HARTMANN SIMON
Beszterce — Párizs — Haifa — Ramot-Remez

elsőéves
ÁZKARAJÁT
1971 szeptember 16-án, csütörtök délután 3.45-kor tartjuk a Haifa, Kármel-parti temetőben. Találkozás a temető főbejáratánál.

A VIGASZTALHATATLAN CSALÁD

Felejtethetlen drágánk
FARKAS DORI
slosimjának leteltével

ÁZKARÁT ES SIRKOAVATÁSÁT
tartunk 1971 szeptember 12-én, vasárnap délután 4 órakor a Haifa, Kármel-parti temetőben. Külön autóbusz indul 3.30-kor az Armon mozitól.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik fájdalomukat részvételükkel enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család nevében
férje, FARKAS MAJSI

FISCHER CVI (Jenő)
Kiráj-Ono

ÁZKARAJÁT
szeptember 12-én, vasárnap délután 4 órakor tartjuk a kiráj-sauli temetőben.

Találkozás a temető bejáratánál.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy szeretett férjem
BLAJER MIKSA
Szatmár — Akkó

nincs többé.
Szeptember 7-én eltemettük.

Gyászolják: felesége, testvére, gyermeke, unokái és rokonai Izraelben és külföldön.

Mély fájdalommal közöljük, hogy
UNGAR MÓRIC
Nagyvárad — Antwerpen

hosszu szenvedés után elhunyt.
Gyászolják: felesége, leánya, veje, huga, sógorai, sógornői és testvéreinek gyermekei.

Felejtethetlen drága férjem, apánk
Deutsch Alexander (Sanyi)
Haifa
elhunytának első éve leteltével
ÁZKARÁT
tartunk 1971 szeptember 12-én — כ"ב אדר — vasárnap délután 4 órakor a Haifa, Kármel-parti temetőben. Találkozás a temető főbejáratánál.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Drága édesanyánk, nagyanyánk
Welkovic (Sári) Chájá
Ungvár — Cholon
elhunytának első évfordulóján
ÁZKARÁT ES SIRKOAVATÁSÁT
tartunk 1971 szeptember 12-én, vasárnap — כ"ב אדר — délután 3.30 órakor a körzeti temetőben (Cholon-Bát-Jám). Találkozás a temető bejáratánál 3.15 órakor.

A CSALÁD

Szeretett, felejtethetlen édesapánk, testvérünk, nagyapánk
MOSE ben NATAN RESSLER
Petách-Tikva — Nagymihály
elhunytának slosimján
ÁZKARÁT ES SIRKOAVATÁSÁT
tartunk csütörtökön, szeptember 16-án délután 4 órakor a petách-tikvai temetőben. (88-as autóbusz a petách-tikvai központi állomásról).

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen jó férjem, testvérünk, rokonunk, barátunk
LÁZÁR ÁRJE (Lajos)
Marostújvár — Kirját-Motzkín
ELSŐ EVES ÁZKARAJÁT
1971 szept. 12-én, vasárnap d. u. 4.30-kor tartjuk a cur-sálomi temetőben.
Külön autóbusz indul délután 4-kor, a kirját-motzkini 52-es autóbusz végállomásától.

Gyászoló felesége: ZSENKA és a család

Felejtethetlen férjem, fiam, apánk, testvérem,
IGZKOVITS (ALI)
Békéscsaba — Zürich
הקמת מצבה
SIRKOALLITÁSÁT
1971 szeptember 12-én, — vasárnap délután 4 órakor כ"ב אדר, א' חמשה עשר, Jeruzsálemben.
Külön autóbusz indul 3.45 órakor a rch. Hásjesiva Geula saroktól. Az autóbusz megáll az Egged állomás mellett, a Bank Discountnál.

A CSALÁD.

SAGRIN HINDA
szül. KORNFELD HERMIN
Borsi — Tel-Aviv
SIRKOAVATÁSÁT
1971 szeptember 12-én, vasárnap délután 4 órakor tartjuk. Találkozás a kirját-sauli temető bejáratánál.

A MIFAL HÁPAJISZ HUZÁSA
A Mifal Hápajisz tegnap megtartott 36/71 számú huzásán 100 ezer fiontot nyert a 305409 és az 585116 számú sorsjegy.
30 ezer fiontot nyertek: 202859
10 ezer fiontot nyertek: 412331 és 623334
5 ezer fiontot nyertek: 251572
Ezer fiontot nyertek:
021353 187556-27921 353434 384921
398250 423644 453171 465831 499119
531662 535237 584134 596277 600688
624700 626020 790176 721411 799533
A következő számvégződésti sorsjegyek az alábbi nyereményeket kapják:
500 fiont
05986 12382 32242 37905 39458 49914
54704 56656 59370 67325 91180 92417
200 fiont
00040 00268 04730 12258 13290 13882
17729 20133 23987 25274 32575 47757
2106 2475 2476 2760 3524 3744 3884
49181 49763 53570 53592 60383 66100
67124 68360 72199 77615 85825 86138
90118 91002 91559
100 fiont
0465 0532 1855 5113 5236 6929 7656
9551
40 fiont
0020 0118 0458 0510 0531 0916 0926
1017 1239 1418 1452 1579 1748 1839
2106 2475 2476 2760 3524 3744 3884
4147 4529 4785 5045 5054 5405 6007
6185 6636 6683 6715 7057 7296 8050
8202 8494 8690 9324 9641 9843

„ARMON”
Speciális gobelin-tűkór- és képrámák. Eredeti olajfestmények vászteká — a legszebb ajándékok a lakás szépítésére.
„ARMON”,
Jaffa, Ejlát u. 47.

UJ KELET
עיתון יומי לחיי מלחמת בשפה ההונגרית
העיתון דרך מרטון
דוד שן
המחיר: אוי קלטו. עתון יומי מרת
תל אביב, רח' הרננת 52. ת.ל. 831

ÖTVENKETTEDIK ÉVFOLYAM
שנת-החמישים ושתיים

Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
Felelős szerkesztő: SCHÖN DEZSÓ
Kiadó: UJ KELET, ITON JOMI LTD.
TEL AVIV, Harakvet 52, P.O.B. 831
Telefon: 30011

IZRAÉLI HÉTKOZNAPOK

TELJES ANARCHIA FELÉ

A minap azt írta felünk a párizsi Le Figaro, hogy Izraelben megkezdődött a „béké vesztély”. Régi megállapítás, hogy az ország népe csak akkor mutat imponáló nemzeti egységet, amikor az állam jete veszélyben forog. Mihelyt azonban a biztonsági fronton enyhül a feszültség, megkezdődik a belső torzalkodások korszaka. Ezt a nehéz időt éljük most az az élet minden megnyilvánulásában. Olyan helyzet azonban, amely most alakult ki még sohasem volt tapasztalható az állam 23 éves léte óta. Valóságilag anarchia felé közeledünk és nincs erőnk, amely ezt a folyamatot megállítsa.

Mikor e sorokat írtuk, a kikötőkben és a lúdi repülőterén gazdátlanul halmozódtak a rakományok, mert a vámvisztrélikó sztrájkja miatt az importőrök nem tudták azokat kiváratni. Közben hétfőn délután 4 óráig kedd hajnaláig 4 óráig, azaz 12 órán keresztül a repülőterek polgári személyzete is sztrájkolt, ahogy Jigál Alon miniszterelnök helyettes számára a Légőhadserőnek kellett repülőgépet utnak indítani, hogy eljuthasson Stockholmba, ahol a kormány küldeésében jár. Időközben a fűszereket is sztrájkolták, az ásdódi Rogozin gyárból pedig már több mint három hete folyt a munkavisztrélikó, amely ennek a fontos ipari üzemnek a munkáját megbénította és más, a gyár természetével kapcsolatos termelési ágak munkáját is veszélyeztette.

Ugyancsak a hét folyamán az ország üzemi bizottságai tartottak vészfgyűléseket Jeruzsálemben, a Dán körzetben és másutt. Szécső városkában utcai felvonulást rendeztek ezek a bizottságok, hogy tiltakozzanak a drágulás ellen. Vészejeltek ezek, amelyek arra kell hogy intsen az állam vezetőit, hogy sokkal több gondot fordítsanak a szociális problémák megoldására, mint eddig tették.

Viktor Sémtoy egészségügyi miniszter nemrégiben arról panaszkodott, hogy egy éves működése alatt főként „tüzet kellett oltatni”, ahelyett, hogy tárcájának fontos problémáival törődjön. Alighanem ugyanez áll Simon Peresz közlekedési miniszterre is, akinek hivatalba lépéséhez az ország népe igen nagy reményeket fűzött. Az ő ellenőrzése alatt álló kikötők, a lúdi repülőter, a postások és egyéb távközi technika alkalmazottak sztrájkjai kerestették az életet, ahelyett, hogy a beigért fejlesztési munkákat igyekezett volna mihamarabb keresztül vinni.

Feltűnő a munkavisztrélikó felsorolásánál, hogy a Rogozin- gyárat kivéve, mindezek a sztrájkok az állami szolgálatban törtek ki és az állami apparátus normális működését veszélyezteti. A lúdi légikikötőben az alkalmazottak sztrájkját csak kétfős fenyegetés szüntette meg. Simon Peresz közölte, hogy a bírás előtt állanak a rögzítő rendeletek, amelyek után a törvény erejével lehet kényseríteni a dolgozókat a munka felvételére. Jicchák Ben- Aharon a Hisztradrut főtákará pedig az asztal verte, amikor az üzemi bizottság tagjaival tárgyalt és azzal fenyegette, hogy lemond, ha nem szüntetik meg azonnal a sztrájkot a Hisztradrut utatátsáinak megfelelően.

A vám alkalmazottainak sztrájkja felmérhetetlen károkat okoz és azoknak az állami fórumoknak a gyengeséget illusztrálja, amelyeknek az volna a kötelessége, hogy minden áron megtalálják az egyensúlyt a bérkövetelések és az állam anyagi lehetőségei között.

Lehetséges, hogy tolnak azok a körök, akik azt állítják, hogy az állami szolgálatokban jelentkező zavarok a Hisztradrut és a pénzügyminiszterium közötti nyílt viszállyan keresendők. Hivatkozunk ezek a körök

arra, hogy a lavinát az ásdódi kikötőmunkások előli visszakozás indította el, a Hisztradrutnak Ásdódban átartott pyrhuzi győzelmé villanyozta fel annyira az állami szolgálatban álló dolgozók egyrészt, hogy szembe szegüljenek az állami alkalmazottak szakszervezetével. Ez a teória azonban csak kései rezonálás az azóta folyó eseményekre. Tárnyilagosan véle is, nehezen hihető, hogy ilyen nagyméretű bérmegmozdulások történjenek csupán csak azért, mert Ásdódban jó néhány hónappal ezélt a Hisztradrut győzött a Kikötőhatóság felett.

Az állami apparátusban mutatkozó nyugtalanságnak a főokat abban látják gazdasági körökben, hogy az állami alkalmazottak szakszervezete hallatlanul bizonytalan módon kezeli a munkavisztrélikókat. Mig a magánszektorban a gyártulajdonosok, vagy a magánzólgáltatások irányítói a termelés normális menetének biztosítása érdekében a lehető leggyorsabban igyekeznek olykor komoly kompromisszumok útján is megállapodni alkalmazottaikkal, az állami hivatalok a leggyakrabban évegek elhúzzák a tárgyalásokat, a létrejötti megállapodásokat csak apránként és hosszú idő után teljesítik. Ilyenkor rendszerint az az érv, hogy a követelések teljesítése esetén a különbözőzeteek visszamenőlegesen nyújtják, nincs tehát szükség a nagy sietségre. Ez az állami alkalmazottak szakszervezeteinek óriási tévedése. Ha a megállapodás megkötődött, ha arra megvan az elvi és költségvetési lehetőség, nincs semmi értelme a huzavonának, mert az csak fokozza az elégedetlenség türelmetlenségét és ez olyan formában szokott kibrobbani, ahogy ez történt csaknem valamennyi kiнос és az állam érdekeinek rendkívüli módon árthatmas sztrájk esetén.

Sulyos pszichológiai hibát követett el a megszállt területek katonái közigazgatása, amikor hadbíróóság elé állította a Jordán határainál szolgálatot teljesítő vámtisztet, akik a többi vámkalkalmazott mellett szolidaritásból sztrájkot hirdettek. Lehetséges, hogy az írott katonai törvény értelmében a vámtiszt sorsa felől munka- konfliktus esetén a katonai hatóságoknak kell dönteni és katonai jog szerinti minden esetben szabotázsnak is tekinthető. Az izraeli törvény azonban nem minősíti az aligha fogja valaha is szabotázsnak minősíteni a szimpátia sztrájkokat. Azzal, hogy rögtönítöl bíróság elé állították ezeket a vámtiszteteket, mesterségesen idéztek elő felesleges feszültséget a megszállt területek közigazgatását ellátó polgári alkalmazottak körében, akik az izraeli hagyományok megfelelően a Hisztradrutban látják szakmai képviselőségüket, munkaadójuknak pedig az illetékes miniszteriumokat, nem pedig a katonai kormányzótságot tekintik.

Az ellenzék természetesen igyekszik a munkavisztrélikó által előállított, számára igen kedvező atmoszférát kibaszálni és a Kneszethben kezdeményez vitát a helyzetről. Elégendő 30 képviselő aláírása ahhoz, hogy a parlament rendkívüli ülést tartson, tehát nem nehez a vakációban összehívni a Kneszethet. Csak hogy nem ez a konstruktív módja az átdatlan állapotok rendezésének. Ha a munkavisztrélikókat parlamenti uton akarják szabályozni, úgy a rendes parlamenti ülés idején törvény megszavazásával, vagy legalábbis törvényjavaslat beuyításával járulhatnak hozzá annak lehetősééhez. A hétfőre összehívott rendkívüli ülés nem lesz más, mint felesleges szócséplés, amely semmiféle hatással nem lehet a tényekre.

Természetesen nagyon nehéz volna tanácsot adni a megfelelő és sikeres megoldáshoz. Egyszer már megírtuk, hogy a folyó év során kitört sztrájkok jórésze voltaképpen nem egyéb szerződés- szegésnél. A

szakszervezetek kollektív szerződéseket írtak alá a munkaadókkal és a konfliktusok többnyire azért törtek ki, mert az alkalmazottak a szerződéseken túlmenő követelésekkel léptek fel. Hiányzik az izraeli törvényből egy olyan intézkedés, amely a munkaszervezede megszegését ugyanolyan retorzióval bünteti, mint adás- vételi, vagy magánjogi szerződések tiszteletben tartásának megtagadást. Ezt hiányolta egyik legutóbbi nyilatkozatában Gideon Ben- Jisrél a munkavisztrélikó országos főfelügyelője is. Talán az ilyen intézkedés meghozatala felé vezet az az ut is, amelyre most Jozsef Álomgi munkaügyi miniszter lép.

Álmogi, aki a múltban is már szerencsés kézzel oldott meg nehéz munkavisztrélikókból adódó problémákat, azt javasolja, hogy iljenek össze a munkavisztrélikó szakértői és ezzel foglalkozó fórumok megbízottai országos konferenciára és ennek során igyekezzenek megtalálni a módját annak, hogy a munkaadók és az alkalmazottak között a normális kapcsolat helyre álljon. Az ötlet azért is megiszivlelendő, mert a font leértékelése után bekövetkezett változások fokozták az elégedetlenséget és a nyugtalanságot. Egy ilyen megbeszélésen a felek szembenézhetnek egymással és a valósággal. Mérleghelhetik a lehetőségeket, annak a lehetőségét, hogy milyen mértékben teljesíthetők az állami alkalmazottak követelései csaknem valamennyi elsőrendű szolgálatában. Az anarchiát meg kell fékezni, mert enélkül a leértékelés sem lehet eredményes és a belső fronton jelentkező „békévesztély” katasztrófa is módon kihathat a háborús és a diplomáciai frontra egyaránt.

MIT IR A VILAGSAJTÓ

Moszkva árnyéka Románia felett

Hatalmas méretű katonai díszszemlével értek véget a Román Népköztársaság függetlenségi ünnepeire, amelyek során megtartották a hagyományos tömeggyűléseket, fogadásokat és bankettekét. Tulajdonképpen a kialakult szokást semmiben el is nem térően ítelhetünk az ünnepek lefolyását, kivéve két tényt, amely élénk érdekfordítást keltett az ünnepeken jelenlévő külföldiek körében. A disztribúción, amely elött feszesen tisztelegtek az elvonuló katonai egységek, tekintélyes kínai küldöttség foglalt helyet a kisai néphadsereg politikai kommisszárijának vezetésével és az elvonuló egységek között feltűnően nagy számban voltak képviselve a munkásör- csapatok, amelyekkel a román kormány Csehszlovákia megszállása után, 1968-ban állított fel.

Annak ellenére, hogy Románia számára fokozottabb biztonságot jelent a kínai támogatás, feltehetőleg, hogy Ceausescu nincsen túlságosan megelégedve a Mao-galérosok növekvő jelenletétől Bukarestben. Mitán a román vezér az elmúlt évszakban meglepésszerű látogatást tett Pekingben, ma valószínűleg szeretné kicsit kevesebbe fejtűnő módon tisztalni kínai-orientációs politikáját. Lehetséges, hogy az a csak félig bízikott bírálat, amely számos kelet-eurpai sajtótermékben látott napvilágot az utóbbi hetek folyamán, arra igyekezett Románia, hogy nem szabad túlságosan vinnie ezt az orientációt. Erre mutat a partifőitár- elnök unepi szónoklata is. A tejszabadulási ünnepek keretében újra és újra kihangsúlyozásra került a Vörös Hadsereg „mulhatatlan dicsősége” Románia tejszabadulásában és egyre értetőbb célzások hangzottak el arra nevezve, hogy Románia nincs érdekelve a viszony lerontásában a Szovjetunióval és a Varsói Szerződés többi tagállamával.

Annak ellenére, hogy a román vezeték szemmeláthatóan egyre inkább számítássa veszik Moszkvát hivatalos nyilatkozataik és diplomáciai lépéseik megtételekor, nem valószínű, hogy Románia hajlandó elvi jelentőségi kompromisszumokra a viszonylagosan békés kapcsolat fenntartása érdekében. Ceausescu, aki hangsúlyozta, hogy szükséges az együttműködés szorosabbra tüzése a Varsói Paktum tagállamai között, nem teledkezett meg arról sem, hogy hangsúlyozza, Románia baráti viszonyt és együttműködést kíván fenntartani minden szocialista állammal és annak hadseregével. Hangsúlyozta, mennyire jó a viszony Románia és szomszédai között, érve ezalatt a Szovjetunión kívül Bulgáriát, Jugoszláviát és Magyarországot. Ezzel együtt Ceausescu kijelentette, hogy a szocialista táborba 14 európai, ázsiai és amerikai ország tartozik és Bukarest egyformán baráti viszonyt kíván fenntartani mindegyikkel.

Külföldi tudósítók figyelmét nem kerülett el az a tény sem, hogy Lenin szavaiól idézve Ceausescu kijálli az ugynevezett „nyitott diplomácia” mellett. „Teljesen nyilvánvaló — mondotta, — hogy a nemzetközi élet bizonyított problémái és az államok közötti viszállyok elkerülhetlenül teszik a közvetlen tárgyalásokat és a közvetlen megbeszéléseket. Nem remélhetjük egyetlen prob-

Béketábor erői hatalmasak

Írta: KISHONT FERENC

Az orosz tojás receptje igen egyszerű: végy egy forradalom nélküli izraeli forradalmat, néhány Sztálin nélküli forradalmat, néhány irodalmi professzort és egy félcedulást elvtársnót s küld el nekik a következő meghívót:

„A szovjet békebizottság egyittműködve a moszkvai állami bábszínházzal, ezennel meghívja Ont egy jól megorganizált körutazásra a Szovjetunió felségterületén, attól a szándéktól vezette, hogy megjavuljon a viszony a nyugati közvélemény valamint a kommunista rendszerek között, továbbá hogy az orosz zsidóság kellőképpen félre legyen vezetve és az arabok is tudják magukat mihez tartani. Sőtét öltöny és kihajtott fehér gallér kötelező!”

A hat boldog zsidó tudott a sorok között olvasni és megértette az enyhe célzásokat, ám csomagolás közben sokatmondó hallgatásba burkolták, mint aki azt mondja: vendéglátóink azt képzelik be maguknak, hogy egy nyalványos beutazási engedéllyel meg lehet bennünket vásárolni. Nos, majd ha megérkezünk Oroszországba, akkor kinyitjuk a szánkait!

S valóban, alig került sor az első találkozásra néhány fontosabb alacsonyrendű személyiséggel Moszkvában és alig került néhány mesterkelt mosoly kifejezésre Oroszországban, az izraeli küldöttség tagjai máris kinyitották a szájukat és harsányan hallatták mindazt, ami összesűrűsödött szívükben, lelükben az elmúlt évek folyamán:

— Azonnali visszavonulást követelünk az elfoglalt arab területekről!

— Nyomban végrehajtandó a Biztonsági Tanács határozata!

— A legélesebben elítéljük az izraeli kor-

mánykörüket szovjetellenes hisztériájáért!... Ezt kiáltották a bátor izraeli szimpatizánsok, tekintet nélkül a következményekre. Mert ilyen emberek ezek, ami a szívükön az a szájukon, proletárszinterséggel, kezicsokolom.

Igaz ugyan, hogy felületen szemlélő számá- ra még lehetnek egyéb problémák is, melyeket meg lehetett volna említeni ez alkalommal, mint például különböző zsidózármazású binózoók letartóztatása Izraelbe való kivándorlási szándék vádjával, avagyon a szovjet sajtóban megjelenő hitlerista karikatúrák és az orosz zsidóság napi megallázása és elnyomatása, de ezekről az általános témákról kiváló küldöttségünk kizárólag az odeszai városi múzeum portájával beszélgetett négyesemközt, míg a visszavonulásról szóló felhívást belebömbölték a TASS szovjet hírügynökség 15- incses hangszórójába...

Kifízetődő volt minden rubel, melyet be- lejűk fektettek. Valósággal tullejtetik a normá- t. Hazatérésük után, petsze, majd kimagyarázzák magukat:

— Kedves barátom — mondja majd nekünk Nátán Jelin- Mór finom, megérett mosolyával — ha felvetettük volna az általa említett provokatív kérdéseket, akkor egy napot sem folytathattuk volna körutazásunkat...

Na és?

Hol van az megírva, hogy kell folytatni?

Mintegy két hónappal ezélt ellátogatott a Szovjetunióba egy másik küldöttség, amelynek az éleá egy néger tudós állt, valamely egyenlőségért küzdő amerikai szervezet részéről, tetszik emlékezni? Ez a néger uriember a fejébe vette, hogy kiviszgálja, mi az igazság a zsidó lakosok elnyomatásáról szóló rágalmban és ezokból engedélyt kért, hogy ellátogasson Birobidzsanba, a példátlanul sikeres zsidó népköztársaságba. Az orosz vendégülők értésére adták, hogy a látogatás nem ajánlatos a szélesyes időjárás miatt és ha sokat macakosodik, akkor megütheti a bokáját. A fekete tudós ott nyomban félbeszakította a körutazást, csomagolt és távozott, majd Amerikában sajtókontenzión számolt be az igazságról...

Ezzel szemben hattagu küldöttségünk vidáman folytatja győzelmű turnéját mindazon körzetekben, amelyekben momentán zsidóellenes perek folynak. Az izraeli körus a tiltakozás helyett a gögicselést választotta. Ott állnak ók a Vörös-téren kezükben a tárogatóval és elragadtatott cincogást esnalnak a ritka hangszereből. Elhozták a meggyőrt orosz szidósággnak a megváltó üzemet Jeruzsálemből: Brezsnyev elvtársnak mindenben igazza van...

El tudjuk képzeli, mit éreztek szívűk mélyén Kisinev zsidói, amikor az ünnepi díszvacsorán megérett hófogattal kellett véghallgatniuk az izraeli professzor tirádját Golda és az imperialisták szüntelen agressziójáról, amikor az egész ügyből csak az érdekelte volna őket, hogy miképpen lötték le a zsidó fiúkat a négy orosz MIG-ent a Csatorna fölött és miképpen akasztották fel Szudánban az összes kommunizást a jó Isten segedelmével...

SZÖLICHOT

Nem tudom, ki találta ki az újév előtti napoknak ezt a csodálatosan szép nevét: szölichot és ki volt az, aki az első bünbáno imárt írta. Ugy vélem, valamelyik ősin- ket bizonyára elfogta a költési vágy, vagy ahogy ma mondanák: megszállta az ihlet, fofogatta a szivét a gátlat keserve és akkor rájött, hogy így, még nem szenvedett nép és ez a szenvedést csak azért mérhették rá, mert bűnös, mert vétkezett és ezt kellett végezni, le kell simni, az egeket ostromolni.

Es így jelent meg az első szölichot-költemény és utána a többi is, az utánzóktól. Bevonultak a zsinagógákba a szivfacsaró imák és helyet biztosítottak maguknak a roshásánál és a jom-kipur előtti napok imakönyvében, a Szölichot-ban.

Rangra emelkedtek, szentséget sugároztak magukra ennek a két ünnepek a szentségből, amelyeknek előfutárjai voltak. Puhították, előkészítették a sziveket, csurgattatták a könnyeket, hogy mint a víz, tisztítsa, eltüntesse a bünöket.

Szölichot-napok, mondogatták egymásnak az emberek és megborgoztak, sóhajtoztak, nyugódsáltak az ég fele tekintettek.

Aztán jöttek a zeneszerzők és dalt szerlettek a „pizmonokra”. Zeneszerzők, akik kot-

tát se tudtak, csak a töplem, a tanház magányában szállta meg őket a dalok anygala és sugta a füllükbe a dalt, az éneket és másnap már pásztították rá valamelyik pizmonra és aki hallotta, elszirta magát és dünyögte utána.

Már nem is a szöveg puhította őket, a szöveget a legtöbbje már nem is értette, hanem a dal. Azt megértette mindenki, belemásztott a füllébe, belehasított mindenkinke a lélkébe, hántotta le a kérget a kemény szivekről.

A következő évben már a szomszéd faluban is énekeltek, harmad-évre már elterjedt az egész országban, sőt átcsapott a szomszédos ország zsinagógáiba is, majd meg mindenüvé, ahova a gátlat elszórtá őket.

Milyen kár, milyen megbocsáthatatlan bün, hogy ezekről a szölichot-írókról, költőkről, zeneszerzőkről megfeledkeztünk, hogy nem említek őket a nagy költők, írók zenezők sorában, akik pedig olyan hőses munkát végeztek és mai napig is végeznek, akik olyan nagyon megkönyöztették a kéthetes sírással, megbánással, megtéréssel, amit ezek a szölichot-imák, dalok, bennünk előidéznek — a Mindenható számára a jom-kipur megböcsátást.

Lówenkopf Kálmán

ÉLVEZZE UTAZÁSÁT-MENJEN HAJÓVAL

EPIROTIKI LINE

KOMBINALJA VAKACIOJÁT LATOGATÁSSAL É FOLDROZITENGER NAPSÜTÖTTE ORSZÁGABA.

RENDSEZERES JARATOK
CIPRUS, TOROKORSZAG, GOROKORSZAG, JUGOSZLAVIA, OLASZORSZAG

A „HERMES” ES „PEGASUS” HAJOK MINDEN VASARNAP INDLUNK A HAIFA KIKÖTÖBOL.

KIKÖTÖK: LIMASSOLA, ALANJA ES ANIALLIA (TOROKORSZAG), RHODOS, PIRAEUS, KORFU, DUBROVNIK, VELENCE.
VIZSA VIA: KORFU, HERAKLION (Kreta), LIMASSOLA, HAIFA — É NAPÓS KORUTAK HAIFAROL MINDEN VASARNAP, AZ ÖSSZES FENNI KIKÖTÖBOL.

HAJTSON FEL — HAJTSON LE — AUTOSZALLITAS

Elfogadható árat * Nappali kirándulások a partra, minden kikötőben
Legutás * Uszadék * Kétnic konyha * Vammentes Utjel.

A KIRANDULÁSOK LEGNAGYOBB VALANSZTERKA PIRAEUSBOL A GOROK SZIGETEIRE ES TOROKORSZAGBA.

Hajó	Inndás	Időtarom	Kikötök	Ár
JUPITER	HETFONKENT	1 NAP	10 KIKÖTÖ	150,- 8-tól
JASON	SZERDANKENT	1 NAP	10 KIKÖTÖ	150,- 8-tól
JUPITER	PENTEKENKENT	1 NAP	10 KIKÖTÖ	150,- 8-tól
SEMRAMIS	HETFONKENT	8 NAP	8 KIKÖTÖ	55,- 8-tól
APOLLO	HETFONKENT	8 NAP	8 KIKÖTÖ	95,- 8-tól
JUPITER	HETFONKENT	8 NAP	1 KIKÖTÖ	90,- 8-tól
JUPITER	PENTEKENKENT	8 NAP	6 KIKÖTÖ	55,- 8-tól
APOLLO	PENTEKENKENT	8 NAP	6 KIKÖTÖ	65,- 8-tól
SEMRAMIS	SZOMBATONKENT	8 NAP	4 KIKÖTÖ	30,- 8-tól

Bővebb részletek utazási úgynökénél, vagy a vezérképviseletnél
ALLALOUF & CO.
Tel Aviv, Allenby 94., tel. 611757, 613389
Haifa, Khayat a. 6., tel. 57752/3

Szeptemberben, az európai és az izraeli évszakok beosztása szerint, a rák közönséges kezdetén, nekünk, zsidóknak egyidőben kétféle élményben van részünk. Ez az idő ugyanis, amikor részesei vagyunk a főúrnak; ros-hásáná és jom-kippur borongós hangulatának és lélekfeszítő légkörének. Akármilyen szabadelvűek legyünk, akármilyen magas piedesztálról nézzünk le a hagyományokra, valljuk be, hogy az ősi korok reggelek friss levegője, figyelmeztető intelmént csipkedő kipirult arcunkat, emlékeztetve hívót és szabadgondolkodót egyaránt, hogy a számadás nagy napjai felé menetünk. Amióta pedig kétezer éves hosszú varakozás után az államilapítási művészet is tul vagyunk, ez az az ősi idő, amikor az UNO jóvoltából szembekerülünk. — hangsúlyozandó a fogalom, hogy szembekerülünk! — az egész világ népeivel és Ábrahám ősnök révén unokatestvéinkkel, a velünk perlekedő bős arabokkal.

HA DÁVID KIRÁLY VÁROSA AZ UNO ELÉ KERÜL

A komor prológusnak számító jeruzsálemi napirendi pont szerepel ezuttal a nagy szócsta nyitányaként. A kis Huszsein király, el kell ismerni, hidegre tette halafos elleneségeit, a terrorizistákat. Leveretésükkel biztonságosabban ül a pusztai szimbólumként számító, győzelmi táltos nyeregében. De mert az arab országok egyrésze, éppen a palesztinai szabotörök lehengerelése miatt, újból a mérges nyílak célpontjává tette, mások pedig ugyancsak az említett okokból megtagadták tőle, a hatnapos háború veszteségeinek kárpótlásul, a lélegzetvételhez szükséges pénzügyi segítséget, késégsbevese kapkod és keresi a kiutat a kelepceből.

Ilyenkor a minden porciájában keresztül-kasul repedezett arab egység, ideig-óráig tartó létrehozására, ami Huszsein esetében ezuttal, bizonyos szempontból, létkérdés is, előráncigálja a minden arab bajra biztos győgyírtent ható jeruzsálemi kérdéskomplexumot. Mert hiába is akarják a legszevesebben egy kanál vízbe fojtani az ammani törpe fejedelmet a közeli szomszédok: Szíria és Irák, illetőleg a távolibbak: Egyiptom és Líbia. Ha Dávid király városa képezi az UNO tárgysorozati pontját, vedugul minden egéret — nincs kibúvás. Együtt menetel valamennyi arab ország. A kis Huszsein viszont, a többi arab államtól legnagyobb bosszúságára, megjátszhatja a primhegedős szerepét.

A BIZONYTALAN, INGADOZO ÁLLÁSPONT

A jeruzsálemi UNO-tárgyalások jelentőségét, ha nem is fontosságát, emelne az a körülmény is, hogy a szóbanforgó napirendi pont, ebből az alkalomból, az amerikai külügyminiszter, William Rogers előzetes hozzájárulásával kerülne a nemzetközi fórum elé. Tudni kell, hogy eddig legalább eltanácsolták a jordániakat a kényes jeruzsálemi témákör felvetésétől. Amint gondoskodtak megfelelő hangos szóval, hogy Jeruzsálemben és az egész arab világban tudomást szerezzenek a jordániakkal szemben alkalmazott eltanácsolási manőverezésükről. — ugyanugy megtették mindent Washingtonban, hogy a Közelkelet és az UNO valamennyi külörlőjében értesüljenek a State Department új vonaláról.

Attól, hogy újabb bizonytalan, ingadozó álláspontra helyezkedtek. Ez viszont azt jelenti, hogy ellátták az ellenvetéstől és egyáltalán: bátorítják Jeruzsálem tárgyalásának kezdeményezését. Persze, mindaddig, amíg újból megváltoztatják immár kijegeoesedett nézetüket. Mint ahogy történt is már a mult heten és emiatt Huszsein kénytelen volt ideiglenesen előllani a jeruzsálemi panasz benyújtásának szándékától.

ÜZENET IZRAEL CIMERE

De, mondhatnánk, ez csak játék a kastélyban. Előbb-utóbb az UNO Biztonsági Tanácsának az asztalára és lehet, hogy az Egyesült Nemzetek Szövetsége közgyűlése elé kerül az ügy. Mert hiszen Amerikának átátszó céljai vannak, amelyeknek éppen most különös nyomatékot akar adni. Az araboknak és az oroszoknak is a tudomására akarja hozni, hogy átfogó közelkeleti tárgysorozati pont nem kerülhet az UNO elé, ha Washington nem pártfogolja. Illetőleg jó kilátásokkal csak akkor startolhat komoly jelentőségű ügy, ha előbb megkapja Amerika áldását.

De lássuk be, hogy ez az amerikai politikai kártyakeverés, voltaképpen, Izrael címére adressált üzenet is. Mert hiszen átátszó: Washington, többek között, ezt az utat is választotta, hogy Joseph Sisco legutóbbi izraeli látogatásának kudarcáért, a részleges megoldás ügyében, nyilvánosan fejezze ki rosszsallását. Egyidejűleg meg is intse a makacsodó izraelieket. Vegyék tudomásul, Amerikának ezer lehetősége van, hogy megbüntesse az ellenszegülőket.

DÁJÁN BESZÉDENEK AMERIKAI KIÉRTÉKELÉSE

Ezenkívül, úgy látszik, hogy a mostani washingtoni magatartásban kifejezésre jut Mose Dáján nagy port felvert beszédeivel kapcsolatos elutasító álláspontja is. Rogersek nagyon ingerlekenyen reagáltak a hadügyminiszter ominózus beszédére. Felháborodtak azon a kitételen, amelyben arra a következtetésre jutott, hogy a birtokolt területek arabságának kérdésében Izraelnek állandó jellegű kormányzási vonalvezetést kell alkalmaznia.

Ha a nagyhatalmak magukra hagynák a Közelkelet népeit...

Már a sokezer év előtti Rómában is tudták, hogy kevés bölcsességgel kormányozzák a világot

Irta FRIED MIKSA

Hozzá kell látnia a függő kérdések megoldásához, Semmi értelmét nem látja annak, hogy nyitva hagyjanak opciókat, az — ezidő szerint — senki által meg nem állapítható időköz. Ezt pedig azért teszik, mert az a helytelen feltevés alakult ki, hogy a legfajóbb, vérszobeket, amelyek különben is a zsidók és az arabok békés együttélésének útjában állanak, csak a végleges meg egyezés, a béke napjaiban lehet és szabad orvosolni.

Mindenesetre említésre méltó, hogy Dáján legújabb politikai doktrínája, az amerikaiakon és, nyilván, a hazai kommunista frakciókon, valamint a Mááráchhoz, tehát a kormánykoalícióhoz is tartozó Mápámon kívül, voltaképpen semmilyen ellenhatást nem váltott ki az arab országokban. De főleg nem Jordániában és a leginkább érintett területek arab lakossága körében.

AZ ARAB ORSZÁGOK BAJAI

Persze, ennek többféle magyarázata van. Ami az arab országokat illeti, valamennyit a hazai jellegű problémák: szétválasztás, aszarkodás, lázadás, forradalom és ellenforradalom mérgezett atmoszférája köti le. Az iraki államelnök ellen merényletet követtek el és szenatóriumban gyógykezelték. Szíriában az állandóan megismétlődő lázadások atmoszférája bénítja meg az állami apparátust. Az egyiptomi Anvár Szádát egyebet sem tesz, minthogy éjjelét is nappalokká téve, áll a vártán, hogy idejében ártalmatlanná tesse az ellene szőtt árnyékodásokat. A líbiai akarnok-diktátor sem irigyléreméltó figura. Nem tudhatja, hogy a hozzá legközelebb álló hívet, mikor rövidít meg fejny magassággal. Szudánt is felvetve a forradalom és az ellenforradalom véres birokakelése. Folytathatnánk Marokkóval és a többivel is.

AZ ÉSZ ÉS AZ ÉRZELEM HARCA

De hogy ne hagyjuk ki Jordániát sem az arab államok tömbjéből, elmondhatnánk, hogy az ammani királyi palotában mostanában az érzelmi és a logikus ésszerű elemek vivnak egymással ádáz küzdelmet. Az érzelmi fellángolások készek volnának „Nagy-Jordánia” visszaállítására érdekében sarkából kiforgatni a világot. Ebbe a mindenre kész emocionális párviadalba beletartozik a jelenlegi jeruzsálemi komplexum is. Ennek természetesen politikai rendeltetése is van. Az ellenséges arab országok által Jordánia nyaka körül kovácsolt páncélgyűrű zárjához szeretnék megkaparintani a varázskulcsot, hogy szabadulhassanak a fojtogató szoritástól.

A racionális, az ésszerű felismerés ezzel szemben azt diktálja, hogy a beduin többségű Jordánia elégedjék meg a jelenlegi határokkal. Ne akarja vissza az iránta gyilkos gyűlölettel viseltető területek lakosságát. Mert ennek nem lenne jó vége. Különösen a több mint négy éve tartó különválás után. Amikor az „ellenséges” izraeli katonai megszállás ideje alatt, a különben sem nagyon lojális palesztinaiak, magukba szívták az önkormányzás és a demokrácia bódító mérget. Nehezen tételezhető fel, hogy a Jordán nyugati övezete hajlandó volna alávetni magát, mint a hatnapos háború előtt, a keleti beduin-övezet szupremációjának. Viszont Huszsein és beduin hívei sem mehetnének bele abba, hogy Jordániában elismerjék a palesztinaiak felsőbbbőségét és ezzel mintegy saját kezükkel írják alá halális ítéletüket.

AZ ELLENSEG ÉS AZ ELLENFEL FOGALMA

Maradna utóljára, de nem utolsónak a területek arabsága beállítottságának és ebből eredő állásfoglalásának taglalása. Már amennyiben ez a rendelkezésre álló eszközök igénybevételével egyáltalán lehetséges. Nem kétséges, hogy az elmúlt négy év és három hónap leforgása alatt nagy lelki és fizikai átalakuláson esett át a területek arab lakossága. Izraelen keresztül közelebb jutottak a nyugati szellemhez és ezenkívül megismerték a zsidó államban egy olyan faktort, amelyet ezer és egy arab okból lehet nem szeretni és lehet gyűlölni is, de kválitáit el kell ismerni és tisztelni kell benne a kifogástalanul korrekt ellenségét. Még pontosabban követe az arab gondolatmenet: a zsidók ellenségként szálltak ugyan meg földjüket, de az elmúlt idők folyamán értették a módját annak, hogy a legitim igazságszolgáltatás hazafi szemében is átváltozzanak, a szolidabb, az emberségesebb fogalomkörnek megfelelő — ellenfélül.

A SZABAD HIDAK ÉS A GAZDASÁGI BEILLESZKEDÉS

Már pedig az ellenfél szónak a meghatározásától az ut nem is olyan hosszú és ez nem is olyan komplikált a jobb értelemben vett kibontakozásig. Mondjuk: a normális jószomszédi viszony kialakulásáig. Hiszen nem kétséges, hogy sok jel és kézzelfogható bizonyíték is szól amellett, hogy

új állapot teremtdött Izrael népe és a palesztinai arabság kapcsolataiban. Kezdődött a szabad-hidak elvével, amely nyitva hagyta a területek arabsága számára az arab országokat. Kereskedhettek velük és akadálytalanul őrizhették meg a muzulmán vallási és kulturjelleg, helyi vonatkozásban és az arab országok fogalmait szerint is.

Következett ezután az arab munkásság beilleszkedése az izraeli gazdasági szektorba. Hivatalosan 30-35 ezer, felhivatalosan 40-45 ezer arab munkásnak a nap-nap utáni foglalkoztatásáról tudnak a különböző izraeli szakmákban. Ezel szemben, azok a szakmák, amelyek kivülsenek a hivatalos és a felhivatalos keretből, 50 ezernél is jóval többre becsülik számukat. Ezek a számok viszont, amelyek a biztos kenyérkeresettel álnak összefüggésben, feltéve őzött kincsek és szorosra fűzik a két nép érdekkapcsolatait.

A SZABAD BE-ÉS KIJÁRÁS ÉS AZ ÁTTELEPÍTÉS

A jól átgondolt katonai rendelkezés, amely a területek lakossága és a külföldi

arab látogatók számára is biztosította, a zöld vonalak által határolt Izraelbe a szabad be- és kimenetelt, nem vitás többé, hatalmas forradalmat idézett elő az arab gondolkodásban és a két nép közötti viszony előnyös kialakításában. Ma már a szóbanforgó rendelkezés hűvel együtt, egykori ellenzői is megnyugodva mondhatják: Ez a bátor és liberális intézkedés kiállotta a tűzpróbát és megérte a rizikót. Kifizetődő politikai, gazdasági és társadalmi tranzakciónak bizonyult.

A gázai sávban a páriák legalsó fokán élő menekültek, röviddel ezelőtt kezdeményezték, áttelepítési akciójárnak ma fel sem tudjuk még fogni óriási jelentőségét. Akár emberbaráti, akár társadalmi és politikai szempontból — egyaránt. Lehet, hogy a CÁHAL-nak ez a nagyszabású próbálkozása új és jobb korszaknak a nyitányát jelenti. Hiszen valósággal az utolsó percekben látott hozzá a Közelkelet eme legveszélyesebb tüzfészékének a lokalizálásához. — Miért ne hinnék, hogy az itt foganatosított oltási kísérletek teljes siker koronázza?

ALI DZSÁBRI LÁTOGATÁSÁNAK JELENTŐSÉGE

Talán nem is véletlen, hogy ebben a kialakult légkörben történetet, hogy Ali Dzsábrí, Chevron polgármestere felkerekedett tel-avivi hivatalos látogatásra. Piros

NÉMETORSZÁG 1971 (IV.)

DACHAU – A „STERILIZÁLT” KONCENTRÁCIÓS TÁBOR

Amikor a kezdő újságíró, a volentör erdekes témáról, vagy hírről lapon, analém formában ír, a szerkesztő rendszerint undorral adja vissza a kéziratot és jellegzetes újságírói zsargonban körülbelül ezt mondja:

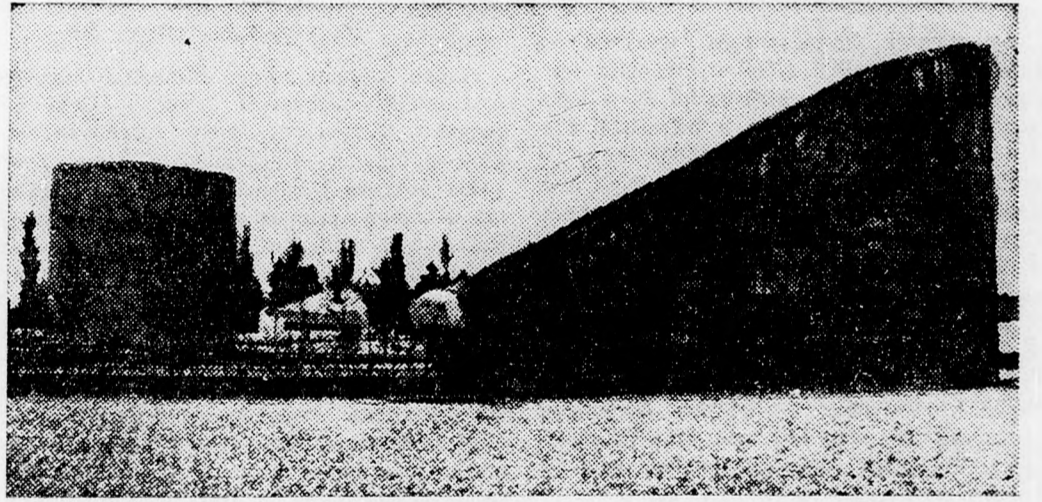
— Fiatalember, maga „kihérlette” ezt a sztorit...

Önkéntelenül is ez az angol újságírói zsargonból átvett kifejezés jutott eszünkbe, amikor németországi látogatásunk utolsó óraiban a Münchenből alig húszgynéhány kilométerre fekvő Dachau koncentrációs táborban jártunk. Küldöttségünk tagjainak javarésze maga is a náciorszak szenvedő alanya volt, ennek ellenére, valahogy nem tud-

atják be. Naponta kétszer 35 percés fekete-fehér filmet vetítenek Dachauról.

Végignéztük a filmet, amely természetesen semmi újdonsággal nem szolgált számunkra. Inkább a közönséget néztük a vetítés előtt. Mintegy kétharmad turista, a többi német. Zsidók csak elenyésző számban. Az emberek túlyomó többsége meglehetősen unott, szentelen arccal sétálgat a muzeumban, illetve til a „mozitertem” nézőterén. Sokan ásitoznak. Utána körüljárják Német-

Irta: BEN-SAUL (KARDOS)JOSZEF

EMLEKMŰ A DACHAU TÁBORBAN

tunk meghatódni, amikor végigjártuk a jellegzetes német módon tisztára surolt, rendezett és félször meszelt tábor, amelyet részben muzeummá alakítottak át. Szavakkal kísérelve megmagyarázni, hogy tulajdonképpen mi hiányzik az atmoszférából, miért nem ébreszt fel a mai Dachau ugyanazokat az érzelmeket, amelyek az embert például, a jeruzsálemi Jád Vásenben teljesen hatalmukba kerítik.

Az egykori koncentrációs tábor bejáratánál egy külön építményben jellegzetes német pedantériával muzeumot rendeztek be, amelyben hatalmasra felnyitott fényképfelvételek mutatják be a náciizmus történetét. Unott arcu, egyenruhás teremőrök felügyelnek a rendre és arra, hogy a látogatók, akik kívánságunknak megfelelően választhatnak a soknyelvű tájékoztató brosrak közül, ne feledkezzenek meg a 30 pennig bedobásáról, az ezt a célt szolgáló perselybe.

A muzeum-részben a járatlan vendég többek között megtudhatja, hogy a náciizmus nem a harmincas, sőt nem is a huszas években, Hitler karrierjének kezdetével hatalmasodott el Németországban. A százdforduló táján készített, jellegzetesen Stürmerstilus képes levelezőlapok arról tanuskodnak, hogy a német nép körében már három generációval ezelőtt gyökeret vert az antiszemitizmus. A mai Németország hatóságai nem is igyekeznek takarni ezt a tény. Más felnyitott képek, akták fénykép-másolatai, illetve diagrammák a dachau tábor életét és általában véve a náciizmus történetét mu-

szönyegterítettek elébe és nagy előkelőségeknek kijáró pompával fogadták, amikor meglátogatta az ország legnagyobb zsidó városának polgármesterét — kollégáját. A megértés és a béke szellemében fogadták Tel Avívban Ali Dzsábrít és úgyanettől a szellemtől áthatva hívta meg Jehosua Rabinovicsot Chevrnba.

Nyilván, nagy időket élünk, aminek Dáján éppen ominózus beszédében adott a legnagyobb kifejezést. Hiszen ebből az alkalomból fokozottabb felelősséget tulajdonított az izraeli kormánynak a területek lakosságával és a fájó arab menekültkérdéssel kapcsolatban.

AMIT MÁR RÓMÁBAN IS TUDTAK

Hogy Jordániának lehetnek és vannak aspirációi Jeruzsálemre és ezt a kérdést az UNO elé akarja vinni, a maga sokrétű problémájának a vélt megoldása reményében — érthető. Még akkor is, ha a mi szempontunkból ab ovo elvetjük minden érvét. Még az oroszokat is megérténénk, ha odaállnának a Jordánia boszorkányüst alatt ropogó tífz szításához. Nem beszélve az arab államokról. De hogy mi keresnivalója van Amerikának ebben a tífzítésben, nehezen érthető és fel sem fogható. Még akkor sem lehet megérteni, ha időnként ránk akarja hunni a viselkedőt, harszagszik Sisco és Dáján miatt és egyáltalán a pártatlan egyszemélyező politika elvén az arabok oldalára is áll.

Igaz, sokezer évvel ezelőtt már a nagyvilághatalmu Rómában is hirdették: — Parva sapientia regitur mundus... Azaz: — Kevés bölcsesség kormányozza a világot...

Ehhez még hozzáfűzhetnénk: ha a nagyhatalmak csak kis időre is magukra hagyják megépődőnek, milyen hamar megértenék egymást a palesztinaiakkal és utánuk a többi arab országgal. Bár csak próbára tennének bennünket, — az itt élő népek.

lített szögesdrót — rekonstruált állapotban — ma is ott látható és ha bármely fogoly nyolc méterre megközelítette azt, az SS-keretlegény az őrtoronyban minden figyelmeztetés nélkül lölte le.

Amikor a náciák látták, hogy a zuhanyozónak álcázott gázkamra semmiképpen sem készült el, a halálraítelt dachau foglyokat a Linz közelében fekvő Hartheim kastélyba, vagy más táborokba transzportálták. A statisztikai adatok szerint 1942 januárja és 1944 novemberé között Hartheimben 3166 dachau fogoly lelta halálát.

A muzeum megtekintése után bejártuk a mintegy négy négyzetkilométernyi területű koncentrációs tábor. Érezhető, hogy mindent restauráltak. A hálólhelyül szolgáló, többemeletes priccsok vadonatúj, patyolat tiszta deszkából készültek és tisztára pulcolták a krematórium-kályhát, valamint az „elszabotált” gázkamrát is. A barakkok nagyrészt lerombolták, helyükbe kavicsok, szépen rendezett, üres parcellák kerültek.

Az egykori dachau koncentrációs tábor legutóbbi sarkában zsinagógát építettek, azzal a céllal, hogy a tábor zsidó látogatói ott emlékimát mondhasanak a náci-korszak dachaui és más áldozatainak kegyeletére. Hétköznap délután 2 és 5 óra között, látogatási időben jártunk Dachauban, a zsinagóga azonban ennek ellenére zárva volt. Így tehát az izraeli újságírói küldöttség tagjai és néhány arra vetődött amerikai zsidó turista, a templom bejárata előtt, zsebkendővel a fején mondták el az emlékimát, amelyen az egyik izraeli vallásos lap munkatársa töltötte be az előimádkozó szerepét. Közben a templom körül és a tábor más részeiben mini-shortheba öltözött lányok forgolódtak, kacarásztak.

A zsidó templommal szinte egyidejűleg, 1964-ben Karmelita kolostort építettek az egykori koncentrációs tábor területén. Az egyik barakk tövében, a lenyugvó nap sugaraiában, tédre borulva egy apáca imádkozott. Miniszoknyás és forrónadrágos lányok figyelték közömbösen.

FOGAMZÁSGATLÓ SZER FÉRFIAK SZÁMÁRA?

Angol kutatók, férfiak számára szolgáló fogamzásgátló pirula előállításán dolgoznak. Kétszintűnek két hormon kombinációjából áll: az egyik a hipofízisre hat és elnyomja az ondósejttermelést, a másik megakadályozza, hogy a libido csökkenjen. Allatokon már kipróbálták, és úgy gondolják, hogy egy éven belül átérhetnek a klinikai kísérletekre. (Süddeutsche Zeitung).

Törzsi problémáink a külföld szemében

A tekintélyes Washington Post nemrégiben cikket szentelt az izraeli Fekete Párducok és nagy általánosságban a törzsi különbségek problémájának. Az alábbiakban kivonatossan közöljük a rendkívül érdekes cikket, amely egyben választ ad arra is, hogyan látják ezt a kérdést külföldön.

Izrael legsúlyosabb és legveszélyesebb helppolitikai problémája, amelyre az illetékesek már évek óta eredménytelenül keresik a választ, a keleti származású zsidók beolvadása a lényegileg nyugati jellegű izraeli társadalomba.

Izrael államát Oroszországból, Lengyelországból, Nyugat-Európából és Amerikából származó áskénáz zsidók alapították és ez a tény meghatározza az állam alapvető társadalmi képét is.

Vallási szempontból és a nemzeti hovatartozás kérdésében, a keleti törzsek fiai nem kevésbé hagyományfik, mint áskénáz testvéreik, azonban a nap-napi életet és civilizációt tekintve véve, enyhén fejezzük ki magunkat, ha azt mondjuk, hogy fejlődési fókuk arab jellegűt visel önmagán. Ami érthető is, hiszen a keleti zsidók legnagyobb része, az úgynevezett „fejlődő” arab világból származik.

A probléma nem az, hogy a szefárd zsidók ellenzik az állam célkitűzéseit, vagy a modern Izrael életformáját és azt a ténnyt, hogy ez az ország nyugati sziget az arab közelkeleten. A probléma ennél sokkal mélyebb. A kérdés egy szakértője „ambició-robbanás”-ként határozta meg a problémát. Azok, akik részesei az ambició-robbanásnak, azonosítják magukat az általános célkitűzésekkel, különös tekintettel a materiális jellegre, de ezzel együtt, nehézzé válik számukra a kifüzdött célok elérése megfelelő képzettség és általános jellegű orientáció hiában.

Az utolsó nyolc hónap folyamán az izraeli „Fekete Párducok” sikeresen dramatizálták a kérdést. Kezdetben a Fekete Párducok a társadalmi periférián élő fiatalok csoportjaiból állottak és lényegileg többségében ilyen a mozgalom emberi összetétele ma is. A Fekete Párducok beismerik azt a ténnyt, hogy legfőbbjüknél büntető-törvénykönyvi multja van. A körülbelül 200-as létszámú csoport jórésben minden tagja afro-ázsiai származású. Nehányan közülük vitathatatlanul nagyon intelligensék, de egyikük sem fogadott el sem felajánlott munkakalmat, sem a szociális szervek rehabilitációs munkájában való részvételt. A Párducok ma egyvalamit akarnak: a reflektorok fényt.

Bármennyire is elítéli a Párducokat, mint egyeneket, vagy mint politikai erőit, vitathatatlan, hogy hátrányos megkülönböztetésről és alacsonyabbrendű társadalmi helyzetről szóló panaszuk megalapozottak.

A Párducok sokkirozták Izraelt, amikor feltették, hogy a helyi szabadalmaztás „törzsek egybeolvadása” csúnya sulakot hagy az olvasztókevényében. A dolgok állása jelenleg az, hogy a mindennapi élet hat jellemző és fő területén — bér és jót, nevelés, lakáskörülmények, szolgáltatások, pártpolitika és társadalmi státusz — az áskénáz általában a csúcson vannak, a keleti származásúak pedig a mélyben.

Az afro-ázsiai származású lakosok átlagos keresete mindössze 44 százalék a „nyugatiak” átlagkeresetéhez viszonyítva. A keleti származásúak töltik be a szakképzettséget nem követelő munkahelyek legnagyobb részét. A keleti származásúak megfelelő képzettség nélkül érkeztek és nem rendelkeztek olyan neveléssel, ami alkalmasá tenné beolvadásukat egy nyugati társadalomba (kivétel főleg az iraki zsidóság egy része képez). A keleti zsidóság ama rétege, amelyek származási országukban magasabb foku oktatásra, vagy fontos szakmai státuszra tettek szert, többségükben a nyugati országokba emigráltak Izrael helyett.

Gyermekekkel zárultak Izrael lelkes próbálkozásai „pozitív megkülönböztetés” létrehozására a közoktatás területén: kiderült, hogy önmagukra hagyva, az iskolák képtelenek megoldani a problémát, miután az otthoni környezet hatása túlyomó fontossággal bír. Analfabéta családokból származó gyerekek (mint például az izraeli-szir határ mentén lévő tuniszi olék által lakott mosáv felnőtt lakosságának 90 százaléka, akiknek szókincse igen gyér és akik egyáltalán nem rendelkeznek könyvekkel), hátránnyal startolnak, még mielőtt iskolaköteles korba kerülnének.

Az izraeliek energikusan tevékenykednek a családevelés területén. Mintegy 500 katonalány-tanítónő fordítja szolgálatainak egész idejét felnöttek nevelésére az új olék által lakott mosávokon. A katonalányok megtanítják az anyákat a modern háztartás alapvető elemeire, beleértve a gyermeknevelést és a családi költségvetés kezelését.

Ezekben a településeken bevezették a hosszú tanítási napként ismert különleges oktatási rendszert és a keleti származásúak gyermekei számára a nyári vakáció idején is folyik a tanítás. Különleges tanfolyamokat rendeznek és kibővítik az óvodák keretét. De számos izraeli pedagógus lassanként arra a következtetésre jut, hogy csak akkor lehet döntő eredményeket elérni, ha a tanítók és a tanulók közötti számarány egy az egyhez.

Több okból kifolyólag a keleti származású olék rosszabb lakásokhoz jutottak, mint a nyugatiak. A keleti olék túlyomó többséget mezőgazdasági településekre irányították, míg a modern képzettséggel rendelkező nyugati származásúak a városokban helyezkedtek el, ahol természetesen jobb a lakáskörülmények. Talán még ennél is döntőbb jellegű az a tény, hogy a keletiek terményebbek az áskénázoknál és a családok nagyobbak. (Az izraeli családok 8 százalékaiban található a 18 éven aluli gyermekek 40 százaléka és a sokgyermekes családok 92 százaléka afro-ázsiai származású.) A lakás-kiutalás területén uralkodó egyenlőtlenség további oka, hogy Izraelnek sürögés szüksége van magas technikai képzettségű nyugati olékra, és e megfontolás politikai kihatásai teljesen nyilvánvalóak. Izraelnek annyira szüksége van ezekre az olékre, hogy határozott született, amelynek értelmében számukra tartják fenn a legjobb kivitelezést, új lakóházakat és ezek sem állnak azon a színvonalon, amelyet a nyugati olék származási országukban elhagytak. Mindenesetre a keleti származásúakra nézve semmi haszon nem származik ebből az elrendezésből.

A városi központoktól távollevő új mosávokon élő keleti zsidók áskénáz testvéreiknél kisebb mértékben részesülnek a különböző közszolgáltatásokból és tekintettel tudatlanságukra, kevésbé ismerik jogaikat, amikor a szociális juttatások biztosításáról lenne szó. Az egyenlőség problémája megoldható pénzzel, nagyon sok pénzzel, azonban csak pénzzel nem lehet felszámolni két további problémát:

A keleti származásúak nincsenek megfelelően képviselve Izrael politikai életében és ez a szabály egyaránt érvényes nemcsak a Kneszet és a kormány szempontjából, hanem az adminisztratív és igazságszolgáltatási gépezetben is. Nem tudás, ha azt állítjuk, hogy az áskénázok „igazgatják az országot”, kivéve talán a városi és községi tanácsokat.

Nemcsak a kormányban, hanem a köz-hivatalok és az ipar legnagyobb részében is áskénázok ülnek a vezető pozíciókban. Az okok nyilvánvalóak: a felnőtt áskénáz származásúak jobb képzettséggel rendelkeznek, közülük aránytalanul többen végeznek középiskolát, vagy egyete-

NYÁRI ZSIDÓ EGYETEM ANGLIÁBAN

Irta: Dr. ENGEL ZEEV

ra, egy jószervezett iskola képe tárul elénk. Öt osztályban tanulnak azok, akik a héber nyelv elemi ismeretével akarnak megbirkózni. Sokan vannak, akik ez alkalommal ke-

Lévi Gaertner

rülnek először közelebb a zsidóság alapismertetőihez. A héberül tudók részére egyetemi tanárok tartanak előadásokat. A tanítók és tanárok külön csoportban vitatják az európai zsidó iskolák pedagógiai és szervezési kérdéseit és keresnek új utakat és módszereket, amelyek segítségével a tanuló ifjúság érdeklődését megjobban felkelthetik. Esténként angol, francia és olasz nyelven hangzanak el előadások aktuális problémákról, amelyek általában kapcsolatban vannak Izrael államának létevel. Az est izraeli énekekkel és táncal fejeződik be, hozzáértő zenetanár közreműködésével.

A szemináriumot ezidén is N. Rottenstreich professzor, a jeruzsálemi egyetem volt dékánja és a filozófiai fakultás vezetője tisztelte meg. Előadás-sorozatban vizsgálta a zsidó nép jelenlegi helyzetét az egész világon. Rámutatott a veszélyekre, amelyek a zsidó népet fenyegetik a szabad Amerikában és a kommunista Oroszországban egyaránt.

A tel-avivi egyetem történelmi előadója a Talmud korszakának idejét hozta közelebb a hallgatósághoz. Mások irodalmi témákat választottak. Különösen Agnon és Chájim Grade, jiddis írók műveit keltezték érdeklődést. A jeruzsálemi bibliai társaság vezetője az Upsalában megtartott Tnach-tudományi kongresszusról jött és avatta be hallgatóit a bibliai kutatás legújabb eredményeibe.

Tisa beav napján dr. Jakobovitz, Anglia főbírja részt vett a böjtöt befejező imában. Felhasználta az alkalmat és a böjtnap jelentőségét vizsgálta a mai generáció részére, amely megérte Jeruzsálem városának és a Nyugati falnak teljes felszabadítását. Konklúziójában ő is eljutott ahhoz a gondolathoz, hogy meg kell őrizni a böjtnap tradicionális jellegét, de ugyanakkor a gyásznapi kifejezést kell adnia a zsidó történelem összes katasztrófájának. Így korunk legnagyobb gyásznapi, amely a második világháború alatt érte a zsidó népet.

Az angol zsidóság szellemi vezetőjének látogatása önmagában rámutat az értékre, amelyet a szeminárium képvisel. Még jobban átérzhetjük annak fontosságát, ha a híres tudósok és tanárok seregére gondolunk, akik évről-évre részt vettek annak mun-

Ugy tűnik, hogy ez a szerencsétlen pszichológiai és társadalmi feszültség enyhülőben van. Legjobbban a vegyészasságok tény bizonyítja ezt. 1955-ben a házasságok 12 százaléka volt „vegyes”, 1969-ben ez az arányszám 17,5 százalékra emelkedett.

A nevelés, a jót és a lakáskörülmények problémáját a pénz oldhatja meg. A megkülönböztetés és az egyenlőtlenség problémájára a muló idő ad választ. A kérdés csak az, mennyi idő szükséges, helyesebben, hogy elég gyors-e a fejlődés ahhoz, hogy megelőzze a várható robbanást, amelyben elnyomott emberek saját magukért, jogukért és ambíciójukért folytatnak küzdelmet.

Az a tény, hogy ezek a kérdések súlyos fejtörést jelentenek minden gondolkodó ember számára Izraelben és hogy a többség súlyos aggodalommal gondol a várható változatra, talán annak a jele, hogy mégis sikerül időben helyrehozni a mulasztásokat.

A legkiválóbbakat kívánom megemlíteni. Urbach, Tisbi, Szedán, Simon és Rabin, a jeruzsálemi egyetemről, akik világvizonylatban kimagasló egyéniségek, vendég előadókként működtek közre a szeminárium sikerének előmozdításában. A két híres izraeli költő és író, Szimlonszki és Samir, több alkalommal csatlakoztak az előadói karhoz. A londoni élet kiválóságai: Cecil és Leon Roth, Méir Gaertner professzorok szívesen álltak a szeminárium rendezőinek rendelkezésére. Azonkívül sok-sok tehetséges tudós és tanár, akik szívükbe zárták az európai zsidó szeminárium gondolatát és előmozdították annak sikerét.

E nyári rendezvénynek társadalmi és vallási értéke nem marad mögötte a kulturális eredménynek. Európa különböző országaiból, Franciaországból, Belgiumból, Németországból, Svájcól, Hollandiából, Olaszországból itt találkoznak a zsidó családok, akiknek az iskolában adódik az egyetlen lehetőség, hogy zsidó környezetben töltsenek el két-három hetet. A szombati istentiszteletek és ünnepélyes ékezetek, amelyeknek keretében a szombati „zemirok”-ok a régi tradíció szerint hangzanak el, elkísérik őket a hétköznap szürke napjaiban is. Gyerekeik részt vehetnek finoman megrendezett kabalat szombat ceremóniákon. A közös kirándulásokon barátságok szövődnek a fiatalok között. Történelmi nevezetességi városok, mint Oxford és Windsor, új ismeretekkel gazdagítják a kirándulókat.

Nagy büszkeséggel mutattak meg egy régi templomot, amely az amsterdami nagy szefárd templom stílusában épült. Tisztelettel mutatták meg Moshe Montefiori helyét, ahová máig nem ülhet senki és akinek ülése alatt egy kis „sámlit” van beépítve, ahová lábait tehetette, mert a nagy történelmi figura kishívő volt.

Az európai szeminárium a hatnapos háború óta Európa-Izraeli szeminárium lett. Minden második esztendőben Izraelben rendezik meg. Tavaly például, az egyesített Jeruzsálemben volt. Izraelben a zsidó mult régi városait látogathatták meg, ahol minden kö és minden rög egy történelmi eseményt rejt magában.

Az ünnepélyesen megrendezett bucsu-est után, amelynek során felnöttek gyerekeknek álcázva kigunyolták az izelen angol kosztot és az asszonyok vásárlási lázát Marks és Spencer üzletében, — beszélgettem Lévi Gaertnerrel. Jó hangulatban idéztük fel a régi szemináriumi emlékeket. Megállapítottuk, hogy az utóbbi években a szeminárium hallgatóinak összetétele erősen megváltozott. Híányoznak a fiatalok, az egyetemi hallgatók, akik a multban a többséget képviselték. Talán Izraelben töltött vakációjukat...

Huszádik szeminárium! Mennyi munkát és odaadást kívánt! — jegyeztem meg.

Huszádik szeminárium, — európai viszonylatban — javított ki Lévi Gaertner. Ez a 75-ik, amit szerveztem pályafutásom alatt. Körülöttünk az emberek kis csoportokat alakítva beszélgettek. A fiatalok a Hágából vett énekek parodizálásával csúfolták ki az összes furcaságot, ami egy közösség együttélésekor megszületik és ami bőven adódik az angol és a kontinens különböző mentalitásának találkozása során. A sérhetetlen angol szokással, a „cup of tea” felszolgálásával ért véget a késő órákba nyúló este és azazal a gondolattal bucsuzkodtunk, hogy a jövő esztendőben Izraelben fogunk találkozni.

Haifa környéki hadiüzem LAKATOS, HEGESZTŐ, GÉPÉSZ, FÉMMUNKÁS

ÖN

azzal a gondolattal foglalkozik, hogy munkahelyet változtat?

Allandó állást és előmeneteli lehetőséget keres?

Gondol a jövőre, a szociális jogokra?

FORDULJON HOZZÁNK

● Az üzem képviselője kihallgatáson fogadja kedden és csütörtökön 16.30 — 18.30 óra közt, a haifai városparancsnok irodájában,

J. L. Perc-u. 10.

Írásbeli érdeklődés: Doár Cvái 2639.

GROSZ ELIEZER

KIADÁSABAN MEGJELENT A

magyar-héber szótár

43 IK FÜZETE

Az eddig kiadott füzetek már 43.000 szót tartalmaznak ● Kapható (az előbbi 42 füzet is) az UJ KELET megbízottainál és GROSZ ELIEZERNEK P. O. B. 4127, TEL-AVIV.

ÁRA: 1.50 IL.

TELEVISION

ATENTION! ATENTION!

UJ OLÉ — használja ki a lehetőséget!

3 EVIG BEHOZHAT VAMMENTES ARON (katonának, diákoknak 3 év után is). Utoljára érkezőknek 6 hónapig nagyobb kedvezmények. ● Világmárkás TELEVIZIÓI, rádió-patent, mixert, MOSOGÉPEKET, DIÖLEN FÜGGÖNYI, eredeti perzsaölyveget, gázkályhát. ● GYORS SZALLÍTÁS. R.M. Aser — Diamantstein Z. ● Tel. 62-49-45

SHARON T.A.

AZ ÉLETHEZ VALÓ JOG

— Amerika katasztrófális egészségügyi helyzete —

A világ egyetlen országában sem költenek annyit az egészségre, vagy jobbanmondva a betegségre, mint az Egyesült Államokban; 1950-ben 12 milliárd dollárt, 1970-ben már 70 milliárdot, idén már eddig 80 milliárdot és előzetes becslések szerint 1975-ben már 120 milliárd dollárt fognak orvosi kezelésre kiadni.

Az orvosi illetékek megduplázódtak az általános megélhetési költségekhez viszonyítva, míg a kórházi költségek a hatszorosára emelkedtek. Hat évvel ezelőtt egy kórházi ágy átlag napi 38 dollárba került, tavaly 75-be, az idén már száz dollárba került. — 1975-re kétszázra számítanak és a statisztika szerint, 1980-ra egy kórházi ágy napi 280 dollárba fog kerülni!

EGY KULTURÁLLAM, AHOZ NINCSEN ÁLLAMI BETEGBIZTOSÍTÁS

Az ember joggal feltételezheti, hogy egy ország, amelynek tudományos intézetei a legköltségesebb kutatásokat végzik az ismeretlen körkörös felfedezésére, amelynek lakossága horribilis összegeket költ orvosi, illetve gyógyszerre és amelynek életszínvonalja a legmagasabb a világon, az egészségügyi szempontból is vezető szerepet játszik.

De vessünk egy pillantást Amerika halál- és statisztikájára. Ami a legalacsonyabb halálozási arányt illeti, már 1950-ben sem állt az Egyesült Államok az első helyen ezen a téren. (az ötödikét foglalta el) 1961-ben már a 11-ik, 1967-ben a 17-ik és jelenleg a szegényteljes 22-ik helyre csúszott le. Vajon, mi ennek az oka? Talán túl sokat esznek az amerikaiak? Vagy talán olyan okokból kifolyólag halnak meg korábban, amelyek az egészség- illetve betegápolással vannak összefüggésben? Ennek megválaszolására ismét szükség van néhány számadatra.

Az óriási költségek és az orvostudomány kétségtelen haladásai ellenére, a kórházi ágyak száma a lakosság számához viszonyítva 1934 óta változatlan maradt, azaz 9,1 ágy jut 1000 lakosra. Létének ma ugynevezett „fejtelen országok”, amelyekben a kórházi ágyak száma jóval több. Ugyanakkor az orvosok száma a lakosság számához viszonyítva egyenesen csökkent. 50 évvel ezelőtt 568 személyre jutott egy orvos, 1966-ban már csak 709 és ez a visszafordítás tovább tart. Ehhez még hozzájön az orvosok egyenlőtlen elosztása. A jómódú elővárosokban ma is 500 lakosra jut egy orvos. Viszont a nagyvárosok központjaiban ahol a lakosság a nyomortanyák fertőiben zsúfolódik össze, 2000 személyre jut egy orvos, — annak ellenére, hogy a szegénység és betegség tudvaleg „kéz a kézben” jár. A kisvárosokban és a vidéken a helyzet, ha lehet, még rosszabb. Ezek után nem számít meglepetésnek az egészségügyi minisztérium egy éves kutatásának eredménye, miszerint az összlakosságot figyelembe véve a komoly betegségek ötven százaléka mindenemű orvosi kezelés nélkül marad.

Bár a lakosság minden rétege joggal panaszkodhat az elégtelen orvosi ellátásra és az állami betegbiztosítás hiányára, ha a fenti számadatok még tovább felbontódnak, kiderül, hogy a szegénysorsú lakosság egészségügyi helyzete valóságosan megdöbbentő a középosztályhoz viszonyítva. — Megállapíthatnánk, hogy a nyomoranyagok lakosságának jelentősen rövidebb az átlagos élettartama, a gyermekhalálozás náluk kétszeres és a születési elpusztuló csecsemők száma náluk négyszer annyi, mint a lakosság többi részénél. De nincs értelme, hogy további statisztikákkal untassam az olvasót, mert itt többről van szó, mint száraz számadatokról — az emberi életéről van szó.

AZ ORVOSI HIVATÁS KOMMERCIALIZÁLÁSA

Izraelben természetes, hogy minden lakos tagja a Kupát Cholimnak, a feudális Magyarországon is volt O.T.I., mint ahogyan magától értetődő, hogy minden kulturálliban van állami betegbiztosítás, illetve betegbiztosítás. Amerikában is történtek próbálkozások ebben az irányban. Truman elnök már 22 évvel ezelőtt be akarta vezetni az általános betegbiztosítást. De az Orvosi Kamarának és jól megszervezett „lobby”-jának mindig sikerült azt elgáncsolnia olyan érvekkel, mint „a magángazdálkodásba való durva beavatkozás” és „az orvosi hivatás szocializálása”. Odáig ment az Orvosi Kamara sokmillió dolláros propagandá hádjáratával, hogy elfogadhatatlan: „egy jó amerikaiak kell, hogy anyai megtakarított pénz legyen, hogy az orvosi, kórházi és természetesen költségekről saját maga, az állam segítségével gondoskodhasson” és „a betegbiztosítás kommunista találmány, amely nem méltó egy önértékes hazafihoz”. Az érdekesség, hogy a lakosság jelentős részének — nem csak a konzervatívoknak, hanem a primitívbe dolgozó osztálynak is — sikerült beadni ezeket a maszlakokat.

A mai árak mellett viszont a lakosság túlnyomó többsége meggyőződött arról, hogy egy komolyabb betegség esetén gyakran egy egész életen keresztül kipurított bankbetétet rámehek a költségekre és az általános betegbiztosítás az elemi polgári jogokhoz tartozik. Azonban az Orvosi Kamara bizonyos reakciói körökkel karöltve, nem adja meg

magát egykönnyen. Amióta belátták, hogy az idő kerekét megállítani nem lehet, azóta propaganda hadjáratok arra irányul, hogy ha már betegbiztosítást akarnak, az semmiképpen sem lehet állami, hanem a magánkezelésben kell hogy legyen.

ELEGTELEN TERVEK

Vannak ugyan Amerikában is magánbiztosító intézetek, amelyek hasznára dolgoznak, ezek azonban nagyon költségesek, a tagság feltételekhez van kötve és a lakosság legszegényebb rétegeit — főleg azokat, akiknek a legnagyobb szükségük lenne rá — nem éri el. A Nixon kormány is belátta, hogy tennie kell valamit ezen a téren. Be is nyújtott egy javaslatot a szenátusnak, de az meghágyta a biztosítást a magántársaságok kezelésében, az orvosi, illetve kórházi költségeknek csak egy töredékét fedezné, miközben a társaságok többmillió dolláros állami szubvenciót kapnának. Más szóval, a Nixon-javaslat értelmében az ország egészségügyi helyzetének megjavításához az adófizetőknek kellene a magántársaságok nyereségét biztosítani. A magántársaságok képviselői beismerték a kongresszus albizottsága előtt, hogy az állami segítyből, illetve a

magánszemélyek illetékéből adódó összeg felét felemésztené az adminisztráció.

„HEJ RAERÜNK ARRRA MEG...”

Ahogy az már Amerikában lenni szokott — liberális, vagy konzervatív — választókerületek szerint, nem kevesebb, mint 12 szenátor javaslata fekszik jelenleg a kongresszus előtt. Ezek közül európai értelemben egyedül Edward Kennedy javaslata lenne elfogadható. Az ugyanis az egész lakosságra kivétel nélkül, vonatkozna és csaknem minden költséget az állam fedezné. Hogy ez milyen messze van a megvalósulástól, arra jellemző Elliot R. Richardson egészségügyi miniszter nyilatkozata: „Nem tartjuk szükségesnek, hogy jelenleg egy általános, az állam által támogatott betegbiztosítást bevezessünk”. A jelenlegi helyzetben egy miniszter hogyan nyilatkozhat így, az teljesen érthetetlen.

Az általános társadalombiztosítás bevezetése természetesen még közel sem lenne megoldott legmárkásabb szerepeiben, maga volt a megtestesült bocsánatkérés. Némán is pardont suttogott fűnek-fának, s egész lényén kifejeződött, amit még önmagának sem vallott be soha: „Szeretném azt látni, akitől én nem ijedek meg”. (Folytatása a 14-ik oldalon)

Lovagias ügy — lovagok nélkül

— Kabos Gyula emlékezetére —

Ahogy nézett, ahogy beszélt és ahogy mozogott legmárkásabb szerepeiben, maga volt a megtestesült bocsánatkérés. Némán is pardont suttogott fűnek-fának, s egész lényén kifejeződött, amit még önmagának sem vallott be soha: „Szeretném azt látni, akitől én nem ijedek meg”. (Folytatása a 14-ik oldalon)

találkozott. Komikus ijedéseit eltakarták a nagy féltelmet, amelyben java alakításainak figurái étek. Budai Goldberger még a Várban kártyázott, és Sándor Pál rendületlenül a Szózat hangjainál akart kivonulni az országból, amikor az ő játékanak invencióis jelzéseiben már feltűntek az új gettó kőrönvalói. — A kapuzást szerencsésen elbicelelte, — 1939-ben sikerült Amerikába kijutnia.

Ott, New Yorkban hunyt el harminc éve, 1941 október 6-án. Váratlanul és tragikus hirtelenséggel, amint olyan könnyedén oda szótkák vetni. Hogy az otthoni szó és levégő hiánya ölte meg időnként, vagy szorongásainak valóra válása állította meg a szívet, ki tudná megmondani? Mi egy átkozott korszak felejthetetlen művésze előtt tisztelgünk ezekkel a sorokkal az emlékének.

Klasszikus pályatársa, Chaplin az egyetemes kisémbert üldözöttségét képviselte. Ha a bajok csőtöl jöttek és végleg nem tudott kikerülni belőlük, szomorokká bajszával ráncosodhatott, majd elkaeszt az végtelenbe. Kabos Gyula kispolgári hősei nem csodálkoztak, de nem is kiszokolhattak el, egyszerűen azért, mert volt hová. A végtelen nem nyelte el őket — legalább akkor még nem —, csak ők nyeltek végtelenül sokat. S már gyülekeztek felettük a sötét, végtelen erők, előrevetítve a kispolgárság rémuralmának korát, amikor a jobb fajták a szent virtus nevében használhatták késeiket a másfajta ellen.

A mozik jótékony sötétjében azonban még egyelőre egymás mellett ültek a jómódú gyilkosok és áldozataik, s nagyokat kacagtak a veszély felé lépegető Kabos Gyula sutaságán.

Mi adott erőt ezeknek az alapjában fanyar és illúziótlan Lipót- és Erzsébetvárosi figuráknak, hogy ne adják fel a meddő és kilitástalan harcot? A harmincas évek nagy-szerű publicistájának, Bálint Györgynek volt egy válasza erre. Szerinte a kispolgárt az különbözteti meg a proletártól, hogy még van veszténivalója. Ez nem sok ugyan, de elég ahhoz, hogy ne engedje feltétel nélkül kapitulálni, vagy a másik oldalon dacos bátorsággal a végsőkig küzdeni. „Ha valaki tudja, hogy nem vehet a lányának telikabátot, akkor az asztalra csaphat, viszont, ha megvan a reménye, akkor meg azt is el kell tűrnie, hogy a főnök jampec unoká-öccse felképezze az irodában, ahol harminc éve dolgozik”. Ezért nem lett az öregedő főkönyvelő egyetlen afférjából sem igazi lovagias ügy, hanem csak pesti mese — habbal és tündérekkel.

Az örvény szélén táncoló cinikus és kiábrándult Budapest — és nyomában az egész Pest-ország — megindító módon hitt ugyan is a tündérmesében: még saját cinizmusát sem vette olyan komolyan, mint a duplák gözből előmogyolgozó jótékony dzsinkek.

Ezért Kabos Gyula nagy szerepeiben, az Illatszertár Hammerschmidtjétől a Lovagias ügy Virág Andorjájáig, a tragikus végkifejülés mindig elakad és a mese feloldódik egy értelmes, mindent jóra fordító megoldásban. Az intrikusokról is kiderül, hogy alapjában véve jó és értelmes emberek, akik kések arra, hogy a félreértéseket tisztázzák, s az elkövetett komisszákat akár egy házasság révén jóvátegyék.

Az effajta megoldásban nem szabad csupán az olcsó happy-end-szemléletet keresni. Itt különleges magyarországi mentalitással állunk szembe, amelyet nem terhelhetett volna ki, sem a csehszlovák demokrácia, sem a román provincializmus, sem a patriarchális jugszláv környezet. Ennek a sztori-bonyolításnak az állandósult félfaszim volt a szülőanyja, a fejek fölött függő bárd a bölcsője és a permanens csodavárás a tápláló teje.

Tudjuk, a tündérmese végül nem funkcionált. Kabos halála időben is egybeesett kevésbé szerencsés sorsársainak fizikai felszámolásával.

Az utána következő és mindmáig terjedő korszak pedig újratemelte a kispolgárt Városban, Prágában és Budapesten egyaránt. Ez születésénél fogva „talajgyökerebb” ugyan, mint számos elődje volt, de nem kevesebb szorongást hordoz a szívében.

Viszont hiányzik a humor és gyakran a szeretetreméltóság is belőle, és hiányzik a Kabos Gyulája, aki megőrizné az utókor-nak.

SURÁNYI IMRE

HERZLIAN KORA REGGEL HAZHOZ KAPJA az UJ KELET megbiztatunknál: Strimberg, Szokolov 43 Telefon: 98 29 38

Resignáció és tespedés a Szovjetunióban

— Egy szemtanú megrázó beszámolója a szovjet intellektuelek elnyomásáról és megalázásáról —

Irta: GORDON HEATH

Gordon Heath az álneve egy nyugati szociológusnak, aki három évig Moszkvában tanult. Azért használja az álnevet, hogy megóvja a következményektől a vasfüggöny mögött élő informátorait.

Moszkvában 1970 március elején rendkívüli sajtókonferenciát tartottak. Szovjet és külföldi újságírók találkoztak 51 prominens szovjet zsidóval, akik az arabokat fenntartás nélkül támogató moszkvai politikai nyilatkozatot aláírták. Mialatt a fényképezőgépek berregtek, az egyik szövívő felolvasta: „Mint szovjet patrióták, elítéljük az izraeli uralkodó körök nevétségét, amelyeket, hogy minden zsidó nevében beszéljenek. A cionizmus mögött imperialista rablóerekek húzódnak meg, amelyek idegenek a néptömegek szemében.”

Csak két nappal azelőtt együtt ebédeltünk a nyilatkozat egyik aláíróival. Borisz — (ahogyan e cikk keretében nevezem) tudóse-ember, akinek neve nagy teljesítményei révén az egész országban ismert. A toalettnem, ahová azért vezetett, hogy elrejtőzzön egy „kolléga” elől, aki Borisz tudományos intézetét ellenőrző minisztériumban dolgozik, felháborodva mondta el nekem, hogy kénytelen rövidesen résztvenni egy sajtókonferencián, és Izraélt megbejegyezni. Az egész aljas hazugság, — mondta. A valóságban büszke Izraélre. Hozzáértározói vannak ott.

„Előbb vonakodtam a nyilatkozatot aláírni, csakhogy berendelték a minisztériumba. Maga már nem gyermek, mondta, tudja, hogy mi történhet. Ez nem volt blöff. Már ezt megelőzőleg ideiglenesen elvették tőlem a laboratóriumot, mint sokatmondó célszót. Munkám, amely értelem ad egész életemnek, oda lett volna.”

Csodálkoztam Borisz vallomással. Naivan azt hittem, hogy nemzetközi hírneve megvédi a kormány presszójától. Elmondta nekem, hogy telefonját ellenőrzik és hogy engedély nélkül nem tehetek nála látogatást. „A mi országunkban senki sem sérthetetlen”. — mondta Borisz. Bredsznev fél Kosziginól, Koszigin fél Bredsznevől és mind a kettő Podgornijótl. Senki, férfi, vagy nő, nem lélegezhet szabadon a szovjet uralom alatt.

Gyűlölt ezt az országot, a kormányt, a rendszert, a lealjasítást, amelyben élünk. Ne essen tévedésbe, valamennyien gyűlöljük, — minden gondolkodó ember, akinek szemében nem minden mindegy. Ebből azonban ne következtessen semmire. Nem lesz változás. Nem történhet változás”. A sajtófogadáson Borisz elkerülte, hogy rátekintsen.

Több szempontból Borisz esete tipikus, csaknem valamennyi szovjet intellektuelle jellemző, akit ismerek. A mély kétségbeesés állapotában élnek és ezt ki is fejezik megbízható barátok előtt, ott, ahol mentesnek érzik magukat a hangfelvevőtől, és spiclik-től. Ahogyan néhányan ezt kifejezik: „néma gyűlölnék”. A sztálinizmus visszatérése öt évvel ezelőtt kezdődött. A jelt Jurij Dániel és Andréj Szinyavszki kirakatpere adta meg, amelyet külföldön megjelent írásaikban a Szovjetunió ellen elkövetett rágalmazás címen folytattak le ellenük. A szovjet intellektuellek szemében most egészen világos, hogy rendőrállamban élnek. Egy fiatal történész mondta nekem: „Senki sem kísérl meg, hogy tegyen valamit. Ez teljesen reménytelen”.

A legutóbbi időben jelentkező kétségbeesett hangulatot főként Lenin századik születésnapjára való nagyszabású előkészületek teremtették meg. Az ezirányú erőfeszítések olyan óriási méretűek voltak, hogy a szovjet intellektuellek, akik Lenint mindig tisztelték, most eltávolodtak tőle. Most politikai fanatikusnak tekintik, aki mindenekelőtt hatalomra tört, és az ellenzék megsemmisítésé-

vel letette a jelenlegi szovjet diktatúra alapjait. Elképesztő módon lehangoló benyomást tett, hogy Lenin neve és képe 1970-ben szüntelenül az oroszok szeme és füle előtt lebegett. Egy építész-barátom, aki zenés gyári ünnepséget tervezett, utasítást kapott, hogy a zenét Lenin életét és művét kifejező módon állítsa össze. Egy írónak, aki kéziratot nyújtott be, azt mondták, hogy majd később közlik az írást, mert a Lenin-évre az anyag nem megfelelő.

A boszorkányétezők szenvedélyével fogtak hozzá a hatóságok a marxista-leninista vonal helyreállításához a különböző művészeti ágakban. „Liberális” hangok és szervezkedések sülyesztőbe kerültek. Így rendezvények bályozták meg a híres moszkvai Taganka színházat és „tisztították meg” repertoárját. Jurij Ljubimov „Figyeljétek arcotokra” című darabjának premijere után tíz nappal a párt egyik megbízottja jelent meg Ljubimovnál, aki ennek a színháznak az igazgatója is. Darabja a szólásszabadság jogát követelte. A pártmegbízott közölte vele, hogy a darabot le kell venni a műsorról.

Az orosz életnek műveletlen firkások által való politikálódása, akik mint korlátlan zsarnokok uralkodnak, olyan mértékű, amit az intellektuellek már örültségeknek neveznek. „Kulturtermékeink szellemileg sterilizáltak bennünket” — mondotta egy gyermek-meserő. „Ha jelenlegi szovjet rendszerünk 150 évvel ezelőtt fennállt volna, ugy nem orosz írónk soha egyetlen művét nem közölheték volna.”

Egy ismerősöm, a néhai John Steinbeckt hozta fel példának, amikor a hatóságoknak a művészethez való hozzáállását jellemezni akarta. „Steinbeck Amerika társadalmi problémáiról írt, minden szavát lefordították és hozzáférhetővé tették. Attól kezdve azonban, hogy felszóltak a vietnami háború érdekében, hirtelen rájöttek, hogy Steinbeck sosem volt író, hanem mindig a Wallstreet ügy-nöke volt.”

Orszoroszági, legalábbis így mondják az intellektuellek, csaknem reménytelenül és olyan mértékben züllött le, hogy a kormányköröktől kezdve a társadalom minden rétegéig, mindenki hazudik. „Mi vagyunk a világ legerőselemből országai”, mondta nekem egy orvos. „Minden hazugság, amely a párt céljait szolgálja, igazságnak számít. Az emberek érzik ezt, és ilyen értelemben is viselkednek. Morális érzékünk megrokkant, elűnt.”

Csehszlovákia megszállása csak fokozta az oroszok kétségbeesését. Még demoralizálóbb hatást tett a módszer, ahogyan az inváziót a kapcsolatok normalizálásának akarták beállítani. Tízennyolc hónap alatt Csehszlovákia nemzetgazdasága tönkrement, a Nyugatral való kapcsolatai megszüntek, intellektuelleit megtiltották. „Ha a mi politikáink így igaztak le egy másik országot, — vélte egy rajzóló barátom, — ahol a nép többsége támogatta Dubcek liberális politikáját, milyen reményeink lehetnek nekünk itt?”

Időközben az elnyomás és a büntető hadjárat a Szovjetunióban hónapról-hónapra fokozódott. Letartóztatások, tárgyalások, házkutatások és kihallgatások napirenden vannak. Olyan emberek, akik a sztálinizmus visszaállítására ellen tiltakoztak, elvesztették állásukat, irókat és színészeket felkeltésükre tettek, vidékre száműzték őket. Ennek az volt a következménye, hogy a másként gondolkodó emberek hangja elnémult, csak az merész politikai kérdéseket feltenni, aki hajlandó mártíriumot vállalni.

(Reader's Digest)

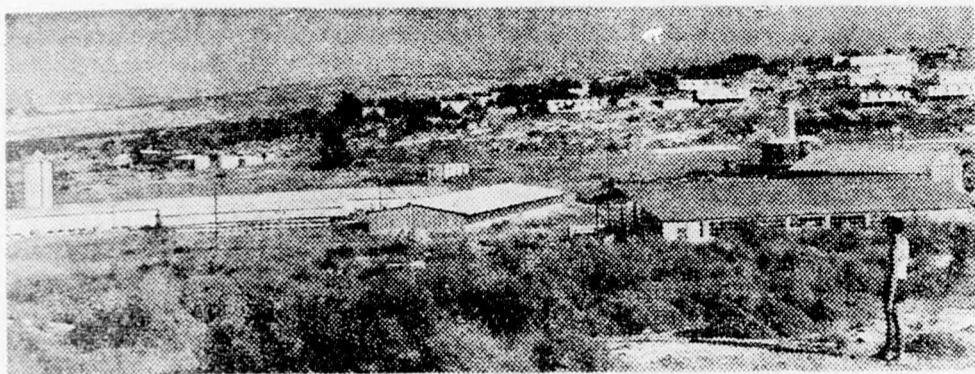
HETVEN ÉVES A KEREN KÁJJELET

Az ötödik cionista kongresszus, amely 1901 decemberében ülésezett Bazelben, december 28-án elhatározta a Keren Kájjet megalkotását Cvi Hermann Sapira professzor, kongresszusi delegátus javaslata szerint. A határozat értelmében a Keren Kájjetre hárul az errec-jisraéli földök megvásárlásának feladata a világ zsidóságának segítségével, hogy a föld Izrael népének örökös birtokává váljon.

Az évek folyamán a Keren Kájjetet nagykiterjedésű területeket vásárolt a korábbi tulajdonosoktól és ezek a területek szolgálták a későbbi államhatárok kialakításának alapját. De a földterületek legnagyobb része mocsár volt, vagy homokos, köves, sivatagi terület. Tehát mielőtt bármilyen hasznosítást, szelvényű fejlesztési munkákat kellett végrehajtani.

FÖLDTERÜLETEK KIFEJLESZTÉSE

Mielőtt egyáltalán szóba kerülhetne egy

GIVAT OZ KIBUC A KKL FÖLDJÉN

új s felállításának gondolata, alkalmasabb volt tenni az erre kijelölt földterületet. A hegyvidéken a föld köteleltetése az első lépés és ez sokszor hatalmas sziklatömbök eltávolítását követeli meg. Számos helyen a köteleltetési munkálatok elvégzése után két méterrel alacsonyabb a föld felszíne, mint korábban volt.

Sivatagi területeken az első lépés a homokbuckák elsimítása. Az utóbbi években a Keren Kájjetet új módszereket vezetett be a föld minőségének és termékenységének feljavítására, elsősorban az Arává területén. A föld minőségének javítását elsősorban két módon érik el: átmosás a föld felszínét, hogy csökkentse a talaj sótartalmát és más vidékekről hozott termékeny földréteget borítanak a termékeny talaj fölé.

A földterületek lakhatóvá és megművelhetővé tételének egyik fontos állomása vízvezetők építése, amelyek biztosítják a megfelelő százalékarányú nedvesség-tartalmat, de

ERDŐSÍTÉS A NEGEVBEN

ugyanakkor elejét veszik annak, hogy esők és áradások idején elöntse a földterületeket a víz. A vízvezetési munkálatok első fázisában kimélyítik és kiegyenesítik a patakok medrét, vízfűtő csatornákat ásnak az áradásoknak. A Keren Kájjetet földfejlesztési munkálatainak köszönhetően megművelhetővé vált egy millió dunám föld, amelyen eddig 708 városi és falusi telepítést létesítettek.

A Keren Kájjetet sokat foglalkozik utaképítéssel is. Az állam kijelölése után, a Keren Kájjetet dolgozóinak összesen 2200 kilométer hosszúságú utat építettek, elsősorban a hegyvidéki és a határmenti környékeken, hogy lehetővé váljék újabb települések létesítése.

ERDŐSÍTÉS

A mezőgazdasági megművelésre nem alkalmas földterületeken, a Keren Kájjetet er-

UTAT VÁGNÁK A GILBOA HEGYSÉGBEN

dősítési munkálatokat végez. Az elmúlt 50 év folyamán körülbelül 100 millió facsemetét ültettek el 400 ezer dunányi területen. Az erdősítés nemcsak a tájat teszi szebbé, hanem egyben megakadályozza, hogy a szeltek és az esőzések lemossák a talaj felszínén lévő termékeny földréteget. Ezenkívül természetesen az erdősítés hozzájárul a faipar különböző ágazatainak kifejlődéséhez is.

A pusztai területek beültetésén kívül a Keren Kájjetet 380 ezer dunám természetes liget és erdő újraültetésével is foglalkozik, miután ezek a területek többnyire kopárak voltak hosszú nemzedékeken keresztül megnyilvánuló hanyagság miatt.

JUBILEUMI EMLÉKEREM

A Keren Kájjetet tulajdonképpen a szöveg legizibb értelmében vett agrár-reformot hajtott végre, amikor a zsidó nép számára megvásárolta Erec Jisraél földjeit. A földhatóság létesítéséről intézkedő törvény értelmében az állam (a hatnapos háború előtti te-

ritületének 90 százaléka közvagyon, amelyet hosszulejratu bérbé adnak sikonok, kibucok, falvak és községeknek létesítésére.

Miután a mezőgazdasági célokat szolgáló földterületeken intenzív földművelés folyik, a terület, viszonylagosan kis ráteret ellenére is, magas életszínvonalat biztosít művelőinek. Ezzel együtt a Keren Kájjetet egyike a legszelebb köröket felölő cionista tevékenységnek: jóformán nincs olyan zsidó közösség a világon, amelynek tagjai ne gyűjtenék filléreiket a Keren Kájjetet célkitűzésének megvalósítására.

A 70 éves jubileum alkalmából a Keren Kájjetet emlékrmet adott ki, amelyet Nátán Krapp jeruzsálemi grafikusművész tervezett és amelyet egy neves francia éremöntőde vitezett ki.

Az emlékrmen látható dombormű realiztikusan ábrázolja a Keren Kájjetet egyik legfontosabb tevékenységét: az utépítést. Az érem egyik oldalán hatalmas buldozer látható, amint sziklát emel a magasba. Az érem hátoldalán a Keren Kájjetet erdősítési munkálatának állított emléket a rajzoló.

Izrael népe a leértékelés után :

»MINDEN CSODA HÁROM NAPIG TART!«

A hentes : „Olyan vevők, akik korábban soha nem alkudtak, most figyelik azt, hogy becsapom-e őket” —

Egy kávéházas : „Nem lehet megoldani gyakorlatilag az árelenőrzést” — Egy utcai cipőpuccoló : „Nagyon gyengén megy az üzlet...”

A HENTES:

(A Kármel-sukon van az üzlete, 1934 óta a husszakmában dolgozik. Mellékesen egy kis gyára is van, kolbászt termel.)

— Már fél éve kusznak egyre feljebb az árak. A legutóbbi időben kilónként 2 fontal ment fel a hus fogyasztói ára.

— Mi a helyzet az önök használatával?

— A nagykereskedő és a kiskereskedő haszonkulcsa nem változott.

— Hogyan fogadják a vevők az új helyzetet?

— Pszichológiai változás történt. Olyan vevők, akik azelőtt soha nem alkudtak, most azt figyelik, hogyan számolok, nem csapom-e be őket.

— Ami az eladott mennyiséget illeti?

— Ebben a tekintetben is változás mutatkozik. Az emberek kevesebb húst vesznek. Az első napokban katasztrófális volt a zuhanás. Negyven százalékos.

— Fagyasztott húst árul?

— Nem árulok. Rájöttem, hogy első osztályú hentesboltban nem szabad fagyasztott húst árulni. Ezelőtt hat évvel árultam és nagyon sok bevőmet elvesztettem.

— Miért?

— Bejön a vevő, lát egy szép darab friss húst, amelyet abban a pillanatban vettem ki a jégsekrényből. Eladom neki annyit, amennyibe a friss hús kerül. Utána a vevő gyanakodni kezd: hátha fagyasztott húst adott el nekem a mérsáros? ...

— Tehát?

— Ne gyanakodjon! Nálam csak friss áru kapható.

Irtó: RÁFÁEL BÁSAN

— Hogyan látja a huskereskedelem általános jövőjét?

— Világszerte hushiány van. Nálunk több vagónmarhá lehetne tenyészteni. Véleményem szerint ez a megoldás.

— Hogyan képzeli?

— Például a Golán-fennsík kiválóan alkalmas marhatenyésztésre.

— Gondolja, hogy ünnepek előtt tovább drágul a hús?

— Nem lehetetlen. A nagykereskedők szerint erre valószínűleg sor kerül.

PROFESSZOR-FELESEGEK:

(Közudomású, hogy a jeruzsálemi és a tel-avivi egyetem közgazdász-professzorai azt tanácsolták a kormánynak, hogy sokkal nagyobb arányú legyen a leértékelés. Felhívtam telefonon két professzor feleségét.)

— Először Michaeli professzor feleségét kérdeztem meg, hogy mi a véleménye a leértékelésről. Ezt felelte:

— Nem foglalkozom közgazdasági problémákkal és különben is jobbnak látom, ha nem foglalkozok állást.

(Felhívtam telefonon Barkai professzor feleségét, aki ezt mondta)

— Nem hiszem, hogy a mi életszínvonalunk jelentős mértékben csökkenne. Különben pedig megjegyzem, hogy az én férjem nem a Barkai-család szempontjait nézi, amikor gazdasági kérdésekben tanácsot ad, a kormánynak. Nem kell megjedni, lehet,

hogy az árak kicsit felmennek, de azért nem halunk éhen ...

A CUKRASZ:

(A „Herli” nevű tel-avivi kávéház és cukrászda tulajdonosával beszélgettem.)

— Milyen változásokat észlel?

— Egyelőre nincsenek változások. A vendégek a régi árakat fizetik a kávéért, teaért, ahogy én is a régi áron szereztem be az árut.

— Csökkent a forgalom?

— Az első napokban, közvetlenül a leértékelés után, igen. Azután helyreállt az egyensúly.

— Mi a helyzet a cukrászdában?

— Ott nagy baj van. Minden nyersanyag ára felment. Ami a cukrászda eladási árait illeti — a Dov Jozsef-korszak óta nem volt a mi területünkön árelenőrzés. Véleményem szerint, nagyon nehéz megoldani a cukrászda árelenőrzését. Nem is érdemes.

— Mi, cukrászda-tulajdonosok kemény versenyben vagyunk. Kalkulációnk reális. Olyan árut adunk, hogy vonzó legyen a közönség számára, minőség és az ár szempontjából. Ha a munkaerő nem drágul meg, komoly árdragulásra nem kell a publikumnak, cukrászdai törzsközönségünknek felkészülnie.

A CIPOTISZÍTÓ:

(Egy cipőtisztítóval beszélgettem. Orheyle ott van a tel-avivi Rothschild és Allenby utcák sarkán.)

— Emelte az árakat?

— Nem emeltem. Vigyázok a stabilitás-
ra!

— Mibe kerül manapság a cipőtisztítás?

— Fix árak nincsenek. A szivtól függ.

— Hogy-hogy?

— Kipucolom a kliens cipőjét. Kérde, mivel tartozik. Mondom, hogy 80 grs. — Ilyen sok? — Kérde elszörnyülködve. Más meg ad egy egész fontot és nem kéri a visszajárót, már megy is tovább. Mondom, ez a szivtól függ ...

— Mióta ül itt, ezen a sarkon?

— Huszonnyéve. Reggeltől estig.

— Családja van?

— Hatan vagyunk. Egyszobás lakásunk van Chulonban.

— Mit mond az asszony a leértékelésről?

— Jobb őt nem hallgatni. Azt mondja, hogy fél bemenni a fűszereshoz, olyanok az árak.

— Tehát kitar a korábbi árak mellett?

— Egyelőre. Az ünnepekig minden esetre. Sajnos, gyenge az üzlet ...

A FÜSZERES:

(Egy jólmenő, tel-avivi fűszerkereskedés tulajdonosával beszélgettem.)

— A leértékelésig a legtöbb árut hitelbe

adta a nagykereskedő. Egy-két hónapos előre-dátumozott csekket kapott érte. Ma készpénzt követelnek. Egy napon hitelt sem kaphat az ember.

— Milyen az áruellátás?

— Bizonyos árukból hiány van a leértékelés óta. Azelőtt bőségesen kaptunk mindent, csak rendelni kellett. Ma egyes árukkal úgy látszik, spekulálnak.

— Hogyan állunk az árakkal?

— Mindenek előtt a külföldi cikkek árament fel. A különböző konzervek, halak, stb. Husz százalékkal.

— Hogyan viselkednek a vevők?

— Mintha megbolondultak volna. A napokban bejött például egy asszony — hát magának és nekem együtt annyi pénzünk lenne, mint neki! —, és képzelve, árelenőrzést hajtott végre, mert arra hívatkozott, hogy az újságok szerint a közönség éberségén sok minden mulik. Hát ide jutottunk!

A KOLDUS

(Következő beszélgető-partnerem egy tel-avivi koldus volt.)

— Mivel foglalkozott, mielőtt koldus lett?

— Kioszkom volt Rison Lecionban. Nem ment.

— Most megy?

— Nem panaszkodom. Ugyis azt mondták, hogy milliomos vagyok. Ez nem igaz. Csak azért mondták, mert televízióm van. De a tévét nem lehet megenni.

— Család?

— Két gyerek, öt unoka.

— Miért nem segítik a gyermekei?

— Nem jut nekik ilyen fényűzésre, dolgoznak szegények.

— Mit?

— Hordárok.

— Hová való a család?

— Törökországiak vagyunk.

— Hány órát koldul naponta?

— Reggel nyolctól délután négyig. Éppen elég. Van itt a környéken megegy koldus. Nagyon rendes ember. Maga, mint újságíró nem tudna elintézni neki egy kis segítségét?

— Megpróbáljuk. Mondja, hogyan hatott ki a leértékelés a maga jövedelmére?

— Mi az, hogy leértékelés?

— Azt jelenti, hogy a font kevesebbet ér.

— Nem tűnt fel nekem.

— Ha valaki egy agorát akar adni magának, azt is elfogadják?

— Dehogy fogadom el! A minimum nálam 5 agora.

— Mi az a hangszer, amelyen muzikál?

— Ott a neve. Keleti típusu balalajka.

— Miért muzikál?

— Szégyen lenne pénzt kérni az emberektől semmiért. Hát legalább muzikálók nekik.

— Milyen dalokat játszik?

— Görög, török és spanyol dalokat. Újabban jiddis énekeket is műsorra tűzök. Megénekelek is. Akár a Jehoram Gáon.

— Mi történt a lábával?

— A háboruban hagytam. Franciaországban.

— A lakás a magáé, ahol a családdal lakik?

— Ha az enyém volna! Egy özvegy asszonyé. Jövőre lejár a bérleti szerződés, aztán mehetünk. Szeretnék addig valami állás-hoz jutni.

— Például?

— Ha liftesnek felvonnának a városházára. Gombokat nyomogatni én is tudnék ...

TEMLOMI TITKAR:

(Telefonáltam a tel-avivi Nagytemplom titkárságára. Egy Silo nevű titkárral beszéltem.)

— Hállo! Igaz, hogy felemelték az ünnepekre a helyjegyek árát?

— Rémhír! Egy szó nem igaz belőle!

— Mibe kerülnek a helyek?

— Férfiaknak 100-120 font, az asszonyoknak 30-75 font.

— Elkelték a helyek?

— Majdnem mind. Még van 28 helyünk. Megjegyzem, hogy rabbi, katonák, rendőrök csak félárat fizetnek. Boldog újévet kívánok!

Vagyis a körinterjú tanulsága, hogy az emberek már megszokták a leértékelés által kialakult helyzetet. Most is bebizonyosodott a nagy igazság, hogy minden csoda három napig tart csupán.

Amerikai olvasóink figyelmébe!

KÖSZÖNISE ROKONAIT, BARATAIT IZRAELBEN ES AZ EGESZ VILAGON

családi örömök, születésnapok, házassági évfordulók, ros-hásáná és egyéb események alkalmából

AZ **UJ KELET** HASABJAIN

KAHAN KALMAN Phone: 633-0564, 633-0543 Iroda: 925-3700 Uj címe: 619, EAST 2nd Street, Brooklyn N. Y. 11218

ELŐFIZETÉSI ÁR LEGIPOSTÁBAN

minder nap	3 hónapra	22.00 \$
péntek és ünneppnap	6 hónapra	16.50 \$

HADIÜZEM HAIFA KÖRNYÉKÉN!

Gépész, lakatos, hegesztő, fém-munkás

ÖN

állandó munkahelyet, biztonságot, teljes szociális feltételeket, fizetéssel szakmai továbbképzést keres?

FORDULJON HOZZÁNK

Az üzem képviselője személyes megbeszélésre fogadja kedden és csütörtökön 16.30-tól — 18.30-ig, a városparancsnok irodájában, Haifa, Rech. J. L. Perc 10.

● LEVELCIM: DOAR CVÁI 2639.

Hőseim bölcsőbbek nálam

gedélyezett számomra irás céljából. Ezenkívül különleges kávékiutalást is kaptam. Voltak persze, akik elleneztek a kivételzés ilyen nagy fokát, de az igazi szenvedések útját a gazdaszónok járatták meg velem. Aki irodalom és irókedvelő volt, 10 deka kávét adott és egy kis ráadást. De ha főleges időpazarlásnak tartotta az irodalmat, két órát áthattam sorba a porcióért. Ime, a Via Dolorosa írói — kibuci kiadásban.

Külön probléma, hogy a kibucban mindenki megmagyarázza, milyen elbeszélést írtál tulajdonképpen és jótanáccsal szolgál. Természetesen veszik, hogy én ne adjak tanácsot a traktoristának, hiszen nem értek a traktorhoz, viszont azt magától értetődőnek találták, hogy a traktorista jótanáccsal szolgál az irodalom terén. Akkor is, ha nem ért hozzá. És az ember nem tehet mást, minthogy jó képet vágjon a dologhoz.

Jóbarátom és kollégám, Mose Sámír, Miszmár Háemek tagja volt akkoriban. Első három elbeszélése kapcsán, estétől hajnalig ülésezett a kibuc. Egyszerűen ráültek a tollára. Ez akkor is megvilághat egy író, ha vasból van. Az ember nem mindig értelmezhet a marxi-lenini-angli vonalnak megfelelően és aki kibucban ír, készüljön fel rá, hogy néhány száz irodalom-kritikus körében él.

A „Szürkén, mint a zsák” után következett a „Kj mondta, hogy fekte” és az első szindarab. Azután, na igen, 30 könyvet írtam. Amikor a bölcs prédikátor a tulságosan sok könyv összeírásának veszélyeire figyelmeztette tanítványait, én úgy látszik nem tartózkodtam a környéken. A krízis, — úgy értem kibuci életmód krízise — a „Férfi utja” idején következett be. Egy fejezet napvilágot látott és a kibucotagok tiltakoztak a regény kiadása ellen. Szegények nem tudták, hogy összesen ezt az egy fejezetet írtam meg. Viszont számomra elvi jelentőségű volt a kérdés: irhatom-e azt, amit akarok, vagy nem. Megírtam az egész regényt, a kibuc szeretetétől áthatva írtam meg a könyvet, de nem hazudtam. Az igazságot írtam, a valóságot, ahogyan láttam, a tényeket, amelyek megafolthatatlanok.

A kibucban tiltakoztak, azzal érvelve, hogy mindaddig, amíg a kibuci életforma csak kevesek utja, nem szabad kitergetni a kibuci élet szennyesét. Én másképpen vélekedtem és miután a kibucban képtelenek voltak megemészteni véleményemet, csak két-között választhattam: vagy kiadatlanul hagyom a könyvet, vagy megyek. Az utóbbit mellett döntöttem.

Elsőször mosámba mentem, mert a fizikai munka és az irás szintézisét kerestem. Szép sikereket értem el a karfiol természetében és erre büszkébb voltam, mint könyveimre. A színházi próbákat Tel Avívban tartották és Tel Avívban voltak a kiadók is. Így végül Tel Avívba költöztem.

Az író élete sehol sem könnyű és különösen nem egy ilyen kis országban. Izraelben jóformán alig van író, aki megél az írásból. Mose Sámír a Szochint londoni kirendeltségén dolgozott. Meged, Bartov és mások, a külügyminisztérium alkalmazásában állnak, vagy újságíróként keresik kenyérüket. Tehetséges fiatal emberek pazarolják erejüket, mert élelmet kell hozni kicsinyeknek a dzsungelből. Ha tényleg a szellem népe vagyunk és tényleg fontos számunkra, hogy legyen irodalom, meg kell találni a megoldást erre a problémára is.

Amit Mose Sámír csinált Londonban, azt nyugodtan elvégezhetné volna tíz jó hivatalnok. De a tíz jó hivatalnok egyetlen jó regényt sem tud megírni. És ha az írók tényleg a nemzet kincseinek számitanak, vigyázni kell rájuk. Mindenki tudja, milyen pazarlás gyémánttal szántani. És ha lehet szubszidiúmot biztosítani a paradicsomnak, miért nem lehet szubszidiúmot biztosítani az íróknak, aki 2-3 évet fektet egy regénybe. A kérdés az, milyen fontos számunkra az irodalom. A magam részéről nem tudom könyvek nélkül elképzelni az életet.

A felnőttek számára írt könyveim közül legkedvesebb számomra a „Judas Is-Krájot”, amelyet egyébként angolra, spanyolra és franciára is lefordítottak és nagyon jó kritikákat kapott. Viszonylagosan nyugalmas körülmények között írtam, amikor építőmunkás voltam New Yorkban. Pontosan meg voltak ugyanazok a feltételek, mint a kibucban és rájöttem, hogy a testi munka, felegyülemző szellemi feszültséget eredményez. Szerintem, ez a legkomolyabb és legmélyebb minden írósom közül.

A szindarabok szempontjából különbséget kell tenni a kasszasikeret és a kritikai sikere között. Ma már kevesen gondolnak arra, hogy „A Neveg homokján” megemeltet 1949-ben a Habima színházat a pénzügyi összeomlástól. A „Kaszablan”-t 606 alkalommal játszották (nem a zenés változatát) és az „Eldorado” színházban és filmen egyaránt sikert aratott. Ez volt egyébként Gila Almagor és Topol első filmje.

ILATO az Új Kelet irodalmi figyelője

Jövőre emlékezik meg a világ Heine születésének 175. évfordulójáról. A kiadók új Heine-köteteket rendeznek sajtó alá, néhány monográfia megjelenését is jelzik, s a központi Heine-ünnepség Düsseldorfban lesz, ahol a szülőházát — Bolkerstrasse 63. — emlékműzemmá akarják nyilvánítani. Ennek pillanatnyilag csak egyetlen akadály van. A ház a Weidenhaupt cukrász és pék-dinasztia tulajdonában van, s hallani sem akarnak annak eladásáról. A Heine-emlékbi-zottság persze azt reméli, hogy végül mégis megállapodásra jutnak a családdal és 1972-ben semmi akadály nem lesz a muzeum megnyitásának.

„Az öt hegedűművész” címmel új szimfóniát írt Agatha Christie. Az ősbemutatója a darabnak Cambridgeben volt, de az őszi szezonban egy londoni színház is műsorra tűzi. Ennélfogva egyidőben két Agatha Christie-darab is szerepel majd a londoni színházak műsorrendjében, ugyanis az „Egergőgő” című bűnügyi darabja már kilenc éve egyfolytában fut. Ez a legnagyobb közönségsiker az angol színház történelmében. Az új Agatha Christie-darab egyébként bűnügyi komédia.

Joszf Kárler válogatott verseit kiadta a tel-avivi Perec-intézet, a jiddis nyelvű irodalom és költészet értékeinek gondozója. A költő nemrég alijázott a Szovjetunióból, s most megjelent kötetében az 1949-1970 között írott versei jelentek meg. Az előző Dov Szádán professzor, a jiddis irodalom egyik legszámottevőbb elemzője írta.

Az UNESCO — az UNO kulturális világszervezete — felmérése szerint, 1970-ben ötszáz ezer új könyv jelent meg a világon, összesen nyolcmillió példányban. A nemzetközi könyvtér 1950 és 1970 között megkétszereződött, a világon megjelenő könyvek példányszáma pedig megháromszorozódott.

A francia kritikusok szerint, az évad nagy eseménye volt Dosztojevskij Bűn és büni hódésének tévé-változata, amelyet a párizsi televízió stúdiójában forgattak. Raszkolnyikovot új felfogásban, nem neurotikus fiatalemberként, hanem megfontoltan gondolkodó lázadóként ábrázolta a színész, François Marthouret.

A héber fordításkultúra nagy vállalkozása a teljes Kafka-sorozat, amely a Schocken-kiadó gondozásában jelenik meg. Most adták ki az író hátrahagyott műveinek kevésbé ismert darabjait, — novellákat, emlékező jellegű karcolatokat — tartalmazó kötetet „Tiur sel mávávk” — A harc ábrázolása — címmel. A Kafka-írásokat Simon Sandbank fordította a német eredetiből héberre.

A hadsereg kiadójának népszerű sorozata, a „Tarisznyakönyvtár”, amely a világirodalom és a héber írók legjobb lektúráit adja a katonák kezébe. Most jelent meg a sorozatban egy Csehov-kisregény, „Parasztok” címmel.

Lion Feuchtwanger özevgye, a nagy író könyvei után járó honoráriumokból díjat alapított fiatal írók serkentésére, megajuttatására. A kelet-berlini művészeti akadémiára bízta a díj rendszeres odaítélését. Az özevgye, Maria Feuchtwanger Amerikában él, most azonban személyesen látogatott el Kelet-Németországba.

Mordecháj Nöor, a hadsereg rádiójának helyettes parancsnoka, izgalmas könyvet írt az ifjúságnak „Háchevre hátovim, o hákráv böszderát hácábárim” — A klassz társaság, vagy harc a szöberek fasorában — címmel. A „Máráchot” — a hadsereg kiadójánál jelent meg.

Hatmillió frank deficit mutatkozik a párizsi híres Chatelat színház mérlegében. Bezárt a műintézet, de a színház művészeti és technikai személyzete elhatározta, hogy az új szezonban folytatják a munkát — házi-kezelésben. Megállapodást kötöttek a hitelezőkkel, hogy a jegyeldadásból származó bruttó-bevételt 10 százalékát kifizetik nekik, tehát mindkét fél mentő.

Ötven évvel ezelőtt alakult meg a PEN, az Írók Világszervezete, s a jubileumi kongresszust ebben a hónapban tartják az if fővárosban, Dublinban. „Milyen változások történtek fél évszázad alatt az írók helyzetében és mi a feladat az íróknak változó világunkban?” — ez a témája a dublini kongresszusnak. (Összeállította: b. p.)

PÁRIZSI IRODALMI LEVÉL

»Ó, JERUZSÁLEM«

(Dominique Lapierre és Larry Collins regénye, Laffont kiadó)

A nyári vakáció legkeresettebb és legnépszerűbb könyvei között szerepel Dominique Lapierre francia és Larry Collins angol író

könyvből. A filmre kíváncsi dokumentumregény bizonyára újabb és újabb Izrael-barátot gyűjt s reméljük, hogy a két szerző

Dominique Lapierre és Larry Collins, a két szerző

közös műve, amelynek címe: „Ó, Jeruzsalem”.

A két szerző, újságírói és írói képességét már előbbi két műben is megcsodálhattuk, és most sem valloott kudarcot társulásuk.

1964-ben szintén közösen írtak egy felejthetetlen érdekes regényt „Paris brule-t-il” (Ége-e Párizs?) címmel. A regényt filmen is megcsodálhattuk, és igen nagy sikert aratott. Másik közös művük, a „Tu porteras mon deuil”.

Dominique Lapierre és Larry Collins legújabb dokumentumregénye, az „Ó Jeruzsalem” igen nehéz és ugyanakkor érdekesfeszítő olvasmány. Jeruzsalem történetét mondja el a kezdetől napjainkig. A Bibliából vett ideetől kezdődik a 700 oldalas könyv, és e csodálatos sorok szellemétől áthatott a regény minden fejezete.

„Ha elfelejtkezem rólad, Ó, Jeruzsalem, felejtezzék el rólam az én jobbkézem. Nyelvem ragadjon az inyemhez, ha meg nem emlékezem rólad, ha meg nem emlékezem tékintem az én vigasságom fejének”. (Zsol-tárok könyve)

A térképpel, eredeti felvételekkel, dokumentumokkal ellátott regény megérdemelte a bestseller-sikert, könyvpiacban büszkén trónol a vaskos mű, és a francia olvasóközönség már megjelenése előtti napokban a „France soir”-ban részleteket olvashatott a

újabb kiváló művekkel ajándékoz majd meg bennünket.

Forrai Eszter

AZ ÉLETHEZ VALÓ JOG

(Folytatás a 12-ik oldalról) és izraelihez hasonlóan a klinikai rendelések bevezetésére, rendszeres felülvizsgálat lehetőségére mindenki számára, hogy a veszélyes és költséges betegségeket megelőzzék. Műtetei orvosi bizottságoknak kellene dönteni, nem pedig egyénileg a sebészeknek, akik közül bizony sok a „nagyvágó”, akiknek ilyenkor a műtétért járó busás honoráriumok járnak az eszükben. Egy ilyen, — mindent felölő — program természetesen reneteg pénz emésztené fel, de miután Amerika lakossága már ugys több mint 80 milliárd dollárt költ évente egészségügyre, a kérdés az, hogy miként lehetne ezt az óriási összeget a legcélszerűbben és a legracionálisabban felhasználni.

Kétségtelen, hogy egy ilyen hatalmas organizáció megszervezése és kiépítése nehézkes és bürokratikus. Tudjuk, hogy sok a panasza a Kupát Cholim ellen is, de azok, akik Izraelben bírálják ezt az intézményt, gondoljanak csak arra, hogy mi lenne, ha nem létezne állami betegsegélyző, képzéjük csak magukat a mi helyzetünkben, akik irigyljük őket Kupát Cholimjukért. Akkor bi-

zonyára más érzelmekkel jelennek meg a nyilvános rendezéseken.

Vagy vegyük példának a brit és skandináv betegbiztosítási rendszert, ahol szintén találhatók jogos bírálatokra okot adó hibák, de egyet értek: népegészségügyi szempontból országai a világ élvonalába kerültek. És még utóljára egy számadat: ha az Egyesült Államokban 1970-ben a csecsemőhalandóság egyenlő lett volna a norvéggal, akkor egy év alatt 70.000-e kevesebb amerikai gyermek halt volna meg!

Egy republikánus kormányfő, amelynek „hajafias kötelessége” a magántulajdon megvédése, nem nagyon várhatunk jelentős eredményeket ebben a kérdésben. Ha meg is szavaznak majd valami törvényt, az biztosan annyira fel lesz zizeve, hogy abból az összlakosságnak, illetve, akiknek arra legnagyobbszükségük lenne, édes-kevs jut majd. Így tovább kell várnunk és a világ legzadagabb országában, abban az országban, ahol korlátlan polgári szabadság uralkodik, a polgárnak mindenhez van joga, csak az élethez nem!

ASKENAZI ERVIN

Körut Magyarországon

— Részlet egy történelmi tanulmányból —

Írta: Dr. BATÓ JOMTÓV

Nem mondhatnám, hogy az az állás, amelyet mint a Keren Kájemet Lejiszrael nagymóniai igazgatója Bukarestben töltöttem be, sok szabad időt hagyott lustálkodásra. Nehéz, felelősségteljes munka nehezedett a vállamra, bárha az igazság megköveteli, hogy megmondjam: a román zsidóság szívében sok helyet szorított az eredsziszraeli harcunknak. Körünkben Cion nagyon is népszerű volt. A bukaresti Strada Mosiloron fekvő zsinagógában, a Bét Hámidrás vechiuban, Guttman Cvi rabbi, aki perze már régóta Tel Avivban működik, — ezt úgy fejezte ki: „A zsidó nép egyetlen vigasza: Erec Jiszrael!”.

Már három év óta székelttem Bukarestben, ahová hányattott életem során Bécsből költöztem át, amikor 1935 decemberében a Keren Kájemet jeruzsálemi központja felkért, hogy két hónapra tegyem át működésem színhelyét Magyarországra. Nem pénzügyi térs volt a feladat, hanem az, hogy a zsidó községek egy részét látogassam meg és mindenütt nyilvános előadás keretében világítsam meg a zsidó nép helyzetét a szétzórásban és ezzel kapcsolatban irjam körül a Keren Kájemet feladatát a zsidó nemzeti otthon felépítéséig.

Mindkét kérdés megoldása égetővé vált, hiszen Hitler már a német birodalom fűtőkerékéből az európai zsidóság létét fenyegette. A német zsidók most már többekévé jelentékeny számban vándoroltak ki Erecbe.

Az első világháború után a magyar zsidóság sorsa rosszra fordult. Az „ébredő magyarok” megkezdtek a zsidók elleni terrorakciókat: egyik zsidó-hajtsza alig ért véget, kezdődött a másik. Ide tartozott a numerus clausus is, amelyet a zsidó főiskolai diákok tekintetében a parlament törvénybe hozott és nem utolsó sorban Kun Béla és zsidó társainak kommunista volta, amit az egész magyar zsidóság rováására írtak.

De mindez nem tudta megingatni a magyar zsidóság nagyobb részének „magyar” öntudatát. Röviddel Budapestre érkezésem előtt Sándor Pál zsidó országgyűlési képviselő, aki a szélső asszimilációt hirdette, — parlamenti beszédében azt mondta:

„Ha kifiznek bennünket az országból, akkor a kivándorlás során hazánk határán el fogjuk énekelni a magyar himnuszot”. Amire egy magyar cionista igen okosan megjegyezte: „Hogy mit fogunk a határon énekelni, az tisztára dalárdaj kérdés. Sokkal fontosabb volna megtanácskozni, hogy hogyan menjünk!”.

A Jeruzsálemből kapott megbízatás nagyon megzavart, mert az szívesen vállaltam, bár személyi helyzetem kissé fura volt. En tudniillik, már 1910-ben, azaz akkor már 26 évvel ezelőtt végleg Magyarországot. Így hát ott voltam teljesen otthonos. De Bukarestből gyakran rándultam át Erdélybe, amely hatáskörömhöz tartozott. Ott akkor már a zsidó nemzeti érzés és a cionizmus nagy szerepet játszott. Boldog emlékeztél Jámber Ferenc szókta volt mondani, ha a csonka-magyarországi zsidókról beszélt: „Nem beszélünk már egy nyelvet, nem értjük meg egymást. Egészen más zsidóság él Erdélyben, mint Csonka-Magyarországon!”.

1936 ujesztendeje már Budapestet talált. Marton Ede, a Keren Kájemet magyarországi igazgatója, aki nemrég hunyt el Jeruzsálemben, — nagyon ügyesen előkészítette a két havi munkatervet amely 16-17 község meglátogatását tűzte ki célul. Személyesen elakart kísérni mindenütt. Programszerűen minden vasárnap reggel utra keltünk és csütörtökön este megint a fővárosban voltunk. Ezt be is tartottuk.

Világos volt előttünk, hogy a nyilvános ténykedés Budapestben kell megkezdőnünk és így elhatároztuk, hogy mindenkéltől a Pesti Izraelita Hitközség elnökénél, Stern Samu kormányfőtanácsosnál tisztelettel.

Nem egyedül jelentem meg nála, hanem Pfeifer Ignác műfegytemi tanárnak, a Keren Kájemet magyarországi elnökének kíséretében. A professzor rendkívül derék cionista volt, akinek — ha szükség volt rá — mindig meg volt a mersze, hogy sikra szálljon a Keren Kájemet érdekében, aminek Magyarországon, mi türes-tagadás, bátorság kellett.

Stern Samu a Dunántulról került Budapestre, miután Nyugat-Magyarországon a baromfi- és sajtóvilág terén nagy pénzbeli eredményeket ért el. Ellenfelei gunyosan „sajtós”-nak hívták.

Az anyagiakkal azonban nem érte be —

más babérokra is vágyott. Így került ez a vagyonos ember a nagy pesti hitközség élére. Bárha csak nagyon kevésbé ismerte a zsidóságot, de annál jobban gyűlölte a cionizmust, és váltig azon törte a fejét, hogyan lehetne ezt az idegen palántát a magyar földből kipusztítani.

Abban az időben a magyar kormány törvénybe hozta a kormányfőtanácsosi címet és mindjárt áruba is bocsátotta. Azt mondták, hogy átlag 5.000 pengő volt az ára. Főleg a zsidók vásárolták és az üzlet annyira virágzásnak indult, hogy majdnem minden chevre-gábe az új cím révén „meltóságos ur” lett. Stern Samu is nagyon büszke volt új címére.

Az új meltóságos ur a cionizmus elleni harcát a Keren Kájemettel kezdte. Kijárta a belügyminisztériumban a Keren Kájemet perselyek letiltását. Egyben azonban, mint ha csak pótolni akarta volna a hiányzó perselybevételeket, saját maga kezdett egy Erec Jiszraellel összefüggő gyűjtést, amelyet úgy hívtak, hogy: „Adomány a Szentföldön nyomorgó magyar izraeliták felsegítésére”. Minden fáradozása ellenére azonban az új alap csak nem akart népszerű lenni és a „könyöradományok” vajmi gyéren folytak be. De a meltóságos ur nem csüggedt el és folytatta rendületlenül antionista tevékenységét és vérmes reményeket fűzött az antiszemita magyar politika megváltozásához.

Mikor beléptem hozzá, a „sajtós” így üdvözölt: „Doktor ur, Ön nagyon alkalmatlan időben érkezett!”.

LAMPEL-LAPID TAMÁS:

H A J S Z A A PÁRDUCEVÉREK UTÁN

Rendőrségünk fennállása óta még nem szervezett élő emberek kérekerítésére érdekében olyan nagyszabású hajtsza, mint amikor elűnt a jeruzsálemi tüntetés után Marciano és Biton, a két párducevér.

A főbb utakon torlaszokat létesített a rendőrség, miközben a két illegálisba vonult párducevér Kneszet-tagokból álló küldöttség fogadott egy titkos rejtkehelyen, a tel-avivi Dizengoff-tér gyepszőnyegén. Szívélyes beszélgetés közben adta tudomására a küldöttségnek Marciano és Biton, hogy milyen feltételekkel hajlandók megadni magukat a rendőrségnek.

Miközben a rendőrség több helyen csapatát állított fel a kérekerítésükre, a két párducevér háromezer főnyi ifjú előtt megjelent és beszédet mondott a Málichi Jiszráel téren, a tel-avivi város háza népművelési cirkusz színpadán.

Felgyújtottak — ahogy ez már szokásuk — néhány képet, majd arra buzdították a tömeget, hogy józanságának birtokában, térjén haza, de olyan nagy volt a tömeg, hogy közlekedési dugó keletkezett.

A rendőrség nehezen tudott rendet teremteni, annál is kevésbé, mert a legtöbb rendőr a Marciano és Biton utáni hajtszában vett részt, ezért a két párducevér türelmesen várt, amíg a tömeg feloszlott. Végül szabad lett az út, könnyűszerrel elérték kis kocsijukat és távoztak a helyszínről.

A kocsin egyébként egy jókora transzparens volt, rajta a mozgalom bizalomgerjesztő jelvényével — vicssorított párdúc — és a következő szöveggel: „A FÖLD ALATTI TEVÉKENYKEDŐ PÁRDUCEVÉK”.

Sáár Hágáj-nál a párducevérek kocsija szabálytalanságot követett el. Megelőztek a tilosban egy állami kocsi, amelyben maga a rendőrminiszter utazott. Egy motoros rendőr utánuk vetette magát, megállította a kocsit és közölte Marcianoval és Bitonnal: — Ha ez újra előfordul, kénytelen lesz elvenni tőlük két pontot.

Jeruzsálembé érve a két párducevér sajtótervezetet hívtak össze, ahol néhány külföldi lap, hírigyónok, rádió- és tévéállomás tudósítója is jelen volt. Sokan jöttek, tehát a bejáratnál rendőr tartotta fenn a rendet. Ahogy ez már ilyenkor szokásos, az újságírók papírajt ellenőrizték.

A rendőrpáncsok éppen utban volt a kocsián, s az ülésekre szerelt kis hordozható tévé képernyőjén figyelte az újságírótervezetet lefolyását. Chácorba utazott a rendőrpáncsok, mert azt az információt kapta, hogy ott rejtőznek a párducevérek, archeológiai leletnek álcázva magukat. Eles és szinte példa nélkül álló logikai folyamat után megállapította a rendőrpáncsok, hogy

Erre rögtön visszavágtam: „Meltóságos uram, úgy hallottam, hogy a hitközségnek alkalmatlannak” neveznek minden olyan időpontot, amelyben Erec Jiszrael, avagy a cionizmus ügyében fordulnak ide”.

A meltóságos ur furán nézett rám, de aztán nagyot nyelt és másra akarta terelni a beszédet. En azonban egészen nyíltan a szemére hánytam, hogy letiltotta a Keren Kájemet-perselymunkáját és hogy acsarkodik mindennemű cionista tevékenység ellen.

„Ugy látszik — fűztem hozzá — hogy Meltóságod ebbeli törekvését össze akarja egyeztetni azzal a zsidóellenes légkörrel, amely a magyar kormánykörökben nagyon is világosan észlelhető”.

Zavartan rámnézett és azt felelte: Hogy mondhat ilyet? Hiszen éppen ezekben a körökben az antiszemitizmusnak se híre, se hamva. Ott antiszemitizmus nem észlelhető”.

„Nem észlelhető?” — vágtam közbe. „Hiszen világosra a zsidó sajtóban arról írják, hogy a magyar kormány már zsidótörvényeket készít elő!”

Stern elápadt és titokzatosan bevallotta: „A napokban felkerestem a kormány párt helyiségében Gömbös miniszterelnököt. Ő nagyon szívélyesen megveregette a vállamat és azt mondta:

„Urambátyám, ne aggódj, nincs semmi baj. Ha az idők folyamán a zsidó sajtóban lennének valami keveset súlyosbítani a zsidók helyzetén, akkor előzőleg értesíteni foglak”.

Stern ömeltósága nagyon meg volt elégedve ezzel a nyilatkozáttal.

(Befejezése következik)

KÜLÖNVÉLEMÉNY

SIKERT ÉS JÓSZERENCSET!

Írta: KÁRMEL JOCHANÁN

Egyelőre még nem lehet tudni, hogy Nixon elnök gazdasági intézkedései elérke-e a céljukat. A gazdasági életben az idő önmagában véve is fontos tényező, és nyilván még jónéhány hétre, sőt talán hónapra lesz szükség, amíg kiderül, hogy mennyire volt hatékony az elnök győgszere, a beteg amerikai gazdasági életre.

Különösen nehéz ilyen rövid idő alatt képet alkotni gazdasági lépések sikeréről, vagy sikertelenségéről, ha figyelembe vesszük, hogy Nixon intézkedéseinek egy egészen komplikált és sokatlan helyzetben kell segítenie.

Az amerikai gazdasági élet két olyan betegségben szenved, amelyek a tapasztalatok szerint általában kizárják egymást. Amerikában ma egyrészt gazdasági stagnáció van, jelentékeny munkanélküliséggel, másrészt ugyanakkor infláció, avagy a dollár értéke csökken és az árak emelkednek.

Ez a két jelenség egyszerre annyira meglepő, hogy nem hiszem, valaha is ilyen formában volt rá példa. Infláció ugyanis általában tulzolt gazdasági tevékenységnek és nem stagnációnál jelentkezik, stagnáció és munkanélküliség viszont rendszerint az árak csökkenésére vezet a csekély kereslet miatt. Amerika azonban — annak ellenére, vagy talán éppen azért, mivel változatlanul és vitán felül a világ legnagyobb gazdasági hatalma, — olyan nagymértékű kötelezettségeket vállalt magára otthon és szerte a világon, hogy egyszerre esett ebbe a két ellentétes betegségbe.

Nem vitás, hogy az amerikaiak ez alkalommal elhatározták, hogy radikális kurának vetik alá magukat, és elsősorban csak a saját érdekeiket fogják figyelembe venni. Nixon elnök egyáltalán nem csinált titkot ebből. Emlékezzünk csak, mit mondott: „Egy dollár továbbra is egy dollár ér, és azok az amerikaiak, akik amerikai árut vásárolnak, egyáltalán nem fognak károsodni. Ennek világosabban már aligha lehetett volna beszélni.

Persze, Nixonnak ezek az intézkedései valakinek a számlájára történtek, és ez a valaki csaknem az egész világ — Amerikán kívül. Külföldről mind nehezebb lesz árut exportálni az Egyesült Államokba. Minket, izraelieket sem érintett éppen először Nixon új gazdaságpolitikája, amire a legfőbb bizonyíték, hogy kormányunk néhány nappal Nixon intézkedései után, kénytelen volt leértékelni az izraeli fontot.

Annak ellenére azonban, hogy Nixon elnök intézkedései a husunkba vágnak, mégis minden okunk meg van arra, hogy megértéssel fogadjuk őket, sőt hogy sikert és jószerecsét kívánjunk az amerikai kormányzatnak az új gazdasági politikájához.

Mindent nem csak azért, mert az összes időnként felmerülő, és nem egyszer súlyos nézeteltérések ellenére Izrael legbiztosabb barátja Amerika, hanem azért is, mert nekünk, izraelieknek, legalább olyan fontos érdekünk, mint az amerikaiaknak, hogy az ottani gazdasági élet ne legyen válságos.

Ennek jellemzésére megemlítem, hogy Salom Rosenfeldnek, az egyik legismertebb izraeli publicistának hosszú évek óta van egy „Nálunk” című rovata a Májírban. Rosen-

BORITSUNK FÁTYOLT A MULTRA...

Indul az izraeli labdarugó bajnokság

Elképzelhetetlen a nemzetközi jó szereplés magas színvonalu bajnokság nélkül

Írta: MOSE HAREL

Szeptember 18-án kezdődik az 1971-72 évi labrugó bajnokság Izraelben. Szerte a világon már folytak a harcok a bajnoki pontokért. Mi elkétségünk egy kicsit, mert az elmúlt évi botrányok, bundázások, mérközések vásárlása és eladása erősen hátráltatta az előkészületeket. E-lőre kell néznünk a jövőbe és megjavítani azt amit elrontottunk.

A tavalyi idényben lezajlott sportbotrányok, vesztetések bundázások kivizsgálása folyik, várjuk az eredményeket. Mielőtt sportszempontból fátyolt borítanánk a multra el kell mondanunk az új évad indítása előtt, hogy sokkal többet várunk a tavalyi évtől. Labdarugósportunk Mexikóban kivívta a nemzetközi sportvilág becslését és mertük hinni, hogy ez a siker beláthatatlan fejlődés útját nyitja meg. Ehelyett viszont szeszünk. Egyetlen értékes eredményt értünk el, az európai viszonylatban komoly értékű jelentő svéd válogatottat legyőztük. Ez újra Izrael felé fordította a nemzetközi labdarugó-sport reflektor fényét, amely nagyon hamar elhomályosult.

Nem kell különösebb sporttudomány annak megállapítására: elképzelhetetlen eredményes nemzetközi szereplés akár a klubcsapatok akár pedig a válogatott szempontjából jószinonulati bajnoki mérközések nélkül, amelyek eredménye a zöld gyep és nem pedig a zöld asztalnál vagy espressók dugott sarkában dől el.

Az izraeli labdarugás nagy feladatok megoldása előtt áll. Nyakunkon a Bajnokcsapatok Azsia Kupája, a müncheni olimpia rangooni selejtező tornája és az új csapat kialakítása a müncheni X. VB selejtező küzdelmeire. Labdarugó csapatunk ott volt mind a mexikói olimpián mind pedig a világbajnokságon, tehát joggal követelhetjük, hogy megszerezze a müncheni repülőjegyet.

Az izraeliek imádják a labdarugást. Ha mér-

feld szatirikus módon, legtöbbször egy mondatos tömörséggel igyekszik jellemezni azokat a helyzeteket, amelyek nálunk felmerülnek.

Ebben a rovatban írta a multkoriban Salom Rosenfeld: „Amennyiben mindazok a sztrájkok, szankciók és munkaviszályok, amelyek nálunk az utóbbi időben előfordulnak, Amerikában történnének, akkor az izraeli gazdasági élet már réges-régen válságba jutott volna!”.

Erre szokták mondani, hogy telitalálat, aligha lehetne tömörebben és lakonikusabban kifejezni azt a függést, amely az izraeli gazdasági élet és az amerikai között mutatkozik. Ezért mondtam, hogy annak ellenére, hogy bennünket is nyilvánvaló kár ért, mégis számunkra végső fokon az a jó, ha az amerikai elnök, tőle kisse sokatlan keménységgel, igyekszik rendet csinálni országának gazdasági életében.

Igaz, ezután nehezebb lesz izraeli árut kivinni Amerikába, és jónéhány tízmillió dolláros veszteséggel számolhatunk emiatt gazdasági életünkben. Nem akarom a bajt kiszámítani, végső fokon még többről van szó, mint erről a néhány tízmillió dollárról. Hiszen minden ország célja a gazdasági függetlenség előléte. Izrael külkereskedelmi mérlege ilyen téren katasztrofálisan rossz, sokkal, de sokkal több árut importálunk, mint amennyit exportálunk. Nálunk tehát minden olyan lépés, amely még további nehézségeket gördít exportunk elé, számunkra nagyon nagy baj. Azonkívül mégjobban eltávolít minket a gazdasági függetlenség amugy is csaknem elérhetetlen végcéljától.

Ezen a nehézségen — és még a hozzá hasonlókra, — igyekezzek a font leértékeléssel segíteni. Ez természetesen súlyosan érint mindnyájunkat, elsősorban azokat, akik fix fizetésből élnek és nincs akire az áremelkedést „áthárítsuk”.

Nixon új gazdasági politikája tehát számunkra — mit titkoljuk — sok és nagy bajt okoz, de ha az elnök nem teszi meg ezeket az intézkedéseket, és az amerikai gazdasági élet válsága ennek következtében elmélyült volna, még szászor rosszabb lenne.

Hogy csak egy nagyon fontos és jellemző példát említsék: az amerikai zsidóság, adományok, segélyek, kölcsönök és befektetések formájában dollárok milliárdjait segítette elő az izraeli gazdasági élet felépítését. E dollárok nélkül gazdasági életünk talán még a mai napig is a husz év előtti, nagyon is primitív stádiumban volna. Nem tulzok, ha azt álloítom, hogy ezeken a dollármilliókon a kiesése csaknem megbénította gazdasági életünket. Es ehhez járulnak még azok a hatalmas összegek is, amelyeket segélyek és kölcsönök formájában az amerikai kormánytól kaptunk.

Ha az amerikai gazdasági élet komoly válságba jutna, akkor az a veszély fenyegetne minket, hogy ez a dollár-folyam csaknem teljesen elapadna, a potenciális adományozók és befektetőknek a nálunk fellépő nehézségek miatt ugyanis — minden jóakarattal — egyszerűen nem volna honnan venni a pénzt. Nem kívánom, hogy tapasztalatból megtudjunk, milyen következményekkel járna ez a részünkre.

leget akarunk vonni a lakosság számaránya, a rendelkezésünkre álló pályák és a külföldi pályák befogadó képessége között akkor nyugodtan megállapíthatjuk, hogy a kis Izraelben mostoha körülmények között is sokkal nagyobb — aránylag — a nézőszám mint sok nagy sportmulttal rendelkező európai országban. Ezt a közönséget tehát ki kell elégíteni. Színvonalas küzdelmekkel, becsületes és jó labdarugással. S ezt csak úgy érhetjük el, ha csapataink alaposan és jól készülnek, nem hanyagolják el az edzéseket és megszerzik a maximális erőnléteket.

Sokszor és most is de nem utolsó sorban hangsúlyozzuk, hogy az izraeli labdarugás fejlődésének egyik legfontosabb pontja: a nemzetközi kapcsolatok kiépítése. Nem gondolunk itt nyaklól nélküli teljesen értéktelen barátságos mérközésekre, hanem futballszövetségünk vezetőinek a legelősebb harcot kell megindítani, hogy csapataink bejussanak az európai kupa mérközéseire. Ez hatalmas lendületet adna az izraeli bajnokságnak is. Volna tét, amiért érdemes harcolni. Mexikó után az izraeli labdarugás számbajöhetővé vált Európában, de sajnos illetékes vezetőink nem használták ki ezt a lehetőséget. Nemugy mint a kosárlabdázók, röplabdázók és más sportágak képviselői. Miért csak a labdarugás, amely a legnagyobb tömegeket mozgatta meg, legyen a mostohagyerek?

Az ember hajamos elfelejteni a rosszat, épenugy mi is boritsunk fátyolt a multra és időzőlőjű szeretettel a bajnoki évad hajnalán a küzdelemben induló csapatokat. Előlegezzünk bizalmat és merjük remélni, hogy az új bajnokságban sokkal több örömmel lesz mint tavaly volt. Érdekes, színvonalas, fair és becsületes jó küzdelmeket várunk az izraeli sportbarátok szászereivel együtt.

1971. IX. 10 UJ KELET 15

HIRDETESEK ÉS ELOFIZETESEK FELVESZ

AZ

UJ KELET
natanjai
meghizottja,

Mittelmann,
Sáár Hágáj utca 14.
Geva gyógyszerár mellett

Irodalom és ujságírás

Sokszor tapasztalhatjuk, hogy művelt emberek is fogalomzavarba esnek, ha különbözőség kell tenniük író és ujságíró között. Nem tudják pontosan, ki az író és ki az ujságíró, mi az irodalom és mi az ujságírás. Nemrégiben egyik ujságicikk nyomán, hasonló fogalomzavarba esett, ismeretlen olvasótól levelet kaptam. Válaszom nagyjában ez volt:

Azt a kívánságát, hogy „Jelelemhez csatoljak néhány gondolatot, irodalmi érték megjelöléséről”, sajnálattal nem teljesíthetem azon egyszerű oknál fogva, mert én nem vagyok író, hanem ujságíró és soha, legutóbbi gondolatomban sem képzeltem magam írónak. Önt alighanem meglepi, ha most azt olvassa, hogy az ujságírásnak kevés köze van az irodalomhoz. Csak a hangszerük, a nyelv azonos és szerszámuk, a toll, vagy az írópénz.

Egyetlen lényeges különbségre hívom fel a figyelmét. Az ujságíró azt írja meg, ami történik, amit hall, vagy amit lát, annál pontosabban és hűbben, minél kevésbé engedélyezheti a képzeletét. Vagy hozzájárul valamilyen aktuális eseményhez, állást foglal (publizisztika), kellő tájékozottsággal és műveltséggel, elsősorban egészséges ítélőképességgel. Ez a képesség: az események gyors és hibátlan leírása, az emberséges és tárgyilagos kritika, az ujságírás minden területén, minden más szempontnál lényesebb, még a stílusnál is. Ismeretlen ujságírókat, írni nem tudtak, mégis nagy fizetést kaptak, tehát megbecsült ujságírók voltak. Hogy mutatóba egyet a sok közül meg is említsék: Tarján Vilmos kiváló rendőri riportert volt az Estnél, cikkeit azonban Keleny Simon, Mikos Lajos, vagy Szabó László ártira.

Az író, elsősorban a regényírók tulnyomó része, vagy a színpadi író — ellentétben az ujságíróval — éppen fantáziájával épít föl egész világot, összes benneélővel, jó és rossz emberekkel, akik mind a maguk elképzelt életét élik. Ha az író valóban művész, regényének vagy színművének alakjai valóságos élő embereknek látja és az olvasó egyik részükkel rokonszenvezik, másokat ellenszenvességek tart, mint maga az író is, ezeknek a lényeknek a megteremtője. Az igazi író, a benne élő isteni szikra kifürkészhetetlen alkotó-erejével mindegyik szereplőjében benne él, külön-külön azonosul velük, mert csak így képes arra, hogy igazi élőlényekként éljék életüket. Az olvasóban az alkotás lényegének felismerése nem tudatos, mert ő maga is benne él az író által létrehozott világban, annál inkább, minél tökéletesebben beleélte magát alakjaiba az író.

Gondolom, már nem vitás, hogy míg az író, képzeletével építi föl művét, az ujságíróknak éppen fantáziájukat kell legentebben lefojtania. Ami nem zárja ki, hogy az ujságíró ne használja művészi érzékét a kifejezés hangszerét, a nyelvet, sőt, sajátos, őt jellemző stílusa is lehet, ami az íróművészetben mindent megelőz és a leglényesebb. Van-

Írta: FARAGÓ MIKLÓS

nak tehát ujságírók, akik a maguk helyén művészek, de mégsem írók, művészi az ujságírásnak, de nem íróművészet. Egész névsort tudnék belőlük felsorolni, csupa nagy ujságírók, akik azért lettek nagyok, mert művészei voltak az ujságírásnak. Ime, (az élők kizárásával) válogatás nélkül néhány: Marton Ernő, Jambor Ferenc, Adorján Andor, Felek Gyéza, Kéri Pál, Rákosi Jenő, Tábori Kornél, Tóth Béla, Zsolt Béla, Zuboly (Bányai Elemér), vagy a külföldiek közül Luigi Barsini, a mainak valószínűleg apja, bár az ifju sem esett messze a fájától és Egon Erwin Kisch, hogy csak a legnagyobbakat említsük.

(A névsortól eltekintve, körülbelül ezeket írtam az olvasónak, ezekkel a szavakkal fejeztem be: „Ugy-e kérem, ezek után nem fog tévedésből íróknak nézni.”)

Mindéz érvényes bármely nyelvű irodalomra az ujságírásra, az angolra ugyanúgy, mint a kínaira. Ha azonban egyedül a magyar irodalom és ujságírás viszonyát vizsgáljuk, sok különleges, kizárólag a magyar nyelvű írást jellemző sajátosságokra bukkanunk. A különlegességek fitka a magyar nyelvnek még mindig nem teljesen kész épülete. Azonkívül a magyar nyelvre is érvényes a számban kicsi népek íróinak és ujságíróinak szociális helyzete.

A magyar nyelv leglényesebb, alighanem egyedülálló sajátossága, hogy nem a városi „intelligencia”, nem a művelt, iskolázott réteg beszél szépen és tisztán, hanem az Alföld medencéjében élő parasztság. Ez a nyelvterület a középső Tisza-mentén, északon a pálcós tájszólás, délen és nyugaton az Ö-betűs, keleten a nyírségi tájszólás határvonala között terül el. Az itt élő magyar-kun parasztság nyelve mentes minden tájszólástól, minden idegen hatástól és nyelvtanilag is hibátlan. Beszédük egyik vonzó szépsége, hogy háromféle E-betűt használnak, nem mint a pestiek, egyforma és egyhangú, nyílt, lapos E-halmozással. Rettenetes, ebben a szóban a négy E-betűt Pesten négy monoton, azonos hang, míg az alföldi medence parasztsági az első E-betűt közép E-nek, a másodikikat és a harmadikat E-nek mondják, az utolsót nem lehet vizuálisan jelezni, annak az E-betűnek a helye a közép E és az É között van. Tessék csak próbálni. Arra is könnyű rájönni, hogy a kecskeméti, vagy a „szögdediek” ott használnak Ö-betűt, ahol az említt medence népe közép E-t mond. (Egyik kivétel éppen a rettenetes szó.)

Az átlag budapesti beszédében és írásában hemzsegek a magyartalanosságok is. Vagy talán ujságot monddunk azzal, hogy a legtöbb iskolázott, művelt magyar egyszerű levelet sem tud tisztességesen megírni? Természetesen a kivételek nagy százával, a nagy tömeg azonban reménytelenül pusztítja a nyelvet és annak hagyományait.

Végső összefoglalásul megállapíthatjuk, hogy Magyarországon műveltek számíthat bárki, anélkül, hogy helyesen beszélne, vagy helyesen fogalmazza.

Elképzelhető ilyen csodabogár a franciák között? A művelt francia hibátlanul használja a nyelvet, akár beszél, akár ír. A francia nyelv olyan, mint egy jól-hangolt zongora: minden billentyűje tisztán adja a rábízott hangot. Minden művelt francia hibátlanul játszik ezen a zongorán, másképpen nem tekintik műveltek. A magyar nyelv azonban nem zongora, hanem — hogy továbbra is zenei képet használjunk — hegedű, aminek már az is jelentékeny teljesítmény, ha soha nem ad hamis hangot.

A magyar nyelv, amit használunk, mindenképpen egyéniséghez tartozik, míg a francia tökéletesen kiművelt nyelv lévén, ott minden betűnek és minden árnyalatnak megvan a helye. A francia nyelv befejezett épület, a legkisebb repedés sem fódözhető fel rajta. Nekik nincs miről vitakozniuk, mert mindent eldöntöttek az elődök és a franciák, a műveltek ezt a döntvénytart beszélik és írják.

A magyar nyelv nem olyan szerencsés, mint a francia. Ez az épület még vakolatlan, tehát egy művelt magyar ifju viszonylag jól és tisztán fogalmaz — ami minden franciára kötelező — könnyen azt képzelheti, hogy írói tehetség motoszkál benne. A fogalomzavar, különösen szerkesztőszövegekben egész élethez kiható lehet, amint azt minden idősebb ujságíró számos esetben tapasztalhatta.

A két hivatás összehasonlításának különösen kedveztek a múlt századbeli és a századeleji irodalmi és sajtóviszonyok, míg a modern magyar sajtóélet nagyjában különválasztotta az írókat az ujságíróktól. Régebben magyar író, különösen pályája elején, csak úgy élhetett meg, ha ujságírással is foglalkozott. Jókaitól kezdve, végig minden író és költő aktív ujságíró, vagy tényleges szerkesztő volt. Csak egy kivétellel tudunk: ez Retőfi. Pályája elején ő is segédszerkesztő volt az Életrékek-nél, de néhány hónapnál tovább nem bírta. Elterjedésében öröm olvasni, hogy ez az egyedülálló, kivételes lángész, kezdetleges irodalmi és sajtóviszonyok között is, még gyermekkorában, megélt a költészetből, sőt, volt bátorsága meg is házasodni.

Minél fejlettebb valamely ország sajtója, minél jobb viszonyok között élnek az írók és ujságírók, annál élesebben elkülönül a két életvitás. Az ujságíróknak eszébe sem jut, hogy íróknak képzelje magát, az író pedig legelőször vendégzerepel ünnepeken az ujságban, de legtöbbször nem ujságíróként, hanem irodalommal, amit a lap ráadásul ad a sok aktuális híryanag és publicisztikai olvasnivaló mellett.

Egy pretoriiai (Dél-Afrika) cég, egy szék megszerzéséértelté megint felmondott Johann Willert műépítésnek. A szerencsétlen fiatal ember ugyanis jóbízemien azt a széklet tolta egy néger ügyfele alá, amelyen fehér fonóke székült ülni.

Tel-avivi képek

A BŰVÉS Z

Óles betűk és hatalmas képek hirdetik már hetek óta a Mugrábi mozi bejáratánál a Fischke, a tartalékos című filmet. Jóval kisebb, vagy egészen pontosan szólva, semmiféle reklámot nem kapott az a vándorbűvész, aki az egyik nap koradélutánján éppen ott verte fel a sátrát. Persze, ezt a sátorverést sem kell szőszint érteni. A vándorbűvész sport-szattyórral és egy tömött kosárral érkezett a világot jelentő deszkákra, illetve a járdaszéchez, s lassu mozdulatokkal kezdett kipakolni. A csomagból előkerült egy összehajtható asztal, kalapok — (színtén összehajtható), poharak, üvegek és később egy varázsbögyös.

Miközben a férfi a csomagjai körül foglalkodott, lassan összegyűltek a kíváncsiskodók. Nem hivta őket senki, de megérte, hogy valami történni fog. A bűvész nem rejtette semmit az emberek elől, de nem is hivta fel talakodóan magára a figyelmet. Látszólag mozdulatlan, hogy tökéletesen tisztában van az érdeklődés-felkeltés minden fortélyával.

Igen, a közönség. Főleg fiatal fiúk és lányokból, meg néhány idősebb emberből tevődött össze. Mindannyian előre mosolyogtak, mintha csak azt mondanák: bennünket ugysem tud becsapni egy ilyen vándor-mutatványos, hát akkor miért ne szórakozzunk egy kicsit.

A művész közben készült a fellépésre, néhány rövid mondatokat is hallott, de inkább csak magához intézte szavait, mint hallgatóságához. Széles mozdulattal egy kendőbe tőrlte a száját, másik kezével borotvapengét vett elő. Nem mondott semmit, csak meghajlítgatta a csorba és piszkos pengét, mint aki minden szót feleslegesnek tart, hogy mutatványa valódiságát igazolja. Ha mégis lenne kételkedő, hát tessék, nézze meg a saját szemével, nem csalás, nem ámitás, a penge valódi acélból készült.

Már mindenki tudta, mi következik. Sokan áténezték a perc különlegességét, hiszen a kontraszt égbekiáltó volt: Tel Aviv központjában, ahol perenként autók száza húznak el, s ahol a környék üzletei tele vannak korunk legmodernebb berendezéseivel, amelynek bármelyike, de egyetlen csavarja is nagyobb csoda, mint ennek a kis, izda-dó homlokú, órag bohócának az összes tudománya. Talán éppen ez a különlegesség, ez a fonások az, ami fogvatartotta közönségét. A fiatalokat a soha-nem látott cirkusz, az idősebbeket pedig a régi, talán a világnak egy egészen más részében átélt gyerekkori élmény emlékezte és meglevencsedte.

A mester — mert adjuk meg neki ezt a tisztességet, ha már az élet ugys megtagadta tőle — még egyszer próbát tett a pengén: repedezett körmébe jókora darabot belevágott. Az emberek felszisszentek a látványra, s úgy látszik, ez volt az a lélektani pillanat, amikor az előadás elkezdődhetett. „Hölygeim és uraim, itt látjátok Önök a világ leghiresebb...“ a zenekar tust huz, a dobog perenek és megjelenik... Perse, mindez most elmaradt. Talán csak szegény művésznünk képzeletében játszódott le.

Bűvésznünk egy vízzel telt poharat emelt szájához, félig kiitta tartalmát s közben — mintha senki rajta kívül nem lenne jelen — az ég felé nézett és imát mormolt. Egy lapos üveg is előkerült, bizonyára szesz volt benne, húzott egy-két kortyot s egyre sűrűbben pislogott az égre. Ujjai közé vette a pengét, másik kezével törökfőzőbe tette a fejt, majd hirtelen mozdulattal kibontakozott a törökfőzőből s bevette az acéldarabot. Egy ideig forgatta a szájjában, majd a fel-felbuzgó nevetésekre válaszolva, kinyitotta a száját, s láthatóvá tette a nyelvét, a nyelvét csak ezután következett, Körüljárta szemét a 10-15 főnyi közönség, mintha bucsuzna fölül. A lefolyó izdagsá-cseppek könnykévé változtak az arcán, az emberekben meghűlt a vér, s mostmár lélegzetvisszafojtva figyelték az eseményeket.

A bűvész még egy darabig tartotta szájjában a pengét, majd lenyelte. Mégegyser nyelt, s köhögni kezdett. Heves roham ráta-meg egész testét, szinte már fuldokolt, de egy szemvillanása, amelyet a segedkező gyerekek felé küldött, tökéletesen megnyugtató: nincsen semmi baj, ez a rosszlélet része a mutatványnak. Mégpedig ilyen hatásos betéte. Az emberek megkövülten álltak, s az előkészített tányérba jócskán hullatták piastereiket.

Közben, szinte mellékesen, a mester ajándékot nyújtott az egyik lányknak, aki möhön bontani kezdte a kis csomagot. Amint hajtogatgatta a papirt, a csomagból valami berregő játék ugrott ki, egy pillanatra hallo-son megiszivta a lányt. De már a másik pillanatban hangosan felnevetett a jó — és milyen rossz, és milyen régi — tréfán. A feszültség feloldódott, az emberek is nevettek — véget ért a mutatvány az igazi cirkuszi véggel, a happy enddel. A bűvész visszakérte a lánytól az „ajándékot”, szépen visszaszorgolta: hosszú meg a nap, sok embert kell elkápráztatni. És sok pengét kell még nyelnie, hogy meg legyen az igazi betéte falat — a kenyér. Nehéz kenyér... Peér Gideon

EGY ORVOSI KARRIER TITKA

— Szerinted, mi az oka annak, hogy dr. Linkóczy olyan sikeres orvos? — Egyszerű. A képzelt betegekre ráhagyja, hogy valóban azok, a tényleges betegeknek meg beheszei, hogy hipochonderek... DEREK APÓS — Kedves fiam — mondja a papa a leendő vejének —, a lányommal most nem adok hozományt, de a halálom után min denem a tiétek lesz. A völégény megszeppenve kérdi: — És a kedves mama? — Ó is...

MARS furniture advertisement. Top: 'A RÉGI ÁRAKON! E HÓNAPI AJANLAT! Vásároljon MARS-nál és fizessen 30%-KAL KEVESEBBET'. Middle: 'SZEPTEMBER 1971'. Bottom: 'MARS TEL-AVIV, 158 HERZEL ST. RAMAT-GAN, 75 HERZEL ST. HAIFA, REHETER HOD, 20 NORDAW ST.' Grid of furniture items with prices: BÜFÉ 155 (IL. 595.-), BÜFÉ 156 (IL. 595.-), BÜFÉ 151 (IL. 570.-), EBÉDLŐ ASZTAL (IL. 265.-), EBÉDLŐ SZÉK (IL. 69.-), DUPLA-ÁGY (IL. 555.-), SZEKRENY (IL. 1230.-), FOTEL 462 (IL. 210.-), „CHEMED” duplaszapa (IL. 495.-).

EXHIBITION advertisement titled 'KIÁLLÍTÁS'. Lists various art exhibitions: JERUSALEM (IZRAELI MUZEUM), ROCKEFELLER MUZEUM, ENGEL KEPTAR, RINA KEPTAR, KÖZPONTI KEPTAR, MŰVESZEK PAVILONJA, HÁRARC MUZEUM, UVEGMUZEUM, 'KADMAN' NUMIZMATIKAI MUZEUM, NEPRAJZI MUZEUM, BAR KOCHBA KEPTAR, BEJT SZOKOLOV, HARAMATI KEPTAR, KATZ-UDAN, JOCHEVED HOCHGEBLEN, RIEBENFELD KEPTAR, HARAMATI KEPTAR, GALERIA '220', GORDON II, ROSENFELD KEPTAR, BEJT HÁAM, BEJT SALOM ALECHEM, TEL AVIV MUZEUM, AZ UJ EPULET, CAVTA KLUB, LONDON MINISTORE, MABAT, OVÁROSI KEPTAR, CHEMERINSKI KEPTAR, DVORA SCHOCKEN KEPTAR, HOSANA FINKELSTEIN, BEJT NECHUSTAN.

ZENEÉLETT

Szabolcsi Bence Herder-díjas

SZABOLCSI BENCE professor

Röviden már megemlékeztünk róla, mily magas kitüntetésben részesítették nemrégiben Szabolcsi Bencét, a világhírű magyar zsidó zenetudóst, mikor az 1970. évi nagy Herder-díjat ítéltek oda neki. Egykori tanítványa, Kroó György, a kiváló zeneiro, számos jelentős tanulmány szerzője, ragyogó mellettségét közölte, amelyet ebből az alkalomból a budapesti „Muzsika” című folyóirat juttatott számába írt.

A kitüntetés, amely alapítása óta most másodszor jutott magyar muzikusnak, Herder nevével szavatol azért a szellemért, amelyet tisztánemes szándékkal képvisel. A név a modern német irodalom hajnalát és beteljesülését idézi számunkra, a Goethe-Schiller-korszakot, az értelem s a szív felszabadulását és a nyelvi kiterjedést egyszerre, egy nép ontadatra ébredését és diadalmos bevonulását az európai irodalomba. Jelképesnek érzem, hogy Johann Gottfried Herder orvos volt és pap, a fiatal Goethe legjobb hatású nevelője, s ugyanakkor az az irodalmár, aki a németek számára az „irodalmi-kivüli irodalom” forrását fakasztotta fel.

Említések az európai fejlődés főerén

tartjuk a kezünket. Voltaire és Rousseau halála évében jelent meg Herder antológiája, a Népek hangjai, egy esztendő múlva Lessing Böles Nathanja, amely „ész és kultúra hidját veri a szellemi égtáj távolságára”, ekkoriban írja Kant A tiszta ész kritikáját és Schiller a Haramiákat. Ez a Paraszus igazán szédítő magasságában trónol. Innen belátni a népköltészet táját és Shakespeare, a klasszikus kultúrát és a lázadó jelent egyaránt. Ezek az óriások azt mondják, hogy német, és ez az jelenti, hogy Európa és azt is, hogy Ember. A legnagyobb német költő találja ki a világirodalom fogalmát, de talán erre is éppen Herder ihlette, aki népköltés-gyűjteményébe habozás nélkül felvette Sapphót éppugy, mint Callust, vagy Shakespeare, vagy akár a legelső Goethe-balladát is, így téve hitet a világgöltészet egységé mellett. Hadd emlékezzünk arra is, hogy Herder enciklopedikus szellem, ragyogó műfordító volt, a lírai multkenesnek éppoly hatásos „költője” — (Levelváltás Ossianról), mint amilyen utmutató kortársai számára a maga történelem-filozófiai gondolataival („Eszek...”).

Természetes, hogy a Hamburgban alapított. Bécsben kiosztásra kerülő Herder-díj bizottsága, amikor céljait tűzte ki, hogy elősegítendő a kelet-európai népek kulturális együttműködését — kelet-európai művészek és tudósok között évenként díjat osszon ki, a magyar zenészek közül először Kodály Zoltánra gondolt. Alakja szoborszerűen magadok Kelet és Nyugat történelmi-kulturális határmezsgyéjén. Ő volt első apostola nálunk a litterature orale és a történelmi műzene egységes szemléletének, ő volt a magyar nép kivételes nagyságrendű „weimari ihletésű” egyetemes nevelője, belőle áradt, sugárzott az a herderi fény, amely zenei, sőt irodalmi és tudományos életünket bevilágította mintegy fél évszázadon át. S ha van valaki közöttünk, aki megértette Kodálynak ezt a misszióját, aki felnőve mellé óriásként követni tudta és tudja őt, folytatni, továbbvinni, megőrizni, éppen a nagy Herder lán-

golásával és tehetségével, az Szabolcsi Bence. Csupán írásainak címeivel, vagy témáival is érvelhetnénk, népzene és műzene, európai és ázsiai dallamstílusokat, magyar és általános zenetörténelmi problémákat, verset és melódiát, kort és művészetét átfogó, felölelő, szerteágazó és hatalmas, mindig újszerű, egyszerre költői és tudományos életművével. Vagy felsorolhatnám, hogy műfordításával a magyar zene olyan kiemelkedő remekműveit tette megközelíthetővé a nyugati világ számára, mint a Falun és a Cantata profana, a Jézus és a kufárok, a Psalmus hungaricus és a Székelyfő. De ebben az ünnepi órában hadd idézzem inkább zeneakadémiai óráinak és a vele való beszélgetéseknek hasonlíthatatlan légtörét, a zene-tudomány utolsó, enciklopedikus tudású „varázslójának” jelenségét. Azokat a pillanatok, amikor zongorázó keze nyomom a Bach Kantátá, vagy a H-moll mise zenéje egy zsercask dűbörgő, gigantikus paraszttáncá alakul, amikor egy mozarti moduláció egy emberi sors közeledő, nagy fordulatának tanujává lesz, vagy amikor egy dal-lamnak testvérei, komponaj támadnak s a melódiá csodálatos asszociációk révén három, négyszáz év távolságát zengi át. Az ő műhelyéhez szokot-tak, sivárnak, élmény nélkülűnek érzik, akár csak a legnevesebbek, a legiehet-

ségesebbek technikai elemzéseit és filológiai felfedéseit is. Mert ez a műhely sohasem volt csak laboratórium, hanem pódiummá vált és szószékké emelkedett. A hangok innen hallgatva, beszélni kezdenek hozzánk, jelentésük támad, a művek megfogják egymás kezét, mögöttük és bennük kirajzolódik egy emberi arc és megelevenedik egy kor. Erezzük, hogy benne vagyunk a történelem áramában, hogy a művészet, az irodalom, a festészet fluiduma átjárja bensőnk. Ez a tudomány gyógyit és humanizálja nevel. Példával szolgál és megnevesít. Ismét Herder, a művelődéstörténet kiemelkedő alakja jelenik meg a képen: orvos és pap, nevelő és műfordító, a népművészet és a nagy irodalom egységének hirdetője, a művészet embereket összekötő hatalmának, csodájának profétája, kor és hazája egyik legnagyobb egyénisége. Vannak díjak és vannak díjazottak. Szabolcsi Bence Herder-díja a kivételes találkozás közül való, jelkép, amelynek igazsága kötelez.

KROÓ GYÖRGY

ITT AZ ŐSZ

— avagy „az izraeli olvasztókemence” —

Még ezejtől 15 évvel kezdődött a barátságom Mázállal, ahogy az országba érkeztem. Mázál a csifunk ajtajában állt, kopaszon, soványan, valami hosszú ingfe-lében. Járt a kis szája, kezze-lákkal magyarul, amiből egy szót sem értettünk. Magára mutatott vékony kis kezével.

— Korim li Mázál.

Vagyis közölte, hogy Mázálnak hívják.

— Szerencsét kíván nekünk ez a kisfiú.

— Ez nem fiú, ez lány — így a férjem.

Végül, hogy meggyőződjek, melyikünk tévedett, feleltem az ingét.

— Igazad van — szóltam.

Tovább magyarul a kis-lány, amit sikerült meg is érte-nem. Hogy a románit Goldsteinek van szardinája és ha nincs pénz, felírja.

Igy lett a négyéves Mázál a barátnőm és az ívrit tanítónőm. En magyarul beszéltem, ő ivri-tül. Pár nap múlva azt is meg-érttem, hogy az ő mamája elment Tel-Avivba egy igazi ban-bát hozni, de csak akkor jön vissza, amikor ő már katona lesz.

Végül megtudtam, hogy jól érttem, amit Mázál mesél. — Már egy éve, hogy elment a mamája kistestvérkét hozni, de soha többé nem jött vissza.

Mázállal folytatódott a barátságunk. Az uton várt, mikor a munkából jöttem. Együtt ebédeltünk, vacsoráztunk. Csinos kis ruhákat varrtam neki, a haja is megnőtt, helyes leánya lett belőle.

En észrevétlenül megtanultam héberül, ő meg magyarul. Egy pénteki napon töltött nyakat készítettem, a végeit cernával varrogattam. Mázál csodálkozva nézte ezt a furcsa műveletet.

— Ti ungarik cernát esztek sábatra? Mi témoniak ezt nem ennénk meg.

Igy társalogtunk kis barátnőm mel. Végül mostoha került a házukba, takaros, rendes kis me-

nyecske, de Mázál csak nem tágitott mellőlem.

Már az első osztályt járta, leckéit nálunk végezte. Kiváló tanuló lett. Akkor már az új síkunkba laktunk.

— Olyan máchik — szokta mondani —, hogy én ungaritül beszéltek, noszszéri, így még egy száfa von nekem. Ho megész a bágrut nekem, csináltsz nokkedli poprikás és dió torto.

Az idő rohant észrevétlenül és Mázálnak az ünnepi ebédhez még egy aranyláng is került. Ez volt az érettségi-ajándék.

Aztán Mázál bevonult katonának. Üres volt nélküle a lakás, de egyik levelezőlap a má-sikat érte.

— Jól vagyok, sába a jövő-hozo. — Minden bőséged, kedde este várjál.

Es így tovább. Így ment ez egy évig. Nagy volt a meglepé-tesem, mikor a lap helyett levelet találtam a postafiókjában.

— Nagy hirt kopsz most tölem. Megismertem egy fiú. Van neki kék szem, szőke hój, bárrut és fej is van neki. Szivem nekem tik-tak csinál tőe. Sábá-ro hozom neked. Igen, száfa neki is ungarí, kmo neked.

Megkönyveztem ezt a levelet. Hogyne, amikor Mázál már nagy lány lett, szerelmes, tik-takozik a szíve...

Péntek délután érkeztek. Ilán vállán két csik diszegett. — Fő-hadnagy.

Mázál csak úgy turbékoló kö-rülötte.

— Voltam Ilán imájánol. Mo-tek anyuka von neki. Csináltam neki ebéd. Mőcuján, mondo.

Végül elmesélték terveiket a jövőre vonatkozólag.

Szombat délután elmentek. A balkonról utánuk néztem. Bol-dogan karoltak egymásba. Mázál hátrafordult, intgetett.

Könnyeimet le akartam nyelni, de nem sikerült.

Egy lehellott sárga falevél ző-reje magamhoz térített.

Figyelmeztetve, hogy itt az ősz...

Sára Sálom

INNEN — ONNAN

Az angliai Lymington város kórházában két beteg fekszik egy más mellett. Az egyiknek Edward Heath, a másiké Harold Wilson. De még véletlenül sem a volt és a jelenlegi miniszter-emőkről van szó, hanem két tüdőgyulladásban szenvedő auto-mechanikusról.

Heath szenvedélyes szocialista, Wilson pedig konzervatív-párti, de — egy ápolónő kijelentése szerint — nagyon jól megérnek egymással.

Masagi Miva, a tokiói Mita-ka külváros lakója, nemrég öngyilkosságot követett el: a közeli mesterséges tóba vetette magát.

Bucsurelevében mélyesges sa-jmálátát fejezte ki, amiért nem várhatta meg azt az időt, amikor a föld, a víz és a levegő olyannyira szennyezett és fertő-zött lesz, hogy egy-kettőre végez az emberrel.

Ellen Haworth angol asszonyt halva találták blackburni laká-sán. A rendőrség megállapította, hogy nagy piszkokban élt, soha-sem fürdött. A vizsgálobíró is így

foglalta jegyzőkönyvébe a halá-le-setet: „belefulladt a saját szenny-nyébe”.

Ennek ellenére 92 évet élt.

New Yorkban a napokban megtartották a Sötétség gyerme-kei című vámpírkőről szóló film bemutatóját. Mindazok szabad-jegyet kaptak, akik a pénztár-nál aláírásukkal kötelezték ma-gukat, hogy a filmvetítés után átmennek a szomszédos terebbe, s vért adnak.

Egy chicagói könyvesbolt abla-kában az alábbi hirdetés olvás-ható: „Az őrdög reszket a féle-lemtől, ha meglátja, milyen ol-csón vásárolhat nálunk Bibliát. Siessen kihasználni könnyelmű-ségünket!”

André Colls, belga gazdaság-ügyi miniszter, rövid idő alatt 7000 csomagot kapott, s minde-gyikben egy kiló burgonya volt.

Igy tiltakoztak a paraszok a kormány legújabb — rájuk néz-ve katasztrófális — adó- és ár-politikájá ellen.

1971. IX. 10 UJ KELET 17

היא מצפה...
למתנת חג של
REVLON
לבחירה מ מצעד הבשמים העשיר

RAPHAEL SILK OF INTIMATE INTIMATE PUB AQUAMARINE SPRAY MIST JOLIE MADAME PLAISIR AQUAMARINE REPLIQUE MISS BALMAIN THAT MAN VENT VERT

REVLON KIVAN שנה טובה IZRAEL EGESZ NEPENEK

Dollárhoz rögzített cvikipuszi

Irtó: BENEDEK PÁL

Régén tudom, hogy Herakleitosznak, a görög bölcsnek igaza volt, amikor a polgári idősámtás előtt körülbelül ötszáz évvel kifejtette, hogy minden folyik, minden változik — vagyis panta rhei, ahogy jobb görög körökben mondják —, de hogy ennyire igaz volt, azt nem gondoltam volna.

Amikor megláttam a bíróságon Sammyt, aki természetesen Smuel volt eredetileg, csak a nagy idegenforgalomra való tekintettel vette fel ezt a nemzetközi csempész neveket, arra gondoltam, hogy valaha éppen a parikkancsok, vagyis a magányos hölgyek hivatalos szórakoztatói ülöztek a legkínosabb eleganciával, ők nyíratkoztak hetente és a Dárius kincseért sem kötöttek volna fel egy olyan nyakkendő, amelynek színe nem harmonizált az öltönyükkel.

Sammy felismerte, hogy az a világ elmult, ma mást követelnék a nők egy nemi bértől, mert megváltozott az általános ideál. Olyan szénakazalszerű hajzatot növesztett, mint egy pop-énekes, színezte farmernadrág és polóing fesztűl a testén, lábat meg sevrőcipő helyett gumipapucsba bújtatva.

Ez volt a munkaruhája.

A munkahelyét viszont már nem lehet ilyen tudományos pontossággal meghatározni, mert országos viszonylatban dolgozott, mint mondjuk egy frizidervállalat karbantartó szolgálata.

Nála a karbantartás ama szállodák környékén történt, ahol külföldi turisták ismerkedtek az ország szépségeivel. Sammy nem az idősebb, hanem a középkorú nőkre specializálta magát, mert fellett lélektani érzékével kiderítette, hogy a számára kedves évről-évről tartó nő fiatalitónak tekint. Ugyanakkor a kiejelű férfi társaságait, divatosnak tartják, ha a társaságában mutatkoznak és anyagi szempontból is nagyvonalúság jellemzi őket. Nem krajcároskodnak, ha fizetésre kerül sor.

Amikor erre a pályára lépett, még alig gagyogott angolul, de ma már tökéletesen beszél ezt a nyelvnyelvet, holott az oktatási tévé műsorait nem kísérte soha figyelemmel, de rendszerint böbeszedő asszonyok vették az utjába, tőlük leste el a nyelv rejteit.

Eljutott egy jó társalkodó színvonalra és közben a munkaszervezési módszerei is tökéletesedtek. Kezdetben alig tudta eldönteni, hogy mikor uszik be a hal a hálójába, vagyis sok volt nála az ürességek. Drága félórát pazarolt olyan asszonyokra, akik végül is meg akarták őrizni vele szemben az ártatlanságukat, vagy ha nem, hát azt hitték, hogy varázsos hatást tettek rá, a desztillált szerelemről lesz szó, amelynek párlata nem keveredik hitvány anyagiakkal.

Finom célzásait nem minden nő értette annak idején, amikor a súlyos gazdasági viszonyokra tett utalást, a szavait elégedtek kis röhögéscimpájú fülükkel.

Hamar belátta Sammy, hogy keményebb és célravezőbb eszközökkel lehet csak ezen a pályán eredményekre jutni és a siker feltétele, hogy már a partner kiválasztásánál tévedhetetlenül kell kiszűrni az olyan asszonyt, aki nem azért költött annyi sok pénzt a repülőjegyre, hogy lefekvéskor a habszékkel töltsön szállodai párnát ölelje magához.

Sammy egyiként szolidan irányította a vállalkozását, elkezdte a vitákat, mert nem akart kapcsolatba kerülni a rendőrséggel. Ezt az intézkedést jól ismerte még az előéletéből, amikor egyszer-kétszer megvédett és hozzányult a máséhoz, mikor nem lett volna szabad.

Kis tolvaj volt, sokra nem is vihette volna az alvilágban, pedig egyre csak arról álmodott, hogy rabló lesz belőle. Az is lett. Az asszonyi éretnyék elrablójá.

Ellentétben egyes kollégáival Sammy nem szerette a hosszulejtű munkákat. Ha azt mondta neki egy asszony a herliai hotelek egyikének környékén, a legromantikusabb körülmények között, hogy szeretne lemenni három-négy napra Éjlátba, tartson vele, ő bokros elfoglaltságára hivatkozott, sajnos, nem tud lemenni, pedig hogy szeretne. Azt tapasztalta, hogy anyagilag rosszabbul jár, ha turnézik, mert az országjáró kirándulásokon mindenféle emléktárgyra és más használati tárgyakra költik a pénzüket a nők, s végül neki kevesebb marad, mint amennyit kikalkulált.

Ha egyszeri randevükben számolt, akkor viszonylag szerényebb összeggel kellett beérnie, viszont annál nagyobb ügyforgalmat építhetett ki, tehát végső fokon jobban járt.

Akkor határozta el véglegesen, hogy felhagy a kísérgetéssel, amikor egy boldogtalan emlékü tavaszi reggelen egyedül ébredt Áskelon legrészebb hoteljének méregdrága szobájában, pedig éjszaka, mikor nyugovóra tértek, még mellette pihent a megrendelő.

Hajnalban aztán eltűnt. Talán a lelki megzavartottság miatt, mert előző este közölte vele, hogy honoráriumra tart igényt, ő bizony nem őr kedvtelésből, hanem a kenyérréso ember hivatástudatával jött erre a történelmi helyre, s vállalta Sámsón szerepét a botesináta — illetve dollárerinálta — Delila mellett.

Nos, elment reggelre a hölgy, még szerencse, hogy a hotelszámlát kiegyenlített. Ne ki a mardosó lelkiismeretfurdaláson kívül nem hagyott mást hátra. Legkevésbé zöhdhasu bankjegyeket.

Ezt a történetet egyébként néhány hónappal ezelőtt kiszínezve elmesélte az egyik mérsékelt erkölcsiségű és gazdagon illusztrált héber magazin munkatársának, aki két oldalas cikket írt Sammy elétéről és sokoldalú idegenforgalmi tevékenységéről. Kifejtette, hogy azóta soha nem vállalt több napos kísérgetést, őt nem lehet kibérélni.

Ez annyira megfogta az újságíró képzeletvilágát, hogy ilyen címmel adta nyomdába a cikket: „Ma este bérleltük...“

Ami persze nem jelenti, hogy a gyorsforralón előkészített légyotok egyben biztosítást jelentenek arra, hogy nem történhet semmi munkabaleset. A napokban történt is, majdnem derékba tört a karrierjét.

Egy venezuelai turistával töltötte az estét, kimentek Jaffára és beülték egy hangulatos, bár nagyon másodosztályú bárba. Sammynak nehéz napja volt, délelőtt is dolgozott, de egyre drágult az élet, kell a pénz, ezért vállalt magára egy második műszakot is.

Pedig nem nagyon bírják az idegei a túlfeszítettséget. A nő is észrevette, hogy fáradt, anyáskodva érdeklődött, ő meg a gondjait emlegette, ez már előkészítés akart lenni a későbbi anyagi természetű tárgyaláshoz.

— Gyünk, akkor elszállnak a gondok! — mondta a venezuelai hölgy és jó példával járt elől, mert úgy töltötte magába a vizskit, mint aki hosszabb időre el akar felekedni a világ gondjairól-bajjáról.

Sammy nem nagyon bírta az italt, de most mégis lépést tartott Onagyságával, mert valóban érezte az alkohol jótékony hatását. Rövid óra alatt megivott vagy nyolc-tíz duplát.

Mikor elmentek, a sok italtól mindent duplán látott, kivéve azt az összeget, amelyet a nő átadott neki bucsuzás előtt. A jaffai mulatónegyedet buja liget öleli körül, ott került sor arra az ügyletre, amelynek ellenértékét kevesnek találta Sammy és főleg az ömlesztette agyába a vért, hogy a hölgy izraeli fontban adta át a tiszteletdíjat.

Ő a dollárrát rajongott, de már elfogadta volna a venezuelai pénzt is — nem a legrosszabb valuta a kis országok valutái között —, de a nő csak egyre azt hajtogatta:

— Minden pénzemet átváltottam, mikor megjöttöm, mert valaki azt tanácsolta, hogy most sok fontot kapok a dollárrát, tehát érdemes.

— Száz fonttal akarod kiszűrni a szememet? — kiáltotta szenvedélyesen Sammy, aki megalapozottnak vélte a felháborodását, mert hiszen a bárban majdnem kétszerennyit fizettek.

— Neked többet ér a vizski, mint a csók?

— De hiszen itt a pénz.

— Ez pénz? Egy százaz? Illetve csak nyolcvan.

— Miért nyolcvan?

— Mert húsz százalékkal leértékeltek a fontot. Adj még egyet.

— Nem adok, nekem is kevés van már.

— Legalább egy ötvenest.

— Egy vasat sem! — kiáltott a nő, mert hiszen ő is sokat ivott, képtelen volt a helyzetet józan megítélésére.

Sammy kijött a békétüresből és amegy alaposan elverte a venezuelai turistánót, aki még az éjszaka folyamán feljelentette őt a rendőrségen. Másnap valamennyi újságban így jelent meg a hír: „Megerőszakoltak Jaffán egy venezuelai turistánót“.

A letartóztatás körül nem voltak problémák, Sammyt jól ismerte a rendőrség, még csak nem is ellenkezett.

A járásbíró előtt Sammy mondta az igazat, a nő viszont hazudott. Azt hazudta, hogy neki erőszak történt, holott a rendőrség pontosan ismeri Sammy tevékenységét. Két napig előzetes letartóztatásban maradt, s a venezuelai turistánót ellen elkövetett testi sértés címén indult ellene eljárás.

Pénzbüntetést kap, vagy legfeljebb három hónapot. És megtanulja, hogy igaza van a turisztikaiügyi miniszternek, mikor plakátokon hirdeti, hogy „Légy barátságos a turistával!“ Megtanulja, hogy a testi kapcsolat egyetlen formája tilos. A pofozkodás.

Szökéseim a pokolból

REGÉNY

Irtó: Henri Charrière

7.

Azt mondja, hogy ő látta, ahogyan egyik lábammal fogva vonszoltak ide le és minden lépcsőfokba bevertem a fejem. Julot nem vesztette el az eszméletét. Szerinte Tribouillard nagyon megégett és hogy a bőr ráragadt az ingere, melyek a sebei. Egy időre el van látva.

Hirtelen három gyors, ismételt rövid kopogással jelzi, hogy gáz van. Leálló. Néhány pillanattal később nyílik az ajtó. Valaki bekiját:

— Húzdj hátra, te piszok! Húzdj a cella végébe és állj vigyázban! (Nyilván az új felügyelő) Batton³ a becsületos nevem. Amint látod, nevem megfelel a mesterségemnek. — Egy tengerészlámpával megvilágítja a zárkát, és meztelen testemet.

— Nesze, öltözz fel. Most ne mozdulj onnan. Itt a víz, meg kenyér. Ne edd meg egyszerre, mert huszonegy órán belül nem kapsz mást.⁴

Ugy kiabál, mint egy vadállat, de aztán az arca elé emeli a lámpát és látom, hogy jóindulatúan mosolyog. Egyik ujját a szája elé teszi, jelezve, hogy nem ellenségem, s hogy csak a kint álló őt miatt nem beszélhet másként; majd újjával mutogatja, mi mindent hozott.

És valóban a kerek cipóban jó darab főtt húst találok, a hosszúnadrág zsebében pedig — micsoda kincs! — egy doboz cigarettát és egy tükövet kis taplóval. Ezek az ajándékok fölrénk itt egy millióval. Két inget adott egy helyett, meg egy bokáig érő gyapjúgatyát. Sosem felejttem el ezt a Battont. Meg akart jutalmazni, amiért elintéztem Tribouillard-t. Az incidens előtt ő csak segédfelügyelő volt. Egszöval nekem köszönheti, hogy most felügyelővé lépett elő és hálából mindent megtett, amit csak tehetett értém.

Mivel egy szü-inidán túrelme kell hozzá, hogy valaki rájőjön, honnan hívják a telefonáló kopogások és mivel az örök nem fáradnak a megféjtésével, az egyetlen, aki ezt felderítheti, maga a felügyelő, vidáman közöltem hát Julot-val, hogy Battont felől nyugodtakk lehetünk. Egész nap küldözgettük a táviratokat. Megtudtam, hogy közeleg az indulás ideje: már csak három vagy négy hónap, és indulunk a fegyencserepre.

Két nappal később két-két ór a zárkából az igazgatói irodába vezetett bennünket. A bejárattal szembeni pulpitus mögött három ember ül. Olyan az egész, mint valami bíróság. Az igazgató játssza az elnök szerepét, az igazgatóhelyettes és a főfelügyelő az ülőkököt.

— Lám, lám, itt vannak a jómadarak! Van valami mondanivalójuk?

Julot nagyon sápadt, szemé bedagadt, bizonyára láza van. Szörnyen szenvedhetett ez alatt a három nap alatt török karjával.

— Eltörött a karom — mondja halkan.

— Persze, hisz maga akarta, hogy eltörjék. Mások majd nem keresi a verekedést. Ha majd itt lesz az orvos, jelentkezhetsz nála. Remélhetőleg egy héten belül megérkezik. Ez a várakozás nagyon üdvös lesz, s térsán a fájdalom is a javára szolgál majd. Remélem, nem gondolta, hogy külön a maga becses személye miatt orvost hívatok? Hát csak várja ki, amíg a börtön orvosa megérkezik. Ettől függetlenül továbbra is a sötétzárkában maradnak.

Julot rám néz, s a szeméből ezt olvassom: „Ez a jót öltözött úriember milyen könnyedén dobálózik emberi életekkel!“

Az igazgató felé fordulok és kirtatóan nézem. Azt hissi, hogy mondanivaló van.

— Mi az, nem tetszik tñ a döntésem? Van valami panasza? — kérdi tőlem.

— A világon semmi, igazgató úr — válaszolom. — Csak különös vágyat érzek, hogy leköpjem magat, csak azért nem teszem, mert nem akarom bepiszkítani a nyálam.

Elvörösödött és annyira meglepődött, hogy nem is értette meg azonnal, miről is van szó. De a főfelügyelő bezeg megértette. Odakiáltott a felügyelőnek:

— Vigyék el és alaposan lássák el a baját! Egy óra múlva a földön csúszva fog bocsanatot kérni. Majd én megtanítom! A cipómet fogja nyalni. Ne bánjanak vele kesztűs kézzel!

Két ór hátracsavarja a jobb karomat, másik kettő a bal. Elterülő a földön, két kezemet hátul felhúzzák egész a lapockámig. A bilineccsel együtt egy hüvelykzoritót is rám húznak, amely a bal mutatóujjamat és a jobb hüvelykujjamat egymáshoz lapítja, a főfelügyelő pedig a hajamnál fogva fölemel, mint valami állatot.

Nem részletezem, hogy mit műveltek velem. Elég annyit, hogy hátracsavart kezem bilincsben volt tizenegy napon át. Az életemet csakis Battonnak köszönhetem. Mindennap bedobta a zárkamba az előírásos cipőt, de mivel a keze nem használhattam, nem tudtam enni belőle. Még úgysem tudtam volna beleharapni, ha fejemet a rács szorítom. Battont azonban, hogy életben maradjak, megfelelő mennyiségben harapásnyi kenyérdarabokat is bedobált a rácsom. Lábammal kis rakást csináltam belőlük, aztán hasra fekéüdtem, s úgy ettem, mint a kutya. Minden egyes darabot jól megrágtam, hogy egy morzsányi se vesszen el.

A tizenkettedik napon, amikor levették rólam a bilincset, a vas már a nyers húsbá vágott, helyenként a felpuffadt hús be is fedte a bilincset. A felügyelő megjegyzte, annál is inkább, mert a fájdalomtól elájultam. Magamhoz térítettek, s a betegszobába vezettek, ahol hyperoxiddal kitisztították a sebet. Az ápoló követelésére tetanuszoltást is kaptam. A két karom megmerevedett és nem tudtam sem megmozdítani, sem kinyújtani. Jó félórán át dörszölték kámforos olajjal, amíg újra le tudtam lógatni testem két oldalán.

³ Batton: egy t-vel baton — bot, pálcá.

⁴ 45 dekagramm kenyér és egy liter ivóvíz.

Aztán visszavitték a zárkába; a felügyelő meglátva a tizenegy cipőt, így szólt:

— Na, most valóságos lakomat csaphatsz! Furcsa, hogy nem is vagy olyan sovány, mint aki tizenegy napja koplal... — Sok vizet ittam, főnök.

— Aha! Ertem. Most aztán egyl jöcskán, hogy egy kicsit felszedj magadra. — S ezzel elment.

Szegény hülye! Amit mondott, csak azért mondta, mert meg volt győződve róla, hogy valóban nem ettem semmit tizenegy napja, s ha most telezabálom magam, belehalok a gyomorrontásba. No, arra aztán várhat. Estefelé Battontól dohányt és cigarettapapírt kaptam. Csak szívtam, szívtam, a füstöt pedig a kéménynyíláson át fújtam ki, fűtés ügy sem volt. Legalább valami hasznát láttam ennek a nyílásnak.

Később átkopogtam Julot-nak. Ő is azt hitte, hogy tizenegy napja nem ettem, s óvatosságra intett. Nem mertem neki megmondani az igazat, mert féltem, hogy valamelyik piszok útközben lehallgatja a táviratomat. A karja sinben van, jókedvű és gratulál, hogy ilyen stramm fiú vagyok.

Szerinte közeleg az indulás ideje. Az ápoló mondta neki, hogy az az oltóanyag, amellyel indulás előtt oltják be a fegyenceket, már megérkezett. Az oltóanyagot általában egy hónappal az indulás előtt szokták megkapni. Julot, nagyon meggondolatlanul, még azt is megkérdi, sikerült-e megőriznem a patronomat.

Igen, sikerült, de nem is tudom leírni, mit kellett szenvednem, hogy megőrizsem egyetlen kincsemet. A végbelyeléken fájdalmas sebek keletkeztek.

Három héttel később fölvezettek minket a sötétzárkából. Mi ütött beléjük? Lezuhanyozhatunk: szappan, isteni melegvíz. Szinte újjászülettem. Julot, mint egy kölyök nevetgél és Boland Pierrot is ragog az életörömtől.

Mivel lent voltunk a sötétzárkában, fogalmunk sincs róla, hogy mi történt. A börtön nem hajlandó válaszolni rövid, suttogó kérdéseimre: „Mi történik itt?“

Egy ronda pófajú ismeretlen így szól hozzám:

— Azt hiszem, hogy már nem kell visszamennünk a zárkába. Persze, félnek, hogy esetleg lejön ide egy ellenőr. Sebaj, egy a lényeg, hogy élünk.

Valamennyiünket egy-egy rendszer cellába vezetnek. Ebédre meleg levest kapok — negyvenhárom nap óta először. Egy fadarabkát találok benne. Ez van rajta: „Indulás egy hét múlva. Holnap oltás.“

Vajon ki küldhette? Sohasem tudtam meg. Bizonyára az egyik jóindulatú szigorított értesített bennünket. Tudta, ha közlünk csak egy is tud a dologról, rövidesen mindenki megtudja. Az üzenet valószínűleg merő véletlenségből került éppen hozzám.

Gyorsan értesítettem Julot-t: „Add tovább!“

Egész éjjel hallottam az ábcézészt, de én, miután első üzenetemet leadtam, nem küldtem többet.

Nagyon jólesett az ágy. Nem akartam több kellemetlenséget. És főleg semmi kedvem sem lett volna visszamenni a sötétzárkába. Ma különösen nem.

Második fejezet

UTBAN A FEYENCTELEP FELE

SAINT-MARTIN-DE-RÉ

Este Battont három bagót küld és egy kis levelet: „Pillangó, tudom, hogy jó szíveddel fogsz emlékezni rám. Igaz ugyan, hogy felügyelő vagyok, de igyekezem a lehető legkevésbé bajt okozni az elítélteknek. Csak azért vállaltam el ezt a posztot, mert kilenc gyermekem van és szeretnék kegyelmet kapni. De igyekezem, hogy közben minél kevesebb szenvedést okozzak másoknak. Isten veled, jó szerencsét. Indulás holnapután.“

Másnap harmincas csoportokba osztanak bennünket a feyház folyosóján. Csaból érkezett ápolók oltanak be a trópusi betegségek ellen. Mindannyian három oltást és két liter tejet kapunk. Dega mellettem áll: Tündőnékem látom. Nem tartjuk be a beszédtilalmat, tudjuk, hogy közvetlenül az oltás után igrlysem vihetnek sötétzárkába. Nyugodtan csevegünk a cirkerek orra előtt, nem mernek rács szólni a városi ápolók miatt. Végre megszólal Dega:

— Lesz-e elég rabszállítójuk, hogy valamennyiünket egyszerre elvigenek?

— Azt hiszem, nem.

— Saint-Martin-de-Ré messze van, s ha hatvanat visznek el közülünk naponta, tíz napig is eltart a szállítás, hiszen csak itt majdnem hatszázan vagyunk.

— Az a lényeg, hogy megkapjuk az oltást. Ez annyit jelent, hogy rajta vagyunk a listán és biztosan elvisznek a kényszerre. Fel a fejfel, Dega, új élet kezdődik. Bizzál bennem, ahogy én bízok benned.

Elégedettség csillog a szemében, kezét a karomra teszi, és elismétli:

— Eleltre-halálra, Pilla!

Az úton semmi említésre méltó sem történt, ha csak az nem, hogy fuldokoltunk a káposztás kocsi rekesszeibe zárva. Az örök semmiféle könyörgésre sem eresztettek be friss levegőt, még az ajtó sem voltak hajlandók egy kicsit kinyitni. La Rochelle-be érve két társunkat holtan találták: megfullasztták.

A rakparton bámészkodik raja vett körül bennünket, Saint-Martin-de-Ré ugyanis sziget, ahonnan hajón kellünk át a tengerszoroson; a bámészkodók látták, amint a két szegény ördög holttestet kiemelték a kocsiból. Mi nem érdekeltük őket. Mivel az öröknek a Citadellában át kellett adniuk bennünket, mindegy, hogy élve, vagy holtan, velünk együtt a holttesteket is a hajóra vitték.

Az átkelés nem tartott soká, de arra elég volt, hogy jó tengeri levegőt szippantsunk.

(Folytatjuk)

HETI FILMLEVÉL

A GYÜLÖLET KÖRE („Moked Házán” — Tel-Aviv, Ophir mozi. — A néger tárgyú, problematikus, társadalmi elhivatottsággal rendelkező és a kereskedelmi értékekről sem megfeledkező amerikai filmeket megszoktuk az utóbbi időben. Néhány évvel ezelőtt még hallatlan merészségnek számított, ha egy akadémiai filmben néger színészt alkalmaztak nem kiegészítő szerepben, hanem egyenrangú partnerként és a cselekmény részeseként. A félnék övátosság olyan nagy volt ebből a szempontból, hogy amikor a franciák leforgatták bájos szerelmi drámájukat „A gyávák, akik reményben élnek” címmel, egy néger orvos hallgató és egy francia lány kapcsolatáról és házasságáról, egyes amerikai tagállamok nem engedélyezték a film vetítését, holott a cselekmény a biztonságosan távoli Párizsban játszódott.

Mind ez összesen 15 éve történt, és azóta nemcsak a Jordánon folyt le sok víz... az amerikai filmipar eljutott arra a fokra, hogy jóformán egy western filmet sem mernek leforgatni legalább egy-két néger, esetleg más színészből hős alkalmazása nélkül. Sok jóakarát és számítás van ebben az igyekezetben és természetesen sok otromba és néha sértő méltányosság is. A túlyomórészt fehérbőrűek által dominált filmipar még mindig képtelen arra, hogy egyszerűen emberként mutassa be a négerket: a feketébőrű hősök, vagy még mindig a hollywoodi felfogás „primitív öserőit” idézik, vagy, ami még ennél is rosszabb, felsőbbrendű lények, akik fölött nemcsak nyomtalanul mulik el a két évszázados elnyomás felgyülemelő mérge, hanem, akik a normális és szenvedésektől megkímélt embereknél is sokkal jobbakk, gyengédebbek, tisztességebbek — és teljesen valószínűtlenné.

A United Artists új filmje fordulópontot jelent abból a szempontból, hogy nem négerkényszerűségeként mutatja be az emberi gyarioróság egyik legsúlyosabb tulajdonságát, a faji túrelmetlenséget, hanem általános jelenségként, amely egyformán sújta az áldozatokat, akiknek egyetlen bűnük, hogy mások, mint a többiek. A „Gyűlölet köre” egy néger középiskolában játszódik, ahol 27 fehér diák érzi saját bőrén a fordított faji megkülönböztetést, a többszer néger diák gyanakvásait, idegenséget és rosszindulatát.

A film záróképe az egyik fehér diákot mutatja magas, szőke, izmos fiatalabbnak, aki egy éppen csakohoz megakadályozott rendőrségi beavatkozás után nem hajlandó visszamenni osztályába, mondván, hogy neki elege volt, őt már eleget verték a nége-

HOROSZKOP

VIZÓNIO — (Január 21-től február 19-ig).

Verhetetlen lesz, ha kapcsolódás nélkül, egy pontosan kidolgozott terv alapján kezd versenyezni és érdekeinek megfelelő eredményeket ér majd el egymás után. Kap egy levelet amely érdekes megvilágításba hoz egy korábban már lezárt problémát.

HALAK — (Február 20-tól március 20-ig)

Korlátlan lehetőségekkel ne számoljon, de az adott feltételeket sem kell lebecsülnie. A kis részeredmények később egybekövacsólnak és meglatja, hogy végül nem lesz oka panasznra.

KOS — (Március 21-től április 20-ig)

Egyetlen eset kivételével mindig rosszul járt eddig, ha mások ügyébe avatkozott. Most is felesleges. Csak annyiban foglalkozzon a dologgal, amennyiben az magára tartozik. Legyen ennek megítélésében nagyon nagyvonalú.

BÍKA — (Április 21-től május 20-ig)

Ha úgy érzi, hogy nem pihent eleget ezen a nyáron, most vegyen magának néhány nap szabadságot, hónapokig ne várjon. A teljes kikapcsolódás csak akkor eredményes, ha helyváltoztatással jár együtt.

IKREK — (Május 21-től június 21-ig)

Egy családi ünneppén való részvétel elkerülhetetlen, jól teszi, ha nem is próbál kibújni e kötelezettségek alól. Ha jó arcot vág a dolghoz — ez lenne a legokosabb.

BÁKA — (Június 22-től július 22-ig)

Páratlan lehetőséget nyújt önnek a véletlen, amelynek fordulatait még elektromos aggyal sem lehet kiszámolni. Csak aztán tudjon élni is a lehetőséggel. Vizsgáltsa meg magát orvossal.

OROSZLAN — (Július 23-tól augusztus 23-ig)

Közlekedési téren legyen ezekben a napokban igen óvatos. Nem féltékenységet, csak nagy elővigyázatot ajánlunk és megfontoltságot. Ki kell valakivel békülnie, ha nem akar a jövőben nagyon nagy problémákkal szembekerülni.

SZŐZ — (Augusztus 24-től szeptember 22-ig)

Várjon még a tényleges akcióig, ha már eddig álmodozgatót, ráér megvalósítani az álmait, illetve azok egy részét. Valóban, ha ügyes lesz, néhány hónapon belül az álmok lényege megvalósulhat.

MÉRLEG — (Szeptember 23-től október 22-ig)

Irodalmi, művészi, vagy más szellemi vonatkozású terveit most átviheti a gyakorlatba, de talán nem lesz képes erre egyedül. Találja meg a legmegfelelőbb partnert, akkor könnyebben megy majd.

SKORPIÓ — (Október 23-től november 21-ig)

Verje ki a fejéből azt a gyanút, amely beárnyékolja az emberekkel való kapcsolatát. Nem mindenki rosszakaratu, sokan közömbösen szemlélnek az ön törekvéseit, egyesek még segítőkészséggel is szívesen beszélnek önnel, ha engedné.

NYIL — (November 22-től december 21-ig)

Kalapálja ki a terveit, de ne közzölje a részleteket senkivel. Csak önmagának tartoznak a nehézségek, a problémák, az esetleges kudarc rizikója, vagy a siker színes reménysugara, ezért ne beszéljen az ügyekről senkinek.

BÁKA — (December 22-től január 20-ig)

A vak szerencsében bízhat, de ne kalkuláljon vele. A kettő nem ugyanaz. Ha biztosan előre akar menni, teremtesse meg annak alapfeltételeit anyagi és főleg emberi vonatkozásban. Nem látszik a dolog lehetetlenné.

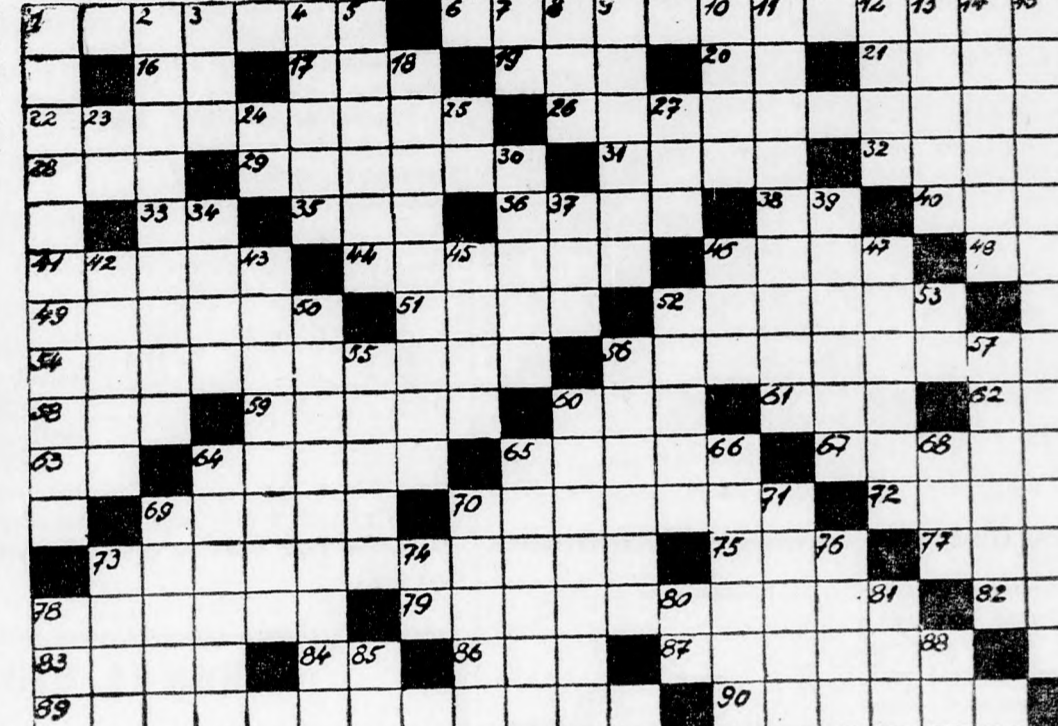
rek, ő kiiratkozik. És közben folynak a könyvei. A néger aligazgató, a film tényleges főszereplője, beavatkozik: „Aki miatt te meg akarsz innen szólni, már évszázadok óta csak azt próbálják bebizonyítani, hogy nekik is joguk van ehhez az országhoz. Te most visszatérsz az osztályba, mert mint állampolgárnak kötelességed bebizonyítani, hogy nekik is jogod van ehhez az iskolához”.

Calvin Lochart játssza a nagyon erélyes, nagyon jóakaratu néger aligazgatót, aki az elvi és faji problémákon túlmenően, megpróbálja és sikerrel, hogy nem hivatalos módszerek alkalmazásával elindítsa a művelődés útján a lezüllyt gettó analfabéta családjának gyermekeit. A színész egyike az új nemzedék tagjainak, azoknak, akik nem vállalnak „hagyományos néger” szerepeket. Elsősorban művész, aki lendületesen viszi előre a filmet a kisebb szerepek alakítóinak ugyancsak hivatásos segítségével.

SALINA ORSZÁGUTJÁN (Háderech lezárlónál) — Tel Aviv, Chén mozi. Az „uborkaszegz”-ban a testvérszerelményes témája is szőhöz jut végre. Georges Lautner rendező volt olyan okos azonban, hogy a film első percében megmagyarázza a közönségnek: „Ez nem igazi testvérszerelmény, ők csak úgy csinálnak, mintha azok lennének, pedig ááá, dehogy, mindenki maradjon nyugodtan a helyén! A közönség érthető csalódottsággal csettint egyet, de azért megvárja, hátha mégis történik valami vérforraló, amiért érdemes volt kiadni a négy fontot.

Azonban szó se róla, a filmrendező következetesen nem hagyja magát befolyásolni a közönség igényeitől és az a bizonyos országút Salina helyett, filléres pszichológiába vezet. A film jóformán egyetlen pikantériája, hogy abban az évek óta visszavonult egykori világsztár, a még mindig nagyon szép Rita Hayworth játssza, jobbsorsra méltóan, a boldogtalan anya szerepét.

KERESZTREJT VÉNY 313

Vizsintes. 1. Az itáliai Latium őslakói, akik Róma szövetségeseivé váltak. 6. Babilóniai király, uralma alatt Babilónia hatalma tetőpontján állott, a rendes időszámítás előtt 586-ban elpusztította Jeruzsálemet. 16. Kártékony kis rágcsáló fele. 17. V. O. A. 19. Hajó része. 20. Fordított indok. 21. Ilyen lap is van. 22. Átvitt értelemben öldöklés, emberek tömeges lemészárlása. 26. Francia költő, halhatatlan állatmesék szerzője 1621—1695. — 28. Kárt okoz. 29. Minden idők egyik legnagyobb feltalálója. 31. Férfinév becézése. 32. Betakarít (gabonát) 33. Vissza: csapadék. — 35. Betűvel az elején gyalogos katona rég. 36. Repülővállalatunk. 38. Lőcsemege mássalhangzó. 40. A. Y. I. 41. Helyzet jelzője lehet. 44. Jól felkészült. 46. Shakespeare dráma hőse. 8. Gép egyenmű betűi. 49. Valamilyen nagy alkotó egyéniség vagy alkotó kör kisebb tehetségű utánozója. 51. Mecset Jeruzsálemben. 52. Tengerész. 54. Két szó: 1. Móricz Zsigmond regénye címe; 2. Rossz franciául. 56. Az ógörög mitológiában szereplő király, akit gyermekgyilkossággal Zeusz azzal büntetett, hogy az alvilágban izletes ételek és italok voltak körülötte, de amint értük nyúlt ezek eltűntek. 58. Végtelen lendület. 59. Vissza: meredek falu, a szárazföldre melyen benyúló keskeny tengeröböl. 60. Az egyik oldal. 61. I. C. Y. 62. A Ludlof féle szám. 63. Tiltószó. — 64. Izraeli rézlelőhely. 65. Ékezzettel szerzetesrend. 67. Aranyötvözet finomsági fokának megjelölése. 69. Nevet. 70. Egyéni, másra nem vonatkoztatható. 72. Az angol konzervatív párt tagjainak elnevezése. 73. Két szó: 1. Iparváros Olaszországban; 2. Egyetemek főiskolák valamely karának élén álló személy. 75. Újság 2—3 betű felcserélve. 77. Egymást követő mássalhangzók az ábecében. 78. Erkelly. 79. Magyar író 1878—1933 „A vörös postakocsi”. „A nagy kópé” stb. teljes név. 82. Két mássalhangzó. 83. Három franciául. 84. OK! 86. Származás része. 87. 568 kilométer hosszú folyó Jugoszláviában, a Duna jobboldali mellékfolyója. 89. Két szó: 1. Nagy magyar zeneszerző; 2. Nevetség állítás, helyzet, jelenet. 90. A japán császár címe.

A 310. SZAMU KERESZTREJT VÉNY MEGFEJTÉSE

Vizsintes: 5. Egres — 14. Báthory Erzsébet — 33. Szerves élet — 61. Tenno — 69. Apostol — 72. Loholás — 76. Koplal — 77. Torino.

Függőleges: 2. Ladino — 7. 1) Renard; 2) Egotizmus — 12. Kemach — 19. Latens — 27. Németh László — 32. Alfred Cortot — 35. Salem — 59. Arosa — 65. Kolo.

Nereménykönyv:

KRUDY: A FESZETT KIRÁLY (kim)

KÜLFÖLDI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

AZ ÚJ KELET ELŐFIZETÉSI ÁRAI:

LEGIPOSTAN		péntek és ünnepnap	
naponta			
Európa,	3 hónap \$ 16.50	6 hónap	\$ 12.50
USA, Kanada	3 hónap \$ 22.—	6 hónap	\$ 16.50
Mexico	3 hónap \$ 25.—	6 hónap	\$ 20.—
Délamerika	3 hónap \$ 31.50	6 hónap	\$ 25.—
Ausztrália	3 hónap \$ 34.—	6 hónap	\$ 28.—

ÚJ KELET

kiadóhivatala

ÚJ KELET SZELVÉNY 313

REJTVÉNYPÁLYAZAI

— Azt hiszem, hogy akit vártam, már nem jön. Hozzon nekem először is egy nagy adag fokhagymás pirítóst...

EGY NOORVOS NAPLOJABOL

„Háromféle szülés létezik. — Korai szülés, késői szülés és abnormális szülés. A korai szülés két hónappal az esküvő után történik. A késői szülés egy évvel a férj halála után. Az abnormális szülés, amikor nem a feleség szüli meg a gyermeket, hanem a háztartási alkalmazott...”

ASSZONYOK

Mit mondanak az asszonyok férfi-vendégüknek, miközben teával kínálják őket?

Japán asszony: — Vegyen kérem még egy kis cukrot, ha nem elég édes. Az angol asszony: — Kér még egy kis cukrot? A skóciai asszony: — Ha nem elég édes, parancsoljon itt a kanál, kavarja meg egy kicsit...

AZERT VAN EGY KIS KÜLÖNBEG

— Mi a különbség a magnétfonon és az asszony között? — Semmi. A magnó is, az asszony is lerögzíti, aztán többször visszaadja azt, amit hallott. — No, azért van egy kis különbség. A magnó pontosan azt a szöveget adja vissza...

KEZDŐ APA
— Hallom, a felesége ikreket szült. Lányok? Fiúk?
— Az egyik lány, a másik fiú, vagy talán fordítva...

BARÁTNŐK A MENNYORSZAGBAN
Két tel-avivi barátnő — Rina és Dina — egyszerre kerülnek a tulvilágra. A mennyországi vizsgálo-bizottságnál jelentkeznek, bebecsátást kérve. Egy ügyeletes angyal foglalkozik velük a személyzeti osztályról. Rina az első, őt már kikérdezte az angyal, s utolsó kérdése így hangzik:
— Kedves anyom, aztán mondj csak, megcsaltad-e a férjeidet?
Rina kicsit tébiából, majd pirulva — már ahogy a másvilágon egyáltalán pirulni lehet —, kibékli:
— Háromszor bizony ez is előfordult.
Az angyal megvakarja kicsit a szárnyatövét, majd így szól:
— No nem baj, azért felveszünk, de büntetésből szaladgál körül háromszor kívülről a mennyországot!
Rina elindul, és látja, hogy barátnője, Dina, más irányba rohan.
— Hová? — kiált utána.
— Elszaladok a közlekedési osztályra és próbálok kölcsönkérni egy kerékpárt...

IGAZI MESZAROS
A mama bevásárlási körutra indul délelőtt és nincs kire hagyva a gyereket, tehát magával viszi. Eppen a meszárosnál vannak, amikor a mamának eszébe jut, hogy meg kellene mérni a kis Mojselét, bizt-e, vagy fogyott az utóbbi időben.
A meszáros szívesen vállalkozik a művelet elvégzésére, majd közli a mamával:
— Tizenhat kiló a gyerek. — Csonttal együtt...

EGY FERFI NAPLOJABOL
— Egy barátom lefénypépezte a feleségemet. Két hónapig sikerült a kép, a megszólalásig hasonlít a feleségemre. De nagy előnye, hogy azért mégsem szólt meg...

BÖLCSESSÉG KÁVÉSKANALLAL

Egy asszony élete olyan, mint a nyitott könyv. Szeretett, szeret, szereti fog. Mindig mást.
* * *
A hűség nőnemű fogalom. Hűnek ugyanis csak nőhöz lehet lenni.
* * *
Egy ügyvéd naplójából: „Az igazság nem az, amit keresni kell, hanem amin keresni lehet.”
* * *
Egy ügyvéd naplójából: „Az embert az különbözteti meg az állattól, hogy az ember pörösködi.”
* * *
Egy ügyvéd naplójából: „Az én kliensem olyan, mint a tisztességes asszony. Soha semmi nem derül ki vele kapcsolatban.”

ÉRTELMEZ TENGERSZÉZ

A tengerszél-jelöltek vizsgáján a kapitány faggatja az egyik jelöltet:
— Ön a part közelében nagy viharba kerül. Mi a teendő?
— Horgonyt vetek, — kapitány ur.
— Helyes. Közben a vihar erősödik. Akkor mit csinál?
— Ujabb horgonyt vetek.
— Helyes. De a vihar még erősebb lesz. Mi a teendő?
— Ujabb horgonyt vetek — ismétli makaesul a jelölt.
— Helyes! — szól meg a kapitány. De honnan vesz annyi horgonyt?
— Onnan, ahonnan kapitány ur annyi vihart...

MÁR EZ IS OK?

— Direktur ur — szól meg haliknak a segédkönyvelő —, kérek holnapra szabadnapot.
— Milyen alapon?
— Holnap lesz az ezüstlakodalmam.
— Szóval ez azt jelenti, hogy ezentul minden huszonöt évben kérem fog egy szabadnapot?

SIVATAGI TÖRTÉNET

— Lehélj rám! Vallj be, hogy vízet ittál!

ASSZONY A KÖZLEKEDÉSI BIROSÁG ELŐTT

Néhány héttel a jogszóvivő megszerzése után, már közlekedési bíróság előtt áll a hölgy.
— Azzal vádolják önt — így a bíró —, hogy 90 kilométeres óránkénti sebességgel száguldott. Beismeri, asszonyom?
— Egy szó nem igaz belőle, bíró úr! Tanukkal tudom igazolni, hogy öt perccel azelőtt indultam el hazulról, amikor a rendőr felírt. Aznap nem is utaztam egy teljes órán át!

BAKFIKOK

— Megbolondult ez a telefon.
— Miért?
— Már két napja nem csenget hozzám senki...

IDEIGLENESEN CSUPAN

— Hallom, kibékültél. Zívával?
— Igen, de csak ideiglenesen.
— Hogy-hogy?
— Holnap ugyanis elveszem feleségül...

ÁDÁM ÉS ÉVA

— Szerintem Ádám és Éva oroszok voltak.
— Megőrültél? Ezt miért mondd?
— Tető nem volt a fejük fölött, ruhájuk nem volt, kettőjük számára jutott egy alma és azt hitték, hogy a Paradicsomban élnek...

REMES RIMEK

Aba Even már csomagol, utazik Amerikába, s mielőtt indul a repülőgépre, búcsúzik tőle a párja:
— Abuci, aztán jól viselkedj, korán menj aludni, ne hajnaljában, és mielőtt majd hazatérnél, végy nekem bundát egy áruházban.

Aba Even csak öt-hatol, elkerülve az egyenes választ, pedig valamit szólni kéne, erre az asszony igényt támaszt.
— Lehet, hogy tényleg hozok egy bundát. Ha férj az ember, mit lehet tenni?

Pedig a célom köröskörben ez volt: Goldának, s neked is Phantomot venni... (meredek)

LENGYELORSZÁGI IMPORTVICC

A körzeti párttitkár és a helyettese járkál a vidék, ismerkednek a dolgozók problémáival. Az egyik faluban feltűnik nekik egy néni, aki a templom előtti téren leborul a feszület előtt és imádkozik.
Odalép hozzá a párttitkár és megveregeti a vállát:
— Aztán hol éli maga kedves néni? Hát nem tudja, hogy ma már nem Jézusunkhoz kell imádkozni, ha valamit akar, hanem forduljon bátran a párthoz. Én vagyok a körzeti párttitkár. Mit segíthetek?
— Nagy az én bánatom. — Száz zlotyival tartozom a szomszédasszonynak, már rég esedékes, tovább nem vár. Azért imádkoztam Jézushoz, hogy küldjön nekem száz zlotyit.
A párttitkár benyul a tárcájába, de nincs nála csak 70 zloty, azt odaadja a hálálkodó néni. Aztán továbbmegy a párttitkár és a helyettese, a néni megint letérdel a feszület elé:
— Köszönöm neked édes Jézusom, hogy segítettél, de máskor közvetlenül és ne a párt utján küld a segítséget, mert amint magad is láthatod, ezek a disznó kommunisták 30 zlotyit elloptak a százból...

STATISZTIKAI KÉRDÉS

— Miért van több autószerencsétlenség, mint vasúti katasztrófa?
— Mert statisztikai tény, hogy a mozdonyvezető csak a legrikkább esetben csokolózik a fűtővel...

SKÓCIAI IMPORT-VICC

A skót táviratot küld a feleségének, ezzel a szöveggel:
„Holnap este érkezem, orosz-lyán nem hozok.”
Máskor valóban megjött, s a felesége már az álmásról jöve faggatni kezdi:
— Micsoda badarságot táviratoztál? Mit akartál mondani azal az oroszlyánnal?
— Semmit. Csak kiderült, hogy a címmel együtt tíz szót táviratozhatok, vagyis annyira minimum. Nem tudtam hét szó-nál többet összehozni. Gondoltam, miért keressen rajtam három szót a posta?

BARÁTNŐK

— Drágám, mennyit adnál, ha olyan hajad lenne, mint nekem?
— Miért? Te mennyit adtál érte?

MOSZKVAI IMPORT-VICC

A kis Iván most jár első osztályba. Régivágású a tanítója, a sztálini időkről lelkesen beszél. Azt állítja, hogy Sztálin nagyon szerette a gyermekeket.
A kis Iván, aki ezzel ellentétes dolgokat hallott otthon, este megkérdezi a biztonság kedvéért a papájától:
— Igaz, hogy Sztálin annyira szerette a gyerekeket?
— Igaz! — feleli a papa. — Csak a gyermekek apját és anyját gyűlölte...

RENDŐRSÉGEN

Eisenbergeréknel betörők jártak éjjel. Hajnalban telefonált a rendőrség, hogy elfogták a tettest. Másnap délelőtt Eisenberger ur elmegy a rendőrségre és minden áron beszélni szeretne a letartóztatásban lévő betörővel.
— Nem értem. Mit akar tőle? — kérdi a nyomozó.
— Kérdeznék akarok valamit.
— De, mit?
— Azt, hogy hogyan sikerült neki úgy bejönnie a szobába, anélkül, hogy a feleségem felébredt volna. Nekem még soha sem sikerült...

FINOM KIS VENDEGLŐ

A vendég tanulmányozza az ételkártyát, majd megkérdezi a pincért:
— Milyen előételt ajánl?
— Talán tojásos-gombát.
— Köszönöm, azt a mult hétén ettem és súlyos gyomorrontást kaptam.
— Igazán? Ez nagyszerű!
— Mi ebben a nagyszerű?
— Mert ha ez igaz, akkor nyertem 10 fontot a szakácstól!

BAKA-VICC

Az ujonc udvaroló egy kislánynak és este sokáig időzik nála. A lány szülei már nem tudják, mit tegyenek, a baka csak nem akar távozni. Végül a papa csak megveszi a dolgot, benegy a fiatalokhoz és megkérdezi az ujoncot:
— Fiatalember, ha meg nem sértem, maga az éjszakát is itt akarja tölteni?
A fiú dadogva válaszol:
— Ha ezt meghívásnak vehetem, akkor nagyon köszönöm, de nem megy a dolog. Ehhez engedélyt kellett volna kérnem az őrmester urtól...

AFRIKAI VICC

Egy afrikai missziós telepre üzenet érkezik egy messi faluból, hogy beteg a törzsfőnök. Kiküldik hozzá az orvost. Három nap múlva újabb üzenet érkezik: „A törzsfőnök bevette az orvost, semmi eredmény. Valami bevált varázsszert kérünk!”

HAZASOK

Veszekszik a házaspár. Egyszer csak így szól a feleség:
— Nem veszem fel a sértésedet. Ha egy ruhával sértenél meg, azt felvenném...

AZ INDIÁNOK KÖZT IS VANNAK HAMIS-KÁRTYÁSOK

— Levelet ír a férj a nyaraló feleségnek, 10 dollár is van a levél mellett és a következő a szöveg: Drága Szívem, örülök, hogy jól vagy. Megértem, hogy pénzt kérsz, az természetes: nyaralás közben az ember könnyelműbb, mint otthon. Küldök Neked mellékelten 10 dollárt. Jegyezd meg azonban, hogy a 10-es számot egy nullával és nem hárommal írják...

IDŐSZERU DEFINÍCIÓK

Szónoklás: Művészet. Az a művészet, hogy olyan mély hangokat hozzunk ki hasból, mintha az agyunkból eredne.
Fantázia: Azért van rá szükség, mert a birtokában úgy tűnik, hogy nagyszerűen érezzük magunkat, holott csak tehetségesen szórjuk a pénzt.
Rumba: Autós hasonlattal élve — olyan tánc, amelynek során felsőtestünk egy Cadillac könnyedséggel mozog, alsótestünk viszont strapabíró, akár egy jeep.
Talán: A remény névjege.
Optimista: Aki akkor is csodálja a természet szépségeit a sivatagban, amikor üldözi őt egy oroszlyán.

Bucusu a csóktól?

WASHINGTON. — Egy floridai fogorvos, Dr. Doran D. Zimmer, öt éves kutatómunka után felfedezte, hogy a csokolózás fogfájást okozhat. Tanulmányait az egészségügyi minisztérium fedezte és annak eredményei nemcsak a fogorvosok szakmát hozták igazalomba, de megváltoztathatják a csokolózás technikáját is ebben az országban.

Egyelőre még túl korai lenne kiértékelni, hogy az új felfedezés eredményei milyen hatással lesznek a csokolózásra az Egyesült Államokban, de egy gyors hétvégi közvéleménykutatás azt bizonyítja, hogy a probléma aggasztja az ügyben érdekelteteket.

Felhívtam a fogorvosomat és megkérdeztem tőle, szabad-e továbbra is csokolóznom, most, miután a tudományos tényeket megállapították.

Ezt felelte: „Nyugodtan csokolózhatsz, feltéve, ha minden egyes csók előtt és után alaposan fogat mos.”

Rámutattam a tényre, hogy ez konsternációt kelthet azokban a körökben, amelyekben általában forgolódom.

— Az ön fogáról van szó — válaszolta —, s nem tehetek egyebet, mint figyelmeztetem a következményekre.

— Nincs semmiféle más megoldás?
— Az eszükök az orrukat dörszölik össze és kitérnek a fogak felé. Erre nem gondolt soha?

— Egy ízben igen, de akkor is megfáztam.

Letettem a kagylót és felhívtam serdülőkorabeli lányom egyik barátnőjét. Megkérdeztem tőle, hogyan fogadták a hírt az iskolában.

— Az osztályunkban érdekes kísérletet hajtottunk végre — mondotta. „A lányok fele smacizott és a másik fele nem és azokkal, akik nem csokolóztak, 25 százalékkal kevesebb lyukas fogat fedeztek fel, mint azoknál, akik igen.”

— Nos, ez elgondolkodtató és önmegtartóztatásra készítő — mondottam. „Azoknak a lányoknak, akik nem smaciztak, a nem kell fogorvoshoz járniuk, s ezáltal sok

pénzt takarítanak meg szüleiknek.”

— Ez nem egészen stimmel. Mert azok a lányok, akik nem smaciztak, fogorvos helyett, pszichiáterrel kezelték szorultak.

Ezután felhívtam egy fogkéremgyárost, aki közölte, hogy a hír vétele után a gyár kutató-tudósai azonnal munkához láttak.

— Most egy új fogpaszta dolgozunk, elfoglalt egyének számára, akik sokat csokolóznak ugyan, de naponta csak egyszer moshatnak fogat. Az új kreációnak „Vagy” a neve és abban a pillanatban, amint a csokádó foga kontaktusba kerül a másik személy fogával, elpusztítja az összes bacilusokat mindkét fél szájában.

— Fantasztikus felfedezés — mondottam izgatottan.

— Gözerővel dolgozunk a kifejlesztésén. Óriási hirdetési kampányba kezdünk, és ha akar egy jó tippet, nyugodtan befektetheti tartalék-tőkéjét részvényeinkbe.

Végül felhívtam egy kongresszusi képviselő ismerősömet és megkérdeztem tőle, nem szándékoznak-e javasolni egy olyan törvényt, amely betiltaná a csokolózást az Egyesült Államokban.

— Nem tilthatjuk meg az amerikaiaknak, hogy csokolózzanak — mondotta —, de azt hiszem a kormányunk legalább kötelessége lenne figyelmeztetni az érdekelteket, hogy mi vár rájuk.

— Mi igaz abból a híresztelésből, hogy a kormány figyelmeztető szövegű címkek felragasztását fogja követelni azokra a partifülszerekre, amelyek felborzolják a gyanútlan vendők érzékét? — kérdeztem.

— Ez mérlegelés tárgyát képezi. Ez idő szerint még nem alakult ki konkrét javaslat, így tehát kénytelenek leszünk egy felvilágosító kampányra szorítkozni. Ugy hiszük, hogy azok, akik évek óta csokolóznak, aligha lesznek képesek felhagyni a szokással.

De azok, akik csak most kezdik el, talán belátják, hogy milyen súlyos veszély fenyegeti fogáikat és csokolózás helyett rászoknak majd a cigarettára.

(sz. i. fordítása)